

ПЪРВА ЧАСТ

1. Кадрова обезпеченост.

Бургаският окръжен съд е четвърти по брой на магистрати в страната, след СГС и окръжните съдилища във Варна и Пловдив.

Утвърдената щатна численост към 01.01.2017г. е 122 щ.бр., от които :

- 41 магистрати, 6 мл.съдии и 75 бр. съдебна администрация.

Към 01.01.2017г. заети са били по щат 113 бр., от които 39 магистрати (в това число 1 председател, 3 зам. председатели, 33 съдии и 2 младши съдии) и 74 съдебни служители.

През 2017 г. в Окръжен съд-Бургас встъпиха в длъжност „съдия“ двама съдии : на 24 април 2017 г. встъпи в длъжност „съдия“ в Окръжен съд гр.Бургас– гражданско отделение Тая Евтимова, а на 03 юли 2017 г. встъпи като съдия в Окръжен съд гр.Бургас– наказателно отделение съдия Светлин Иванов от Районен съд-Бургас.

През изминалата година един граждански съдия е отсъствал, поради отпуск за бременност и раждане, а друг граждански съдия- за период от 8 месеца, поради отпуск по болест.

Въпросът с кадровата необезпеченост с магистрати в Бургаския окръжен съд се разрешава от дълги години чрез командироване.

Със заповеди на Председателя на Апелативен съд-Бургас са командировани съдии от Окръжен съд-Бургас в Апелативен съд – Бургас- Албена Зъбова-Кочовска е от 20.06.2016 г. до заемане на свободната длъжност в БАС и съдия Павел Ханджиев – от 01.08.2017 г. до 01.08.2018 г. Съдия Вяра Камбурова бе избрана и командирована в КАК на ВСС, считано от 01.10.2017година.

Съдия Елеонора Кралева от Районен съд-Бургас е командирована в Окръжен съд-Бургас от 28.12.2016 г. до заемане на свободната длъжност в БОС.

Със заповеди на Председателя на Окръжен съд-Бургас бяха командировани младши съдии в Районен съд-Бургас и Районен съд-Средец , а именно:

Младши съдия Мартин Баев е командирован в БРС от 19.06.2017 г. до 31.12.2017 г.; младши съдия Тодор Митев е командирован в Районен съд – Средец от 06.10.2017 г. до 31.12.2017 г.

На 04.07.2017 г. в Окръжен съд- Бургас встъпиха младши съдиите Сияна Димитрова и Красимир Сотиров, след проведено обучение в НИП, а от м.септември 2017г. други двама кандидати за младши съдии започнаха обучението си в НИП.

През настоящата 2018 г. още 2/две/ щатни бройки на младши съдии ще бъдат обявени на конкурс. При тази цикличност на обявяване на свободните длъжности на конкурси и, ако не бъде променян щатът занапред, в Окръжен съд- Бургас винаги ще има реално работещи младши съдии, чиито брой съответства на натовареността. Същевременно, след изтичане на мандатите им, гарантирано съществува възможността за назначаването им за съдии в районните съдилища в района на БОС. Този процес е планиран отпреди няколко години и така се достигна до желания резултат- Окръжен съд- Бургас да не остава без младши съдии, чиито брой кореспондира на натовареността през последните години и прогнозата занапред (доколкото може да бъде направена такава, предвид често променяното законодателство).

През 2017 г., след проведени конкурси и заповеди на административния ръководител – председател на съда, бяха назначени шест съдебни служители.

Към 31.12.2017 г. утвърдена щатна численост на Окръжен съд-Бургас – 47 броя магистрати, от тях 1 и.ф. председател, 3 заместник-председатели, 6 младши съдии и 37 съдии.

Заета щатна численост - 42 магистрати, от които 1 и.ф. председател, 2 заместник-председатели, 4 младши съдии и 35 съдии.

Към 31.12.2017 г. утвърдена щатна численост на съдебните служители е 75 броя, а заетата- 72 съдебни служители.

2. Структура на съда и организация.

Окръжният съд правораздава като първа инстанция по граждански, наказателни и търговски дела. По отношение правосъдната дейност на районните съдилища в съдебния окръг, окръжният съд действа като въззивен съд по наказателни и граждански дела.

2.1. Съдиите са разделени в три отделения:

- ✓ Наказателно, включващо съдиите, разглеждащи наказателни дела, I-ва и II-ра инстанция;
- ✓ Първо гражданско и търговско, включващо съдиите, разглеждащи граждански дела, I-ва инстанция и търговски дела и
- ✓ Въззивно гражданско отделение, включващо съдиите, разглеждащи въззивни и частни граждански дела.

Определени със заповед са 4 постоянни въззивни наказателни състава и 6 постоянни въззивни граждански състава, като последните, след м.октомври 2017г, бяха редуцирани до 5 въззивни граждански състава. Многократно през годината се налагаше утвърждаването на нови постоянни, за определен период

от време, състави и запълване на други, поради описаните по-горе причини за отсъствие на постоянните членове.

Съществена помощ на съдиите оказват съдебните помощници. През 2017 г. бе проведен конкурс за три бройки съдебни помощници / едната по чл.68,ал.1,т.3 КТ/ и по този начин щатът бе попълнен. Съдебните помощници се справят много добре с възложените им задачи, което се доказва и от успешното явяване на двама от тях на конкурса за младши съдии. Със сигурност можем да подкрепим въвеждането на института на съдебния помощник като форма на професионална помощ за съдиите, защото те наистина разтоварват и подпомагат магистратите в рутинната и сравнително по-елементарна част от задълженията им, напълно ефективно. За съжаление, броят им е твърде недостатъчен за голям съд като Окръжен съд- Бургас, за да се постигне максимален ефект. Ефективността на съдебните помощници ще е максимална и ако такива бъдат назначени в големите районни съдилища.

2.2. Към всяко отделение са създадени отделни деловодствата:

- Към **I гражданско и търговско отделение** съществуват: 1.Деловодства „Първоинстанционни граждански дела”- четирима деловодители и „Търговски дела”-четирима деловодители,една от които в отпуск по майчинство 2. „Фирмено деловодство“, в което се извършва дейността по издаване на удостоверения за пререгистрация на търговци и регистрация на юридически лица - сдружения с нестопанска цел, която дейност се извършва от съдиите от това отделение , в което работят двама деловодители. Всички служители към Първо гражданско и търговско отделение са взаимозаменяеми. Предвид увеличения брой дела по несъстоятелност и специфичната работа по тях, в съда е обособено от 2014г. деловодство „Несъстоятелност“, с един служител, замества при отсъствие от друг, от деловодство „Първоинстанционни граждански дела” и „Търговски дела“. Посредством тази мярка се осигурява ускорена обработка, наложителна поради необходимостта от бързо произнасяне по този вид дела, по които законодателството е предвидило по-кратки срокове. Гарантира се също така по-добро обслужване и по-добра комуникация със синдиците.

- Към **Въззивно гражданско отделение** съществува деловодство ”Въззивни граждански и частни граждански дела”, в което се обработват всички въззивни и частни въззивни дела в съда. В това отделение работят пет съдебни служители: трима от тях обслужват по два въззивни състава, а останалите двама-само частните дела. Това разпределение е съобразено с натовареността на отделението.В средата на 2017г бе предприета реорганизация ,като деловодителите на отделните въззивни граждански състави поеха и въззивните и частните дела на своя състав.

- Към **Наказателно отделение** съществува деловодство „Наказателни дела”- общо за първоинстанционните и въззивните дела и още едно деловодство „Досъдебно производство”. В първото деловодство работят четирима деловодители, във второто- един. Всички те са взаимозаменяеми.

Все с оглед целите срочност и качество на документооборота, в отделенията на съда и през 2017г. е запазен отчетеният като успешен екипен принцип на работа, въведен преди няколко години : съдия / състав от съдии/- деловодител – съдебен секретар.

Специализираната съдебната администрация включва **още следните служби:**

- „Регистратура”,
- „Регистратура- класифицирана информация”,
- „Архив”,
- „Съдебни секретари”,
- „Връчване на призовки и съдебни книжа”- обща за Районен и Окръжен съд, връчваща и съдебните книжа на Апелативен съд.

2.3. Общата администрация на съда включва: съдебен администратор, административен секретар, главен счетоводител, системните администратори, началника на административна служба, управителя на съдебната сграда и касиера. Администрацията се ръководи от съдебен администратор, а отделните служби се ръководят от завеждащи служба. Административният секретар на съда е ангажиран с дейността на специализираната администрация - деловодства, секретари, заседания, натовареност, заместване, вътрешна кореспонденция, секретно деловодство, координация на деловодствата със статистическата служба и пр.

За поредна година ще отчетем, че заемаме едно от последните места в национален мащаб в **съотношението служители/магистрати**. Според статистиката за първото шестмесечие на 2017година, Окръжен съд-Бургас е на едно от последните места по отношение на съотношението брой служители /магистрати -1,60, при средна норма за окръжните съдилища 1,98 /след нас са само окръжните съдилища Варна, София окръг и Плевен/. Това подлежи на корекция, макар и създадената оптимална организация да позволява засега нормалното функциониране на съда и с наличните съдебни служители. Спазвайки финансова дисциплина и преразпределяйки задачите, и тази година се справихме при посоченото съотношение, което, в интерес на обективността, следва да отчетем като оптимално. При бъдещи възможности за увеличаване на служителския щат, подходящо би било и за длъжността деловодител, и за длъжността съдебен секретар да се обявяват еднакви изисквания, с оглед евентуална вътрешна трансформация на длъжности и пълна взаимозаменяемост при необходимост, както и за справяне при прилагане на нова съдебна карта

и/или оптимизация. Следва също да се има предвид непрекъснато променящото се законодателство, усложненото администриране в съответствие с процесуалните закони, внасяните много нови изменения и отговорности за съдилищата, които, взети заедно, са причината, налагаща обезпеченост с достатъчен брой съдебни служители. В този смисъл, нито Правилникът за съдебната администрация, нито новият Класификатор на длъжностите отговарят на нуждите и не дават възможност за креативност или оптимизиране в рамките на щата и бюджета на всеки съд. Мерило за кадровата обезпеченост на самите съдилища продължава да бъде съотношението служители/съдии и докато е така, би следвало поне то да се съблюдава и да не се допуска дисбаланс.

И през настоящата отчетна година ще отбележим, че макар и вече да съществуват обучения за съдебните служители и голяма част от тях да ги посетиха, все още няма подреденост и в този порядък- надграждане на познанията и уменията им. Съдебните служители не са с юридическо образование и не можем да изискваме от тях добро познаване на материята, с която работят, но е наложително да знаят основни понятия, да имат основни познания в правната материя, и тази цел следва да залегне при бъдещи обучителни програми на централно ниво. Поддържаме становището си от предходни години, че е наложително да се въведе задължителна програма за квалификацията на съдебните служители/ на първо място, на новоназначените/ и поддържането ѝ, като едва тогава съдебните служители ще станат напълно взаимозаменяеми, ефективни и не на последно място- мотивирани. Само истинска специализирана администрация би могла да разтовари съдиите от несвойствени задължения, да спомогне за повишаване доверието в съдилищата и качеството на извършваната специфична дейност, съществен принос в която имат съдебните служители.

През 2017 година продължиха усилията на съда за повишаване на квалификацията и подобряване на организацията на работа със съдебните заседатели. След приемане от ВСС на Наредба №7 за съдебните заседатели от 10.10.2017г ,със заповед на Административния ръководител № 916/11.10.2017г. бяха актуализирани Вътрешни правила за начина на избор, организация на работа, задължения, поведение, заплащане, брой, встъпване и полагане на клетва на съдебните заседатели в Окръжен съд Бургас Съдебните заседатели продължават да се подбират на случаен принцип. Следва да се засили обучението и на заседателите, като равноправни членове на съдебния състав, разглеждащ делото и тази насока трябва да се коригира и политиката на Националния институт по правосъдието.

Към Окръжен съд – Бургас функционира Пресофис, който обслужва също Районен съд – Бургас и останалите седем районни съдилища. Интересът към дела на Окръжен съд- Бургас и районните съдилища е почти ежедневен, предвид обществената им значимост и отзвук. Голям е броят на мерките за неотклонение, които често също представляват съдебни процеси от обществен

интерес. Практиката на съда показва, че такива мерки през 2017 г., подобно на предходната, постъпваха и бяха разглеждани и в почивните дни, а също и през месеците юли и август. Служителят в Пресслужбата на съда изготвя ежемесечен график на наказателните дела от общ характер и наказателните дела от административен характер, насрочени за разглеждане в открити съдебни заседания от Окръжен съд - Бургас, който се публикува в началото на всеки месец на сайта на институцията, а при постъпване на дела по досъдебно производство, представляващи обществен интерес, уведомява медиите своевременно. Пресцентърът на съда прави ежедневен анализ на публикациите в медийното пространство, адресирани към работата на институцията, както и предоставя информация до медиите по дела и съдебни процеси, по които има проявен интерес.

2.4. Материална база. Съвременни технологии и нови програми. Финансова обезпеченост.

✓ За поредна година ще отчетем, че Бургаски окръжен съд разполага с добра материална база и необходимата техника за всеки магистрат и съдебен служител. Технологичното оборудване на БОС се обновява според финансовите възможности. Всички магистрати имат достъп чрез интернет до сайтовете на институциите и органите от национално равнище, до институциите на ЕС и държавите -членки.

✓ С цел улесняване на достъпа до съд на гражданите, в съда непрекъснато се търсят възможности за подобряване на организацията на обслужването. Служба „Регистратура” ,заедно с аналогичните служби на Районен съд –Бургас и на Административен съд- Бургас функционират на партерния етаж, което се оказва много добро разрешение. По този начин се осигури по-лесен достъп на гражданите и адвокатите до необходимата им информация и регистриране на документите.

✓ Изградено бе ново помещение на регистратурата за класифицирана информация поради недостиг на място, предвид обема материали и с цел разширяване на съществуващото помещение. Тази регистратура , в новия си вид, бе оборудвана с ново 24 часово наблюдение с 4 броя видеокамери, а също и с компютърна конфигурация (преносим компютър), копирна машина и принтер, сертифицирани и маркирани със стикери от лабораторията на ДАНС. Оборудването на регистратурата бе допълнено с пожарогасители, огнеупорен сейф, метална каса, шкафове и машина за унищожаване на документи.

✓ Обновена бе част от техниката на съда; 20 бр. компютърни конфигурации (20бр. компютри и 20 бр.монитори), пет бр. принтери, пет бр. скенери;

✓ Закупено едно мултифункционално устройство с факс за нуждите на дежурните секретари и досъдебно деловодство.

✓ В отговор на изискванията на Наредба № 8121з-647 от 01.10.2014 г. за правилата и нормите за пожарна безопасност при експлоатация на обектите е проведена учебна евакуация; проведен бе инструктаж на съдии и служители по чл.7 от Наредба №8121 3-1225/27.09.2017г, във връзка със Закона за противодействие на тероризма.

✓ Извършена е годишна профилактика на монтираните в съда климатици и стойки;

✓ Подменени са 5 броя климатици и бр. климатици: за два кабинета;

✓ Подменени са осветителните тела в коридорите на ет.1, във връзка с подобряване на енергийната ефективност;

✓ Периодично се обновява страницата на Окръжен съд – Бургас, с публикуване на ежедневна информация за справки по делата, седмичен график на съдебните заседания, промени в организацията на обслужването и други информации за работата на съда. Ежедневно на Web- сайта на Окръжен съд-Бургас се публикуват всички постановени съдебни актове. Поддържа се актуален и директният достъп до електронния регистър на съда за сдруженията с нестопанска цел. Публикуват се и други съобщения, свързани с работата на съда. Поддържат се технологии за управление на информацията и електронна система за управление на делата, програмата за безхартиен обмен на данни между БОС, БРС, АРС, ПРС, НРС, ЦРС, СрРС, КРС, МТРС и Апелативен съд-Бургас. Отдалеченият достъп до дела на съдилища от съдебния район чрез изградения web портал, се ползва и от граждани, и от адвокати.

През 2017г. продължи използването на Централизираната система за разпределение на делата (ЦССРД), която дава номер на делата и определя на случаен принцип докладчика по конкретното дело. Продължава да функционира и Системата за изчисляване на натовареността на съдиите (СИНС). И двете системи са на един и същ разработчик – „Смарт системс 2010“ ЕООД, като и двете системи показаха сериозни недостатъци в момента на тяхното пускане в експлоатация. В доклада за предходната 2016г ,когато бяха въведени тези две системи, бяха изтъкнати недостатъците им,които продължават да се проявяват и през 2017година. ЦССРД постепенно беше доведена до някакво работоспособно, но не и удобно за работа състояние. След изменение в ПАС, със заповед на Административния ръководител на съда № 781/11.09.2017г., дейността във връзка със случайното разпределение бе възложена на съдебните помощници. Тази дейност преди това отнемаше много време на заместник –председателите на отделения, които бяха натоварени с нея. За СИНС обаче не може да се каже, че работи ефективно и дава коректни

данни. Самото създаване на СИНС в този вид не беше необходимо – достатъчно беше да се въведат в деловодните програми коефициентите на тежест за съответните статистически шифри и после данните ежедневно да се изпращат така, както се прави например за ЦУБИПСА или електронния обмен между съдилищата. Сега за обслужването на тази система излишно се ангажира човешки ресурс.

✓ Всички он-лайн услуги и електронни варианти на регистри, кореспонденция, дела, призовки и съобщения, въведени до 2017г. продължават да се ползват и към настоящия момент.

✓ Бюджетната сметка за 2017 г. на Окръжен съд –Бургас е 4 325 072 лв., след извършени корекции с решения на ВСС, действително изразходвани са 4 323 270 лв., като от тази сума издръжката е 260 536 лв. През 2017 г. ОС-Бургас е събрал приходи в размер на 1 288 499 лева.

Политиките, правилата и процедурите, регламентиращи дейността на Окръжен съд – Бургас са систематизирани в Система за финансово управление и контрол, която е въведена за първи път в съда през 2008 г., в изпълнение на изискванията на Регламент № 1083 на ЕС, на Закона за финансовото управление и контрол в публичния сектор, Закона за вътрешния одит в публичния сектор, както и подзаконовите нормативни документи. Въведените вътрешни правила и политики са в процес на постоянна актуализация, предвид промените в нормативната уредба в областта на финансово-счетоводната дейност, трудовото и осигурително законодателство, Закона за съдебната власт или в резултат на изпълнение на решения на Висшия съдебен съвет.

За подобряване на финансовото управление и контрол в Окръжен съд - Бургас, във връзка със Закона за финансовото управление и контрол в публичния сектор бяха предприети действия, насочени към развитие и подобряване:

-със Заповед № 8/03.01.2017г. на Административния ръководител – председател на съда е утвърден План за действие на Окръжен съд – Бургас за периода от 01.01.2017г. до 31.12.2017г.;

-със Заповед № 916/11.10.2017г. са актуализирани Вътрешни правила за начина на избор, организация на работа, задължения, поведение, заплащане, брой, встъпване и полагане на клетва на съдебните заседатели в Окръжен съд Бургас;

-със Заповед № 724/24.08.2017г. са изменени и допълнени Вътрешни правила за условията и реда за събиране на публичните вземания в полза на дължавата по бюджета на съдебната власт;

-със Заповед № 1216/20.12.2017г. са актуализирани и допълнени Вътрешни правила относно движението на съдебните книжа в Служба „Гр.дела – I-ва и II-ра инстанция“, Служба „Наказателни дела I-ва и II-ра инстанция“ и Служба „Архивни дела“, в частта относно случаите на входиране на документи по вече образувани дела, считано от 21.12.2017г.

-със Заповед № 1221/28.12.2017г. е създадена организация във връзка с измененията на Закона за юридическите лица с нестопанска цел и преминаването на регистрацията на юридическите лица с нестопанска цел от съдилищата към Агенция по вписванията;

-със Заповед № 1072/24.11.2017г. е определен реда за публикуване на наказателни дела във връзка с измененията и допълненията по НПК и ЗСВ;

-със Заповед № 865/27.09.2017г. е утвърдена Амортизационна политика на Окръжен съд – Бургас, разработена на основание утвърдена от ВСС, унифицирана амортизационна политика за всички второстепенни разпоредители с бюджет в системата на Висш съдебен съвет. Със същата заповед е допълнен Сметкопланът на Окръжен съд – Бургас, който е неразделна част от Счетоводната политика на Окръжен съд – Бургас за текуща счетоводно отчетност и съставяне на годишни финансови отчети;

-със Заповед №1117 от 01.12.2017 г. бяха утвърдени нови Вътрешни правила за случайно разпределение на делата в Окръжен съд-Бургас, считано от 01.12.2017 г.

✓ В Окръжен съд - Бургас и през 2017г. се осъществи стриктно спазване на утвърдените Вътрешни правила за поемане на ангажименти. Целта на правилата е осъществяване на контрол върху всеки сключен договор, както и коректно отразяване и представяне на данните за поети ангажименти от БОС пред ВСС. Поемането на всеки ангажимент, сключване на договор и тяхното изпълнение е съобразено с утвърдената бюджетна сметка на Окръжен съд – Бургас за 2017г. и се извършва след съгласуване с главния счетоводител - за наличие на бюджетни средства, със съдебния администратор -за преценка на законосъобразността, целесъобразността и одобрение на разхода, както и с Административния ръководител за решение относно поемане / реализиране на ангажимент.

✓ През 2017г., Окръжен съд – Бургас за поредна година, проведе политика на строга финансова дисциплина в съответствие с чл. 3, ал. 1 от ЗФУКПС и осъществи стриктен контрол върху извършваните разходи от гледна точка на законосъобразност, целесъобразност и икономичност, във връзка с чл. 86, ал.1 от ЗСВ. В изпълнение на утвърдената бюджетна сметка на съда за 2017г. и утвърдените от ВСС Указания относно изпълнението на бюджета на

съдебната власт за 2017г., Окръжен съд – Бургас предприе отново незабавни мерки за съкращаване на разходите до минимум – издадени са следните заповеди на административния ръководител: Заповед №85/02.02.2017г. относно въведен лимит на телефонните услуги; Заповед №86/02.02.2017г. относно използването на служебните автомобили в границите на населеното място; Заповед №87/02.02.2016г. относно определените разходи за карти и билети - градски транспорт на призовкарите при БОС. Заплащането на командировъчните суми и през 2017г. се извърши в рамките на ограничения месечен лимит.

3. Инициативи и обучения.

Засиленият обществен интерес изисква интензивна дейност на служителя „Връзки с обществеността“ в Окръжен съд – Бургас, оперативност и проактивна комуникация. През годините бе утвърдено като традиция организирането на инициативата „Ден на отворени врати“ на институцията. Целта на инициативата „Ден на отворените врати“ е да се повиши обществената информираност относно структурата и дейността на органите на съдебната власт, както и да се запознаят заинтересованите целеви групи на място с правилата за достъп до съдебната зала, начина на водене на съдебно заседание, задължения и правомощия на отделните служби в съда. Друга успешна инициатива, която се прилага като пилотна в Окръжен съд – Бургас от учебната 2014/2015 г., е Образователната програма на ВСС и МОН „Съдебната власт – информиран избор и гражданско доверие. Отворени съдилища и прокуратури“.

През 2017 г. Окръжен съд – Бургас се опита да наложи и медиацията, като процедура за извънсъдебно разрешаване на спорове, с изработване на съдебна програма по медиация, целяща насочване на общественото внимание към този алтернативен способ за решаване на спорове.

3.1 Инициативата „Ден на отворени врати“

„Бургас и медиацията – новата инициатива на най-иновативния град“ бе мотото на първата част от провела се инициатива „Ден на отворени врати“, която реализираха съвместно Окръжен съд - Бургас и Районен съд – Бургас през месец април 2017 г. Шестима медиатори от новооткрития Център за медиация и спогодби към Окръжен и Районен съд - Бургас представиха пред публиката, изпълнила Зала 2 на Съдебната палата, процес по симулативна

медиация. Присъстващите гости от обществени, общински и неправителствени организации, търговски структури, студенти от двата бургаски университета и ученици от Немската и Английска гимназии, задаваха въпроси, свързани със способа за извънсъдебно разрешаване на спорове. С прожекция на филми и с документирани демонстрации по медиация бяха обяснени процесът и функциите на медиацията.

Окръжен и Районен съд – Бургас получиха поздравителни адреси, сред които от областния управител на Бургас Вълчо Чолаков: *„Приветствам усилията, които ежесдневно полагате за отваряне на съдебните власти към българските граждани. Вярвам, че всички ние, като ръководители на ведомства, имаме ангажимент да гарантираме прозрачност и достъпност на институциите! В мое лице и в лицето на институцията, която представявам, може да разчитате на подкрепа и добро сътрудничество, при реализиране на инициативи в полза на област Бургас.“*

Денят на отворени врати в Окръжен и Районен съд – Бургас през 2017 г. продължи с лекция на тема „Разделение на властите според Конституцията на Република България. Представяне на професиите съдия, прокурор, следовател и запознаване със статута на магистратите“. Ученици от 10-ти класове на ПГЧЕ „Васил Левски“ и ПГСАГ „Кольо Фичето“ имаха възможност да влязат в съдебни заседания по гражданско и търговско дело, да разгледат деловодствата и специализираните зали в двата съда.

Окръжен съд – Бургас се стреми и през 2017г да налага в практиката си отвореност и диалогичност с младите хора, за да превъзпитава и информира бъдещото поколение за работата на съдебната власт-модел на работа, който институцията ще следва и през следващата година.

3.2 Образователната програма на ВСС „Съдебната власт – информиран избор и гражданско доверие. Отворени съдилища и прокуратури“.

Образователната програма „Съдебната власт – информиран избор и гражданско доверие. Отворени съдилища и прокуратури“ бе създадена по инициатива на Висшия съдебен съвет и се реализира в сътрудничество с Министерството на образованието и науката. Програмата се проведе като пилотна в периода месец октомври 2014 г. – месец май 2015 г., в цялата страна и в нея се включи Окръжен съд - Бургас. Съдебната ни институция е убедена в полезността на тази инициатива на Висшия съдебен съвет. Окръжен съд – Бургас и Районен съд – Бургас работиха съвместно по реализирането на образователни инициативи и лекции в рамките на Образователната програма на ВСС и през учебната 2016/2017 г.

През посочения период програмата обхваща пет гимназии и ученици от две основни училища в гр. Бургас. Окръжни и районни магистрати запознаха учениците със съдебната власт и как можем да защитим правата си чрез съдебните институции. На младите хора бе обърнато внимание на превенцията срещу употребата на наркотични вещества и престъпленията, извършвани от наркозависими лица; домашното насилие и насилие върху деца; мерките за защита на правата на жертвите; трафика на хора; децата и киберпрестъпленията и други теми, които са интересни за тях и са свързани с работата на съда. Иновация, приложена от Окръжен съд – Бургас и Районен съд – Бургас, бе включването на темата за медиацията, като способ за извънсъдебно разрешаване на спорове и мястото и ролята ѝ в съдебната система.

През учебната 2016/2017 г., двете съдебни институции подкрепиха Висшия съдебен съвет в реализирането на конкурса за есе, на тема „Европа и съдебната власт в България“. Получени бяха три есета на ученици, участници от училищата – партньори и едно есе на студент, 2 курс „Право“ в БСУ. Всички бяха публикувани в рубриката „Образователна програма“ на Интернет – страниците на двата съда.

Окръжен съд – Бургас и Районен съд – Бургас бяха партньори и се включиха с открити уроци по проекта на Министерството на образованието и науката „Твоят час“ – за развитие на способностите на учениците и повишаване на мотивацията им за учене чрез дейности, развиващи специфични знания, умения и компетентности. В рамките на проекта, ученици в клуб по интереси „Добър гражданин“ и клуб „Дебати и ораторско изкуство“ от ПГПАЕ „Гео Милев“ и клуб „Специални умения“ при ОУ „Св. Климент Охридски“ посетиха Съдебна палата – гр. Бургас и се запознаха с устройството и начина на

управление на съда и съдебната власт, а също и приложението на способа „Медиация“.

Окръжен съд – Бургас и Районен съд – Бургас популяризираха с информация на сайтовете си, в специално създадена тематична рубрика „Образователна програма“, всички изнесени уроци, открити дискусии, посещения на ученици на открити съдебни заседания. В рамките на програмата през учебната 2016/2017 г. бяха изнесени 20 лекции и представени седем съдебни теми.

В коридорите на Окръжен съд – Бургас бе открита постоянна експозиция с фотографии на проведени открити уроци и посещения на ученици в Съдебната палата, като част от провеждането на Образователната програма. По този начин се информира обществеността, посещаваща Съдебната палата, за реализираните добри практики и инициативи от Окръжен съд – Бургас.

Окръжен съд – Бургас с гордост отчита своите инициативи и иновации при реализирането на Образователната програма, през учебната 2016/2017 г., а именно:

- Включването на учениците от горните курсове (гимназии) на бургаските училища, които са осъзнати граждани и участници в обществените дела, в програмата, като по този начин се постигна по-голяма мотивираност за знания у младите хора;
- Окръжен съд – Бургас и Районен съд – Бургас осъществиха образователни срещи със студенти от Бургаски свободен университет и Университет „Проф. д-р Асен Златаров“, като увеличиха обхвата на програмата, насочена не само към

подрастващите, а и към младите хора, които продължават своето образование;

- Инициирането на многобройни „Дни на отворени врати“ на Окръжен съд – Бургас, с което се цели публичност и прозрачност на съдебната власт за обществеността;
- Осъществяването на инициативи и събития с ученици от други училища от гр. Бургас, които не са включени в Образователната програма, с цел – всеобхватност и масовост на информиране на младите хора;
- Учениците имаха възможност да посещават реални съдебни заседания по процеси и дела;
- Училищата – партньори имаха възможност сами да подберат темите за уроци, които да бъдат реализирани в програмата, с което се постигат по-добри резултати при представянето на съдебната власт и нейната работа. По този начин Окръжен съд – Бургас и Районен съд - Бургас откликнаха по-адекватно на очакванията и проблемите на младите хора.
- С предвидените и осигурени средства от Висшия съдебен съвет за реализирането на програмата, бяха улеснени възможностите за реализация на отделните инициативи.

3.3 Приложение на медиацията като извънсъдебна процедура за разрешаване на спорове.

Целта на Програмата за медиация, която се осъществи през 2017 г. в Окръжен съд - Бургас и Районен съд – Бургас, е да се създадат нагласи в обществото към по-широко използване на алтернативни подходи за разрешаване на спорове и в частност медиацията, като извънсъдебен способ. Медиацията е доброволна и неформална процедура за извънсъдебно разрешаване на спорове. Тя събира страните по спора с неутрална трета страна – медиатор, който ги изслушва и им помага да постигнат взаимно приемливо разрешение. Изготвена бе съдебна програма за медиация на Центъра за медиация и извънсъдебно решаване на спорове към Окръжен съд - Бургас и Районен съд – Бургас. Оформени се единна документация - заявление за медиация; декларация за конфиденциалност; споразумение за медиация; отчет

за проведена медиация и анкета за обратна връзка с участниците. Създадена бе вътрешна организация на дейността на Центъра за медиация. Избрано и обособено, за целите на способа, бе помещение в Съдебната палата за провеждане на процедурите по медиация. Посочени бяха двама съдии и двама служители от Окръжен съд – Бургас и Районен съд – Бургас, които да координират работата на Центъра, а магистратите от двата съда бяха запознати с дейността му. Изготвени бяха информационни листовки за дейността му в Информационния център на Окръжен съд - Бургас и Районен съд – Бургас. Съдебната програма за медиация в Окръжен и Районен съд – Бургас си поставя за цел да предостави информация на страните за възможността да разрешат спора си по доброволен начин, чрез процедура по медиация; осигурява им съдействие от страна на квалифициран съдебен служител – координатор, на място в съдебната палата, който ще отговаря на въпроси и запитвания във връзка с услугите и възможностите, предоставяни от съдебната програма за медиация. Желаетелите да решат своите спорни въпроси по този начин, могат да получат информация за медиаторите и за центровете за медиация, които са поели ангажимент да предоставят услуги по правилата на съдебната програма. Цялата информация бе публикувана в специално създадена рубрика на интернет – страниците на двата съда.

Центърът за медиация и извънсъдебно решаване на спорове към Окръжен съд – Бургас и Районен съд – Бургас бе открит на 6 април 2017г, в „Денят на отворени врати“ на двете институции.

На 25.04.2017г. окръжният съдия Пламена Върбанова и медиатори от Центъра за медиация към Окръжен съд - Бургас и Районен съд – Бургас представиха способа медиация пред ученици от Английската гимназия.

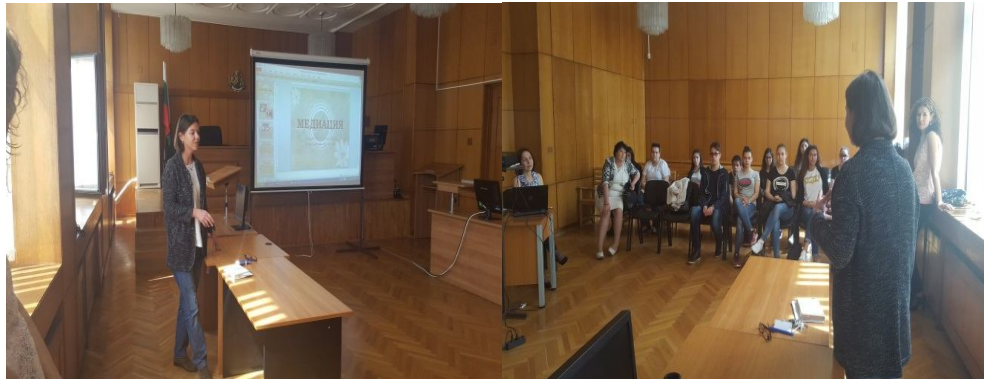

На образователен форум на 04.05.2017 г., в който участваха директори на училища от Бургас и региона, бе представен метода „Медиация“ за решаване на конфликтни ситуации в училище, от медиатори от Центъра за медиация и извънсъдебно решаване на спорове към Окръжен съд – Бургас и Районен съд – Бургас.

На 16.05.2017 г. ученици от група „Общуване и толерантност“ от Профилирана гимназия за романски езици „Георги Раковски“ посетиха Окръжен съд - Бургас и Районен съд – Бургас, за да се запознаят с предимствата на медиацията.

През 2017 година 20 медиатори предлагаха своите услуги в Центъра, като за времето от неговото създаване до момента, са проведени 15 процедури по медиация, три от които успешни, завършили със споразумение, одобрено от съда. Работата на Центъра за медиация и извънсъдебно решаване на спорове към Окръжен съд – Бургас и Районен съд – Бургас бе представена на Национална конференция „Медиацията в подкрепа на съда, институциите и обществото“, в Софийски градски съд, през месец септември 2017 г.

Окръжен съд – Бургас, съвместно с Районен съд – Бургас организираха за първи път "Дни на медиацията", в периода 13 – 24 ноември 2017г. Кампанията бе национална и се проведе в няколко града в страната. Целите бяха свързани с популяризирането на медиацията сред съдии, служители на съда и обществеността. Дните на медиацията стартираха на 13.11.2017 г., с открит урок, с участието на ученици от новосформирания клуб по „Медиация“ към Гимназия с преподаване на английски език „Гео Милев“. Медиатори от Центъра по медиация и спогодби към Окръжен и Районен съд – Бургас, представиха пред учениците конфликтни ситуации, разрешими чрез способа.

По време на тренинга по медиация, младите хора практически и нагледно имаха възможност да опознаят принципите на прилагането ѝ.

В рамките на първата седмица от Дните на медиацията в Бургас, Окръжен съд – Бургас и Районен съд - Бургас планираха ежедневни срещи, предназначени към широката аудитория и вътрешните публики - магистрати и съдебни служители, с представяне на материали и филми за провеждането на медиация. В работна среща на 16.11.2017 г., на тема „Медиацията и приложението ѝ в дела, в които се засягат интересите на деца“ бяха обсъдени възможностите за прилагането на медиацията при разглеждане на дела, в които се засягат интересите на деца. В срещата участваха магистрати, разглеждащи граждански дела, представители на Центровете за обществена подкрепа, осъществяващи дейност на територията на област Бургас и на Центъра за превенция на насилието – Бургас, както и общественият посредник на гр. Бургас, Тодор Стамболиев.

През втората седмица от Дните на медиацията в Бургас, от 20 до 24 ноември, медиаторите от Центъра по медиация и спогодби към Окръжен съд – Бургас и Районен съд – Бургас, осъществяваха безплатни медиации и консултации с гражданите.

3.4. Интернет – страница на съда.

Интернет – страницата на съда се обновява ежедневно с новини, актуални събития, инициирани от съдебната институция. Това е платформа за широк обществен дискурс и връзка с гражданите. Периодично на страницата на Окръжен съд – Бургас се публикува информация за справки по делата, месечен и седмичен график на съдебните заседания, промени в организацията на обслужването и други информации за работата на съда. В рубрика „Новини“ ежедневно се публикуват новини по дела с медиен интерес. С цел осъществяване на проактивна комуникация с обществеността, на интернет – страницата бяха структурирани тематични рубрики – „Дни на отворени врати“;

„Образователна програма“; „Медиация“, в които се публикуват регулярно събития, организирани от съда по съответните направления. Чрез своя сайт съдът осъществява целта си да бъде публична и комуникативна институция.

3.5. Събития, организирани от съда.

Окръжен съд – Бургас за поредна година участва в Програмата за регионални обучения на съдилищата и прокуратурите, съвместно с Националният институт на правосъдието. През 2017 г. по тази програма се организираха и проведеха два семинара, а именно:

- **"Актуални проблеми на изпълнителния процес"**, който се проведе на 10.03.2017 г. в Съдебната палата-Бургас. Лектор на семинара беше Диана Митева – съдия от Окръжен съд-Варна. Участие в семинара взеха 30 магистрати.
- Комуникационен семинар на тема **„Правосъдие, медийни послания и регулация“**, в който участваха медийни експерти, магистрати от Окръжен съд –Бургас и целия апелативен район – Бургас, както и журналисти от регионални медии. Семинарът се проведе на 13 септември 2017 г. Иновативният форум бе посветен на изграждането на конструктивен диалог между органите на съдебната власт и медиите, в качеството на транслатор на информация към обществеността. Преподаватели от Факултета по журналистика и масова комуникация при Софийски университет „Св. Климент Охридски“ представиха медийния образ на съда, приложими пропагандни техники, като във втората част се обърна внимание на медийната регулация и саморегулация.

Комуникационният семинар имаше образователен характер, с цел да се изгради добра диалогичност с представителите на медиите за разбираемост и познаваемост на съдебния език, а също и да се познаят принципите на работа на съвременните средства за масова информация. Форумът бе стъпка към

повишаване на общественото доверие към съдебната власт. „Верният прочит“ на съдебни решения и определения, обективното отразяване на делата и работата на съдебната власт пред обществото, зависят от успешната и добра комуникация между съда и средствата за масова информация.

През м.януари 2017 г. на учебно посещение на Европейския съд по правата на човека в гр.Страсбург, беше съдия Яни Гайдурлиев. Съдиите участваха общо в 17 броя семинари и обучения през 2017 г. Активно участваха и в семинари, организирани от Районен съд-Бургас и Апелативен съд-Бургас.

Въпреки всички проблеми в дейността си, съдът се стреми да изпълнява успешно своя стратегически план за подобряване работата, насочен към постигане на стандарти, индикатори за хода на съдебната реформа и необходими за доброто управление на органа на съдебна власт, като се отчитат промените, антикорупционното законодателство и утвърдените от ВСС подзаконовни актове, които пряко произтичат от Стратегията за реформа на съдебната власт и Закона за съдебната власт.

Бургаският окръжен съд и през отчетната година не допусна безразличие към нито един въпрос по проблемите в системата.

Постоянно се извършва преглед и анализ на неприключилите дела, предприемат се мерки по приключването им в най-кратки срокове. Провеждат се периодични събрания и срещи по отделения. Не сме безкритични към дейността си, но със сигурност безотговорно отношение към процеса на правораздаване не е допуснато от нито един съдия. Продължаваме да считаме, че насочването на дебатите по отделения и между инстанциите за уеднаквяване на практиката на съда, е правилната посока за усъвършенстване работата му, а и това би дало реален положителен отзвук в обществото.

ОС-Бургас поддържа сътрудничество и взаимодействие с неправителствени организации, институции и учреждения. Когато има възможност, го прави чрез конкретни мероприятия и дейности, тъй като е възприел политика на отвореност и не е нужно да има проект или подписано споразумение, за да «влезе» гражданското общество в съда с въпроси, наблюдения или анализи. Това, което със сигурност не бихме допуснали е „излизането“ на правосъдието от съдебните зали и подчиняването на нечий, вкл. и уличен, натиск. Следва да се засили също така активността на магистратите във връзка с проектите за законодателни изменения, особено касаещи голям кръг от хора, каквито са промените в процесуалните закони. Следва на висок глас да изказваме своето мнение, независимо дали се касае за законопроект или вече приет закон. Следва също да информираме и обществеността за такива изменения в законодателството, като по този начин ще повишим и неговата правна култура и ще постигнем и по-високо доверие в правораздаването.

4. Изключителна компетентност на Председателя на Окръжен съд- Специални разузнавателни средства.

Общият брой на исканията за разрешения за прилагане на СРС е 174. От тях 116 са получените първоначални разрешения, продължения и разрешения само за комуникатори, в срок на вече разрешено СРС. Постановени са 58 отказа. Разрешени са по чл.18 ЗСРС два броя искания и е постановен един отказ. За опазване на живота или имуществото на лица, които са дали писмено съгласие за това, както и спрямо свидетел по наказателно производство, който е дал съгласието си за използване на СРС, с цел установяване на престъпна дейност на други лица, Окръжен съд-Бургас е издал три разрешения и е постановил два отказа (чл.12, ал.2/ал.3 ЗСРС).

За сведение: разрешените СРС през предходните три години са, както следва: 121 за 2016г., 61 за 2015г. и 130 за 2014г.

До 31.12.2017г. са постъпили общо 59 веществени доказателствени средства.

Внесените с обвинителен акт и със споразумение досъдебни производства, с ВДС през 2017г. в БОС са общо по седем дела.

И през 2017 година се водиха много дебати в обществото по въпросите за приложението на ЗСРС и разпоредбите на НПК, уреждащи СРС. Въпросите, които продължават да се обсъждат от заявители, органи по чл.15 ЗСРС, прилагащи и контролиращи органи са свързани с понякога различното разбиране и тълкуване на редица понятия. Мястото на съда в този процес е в поставянето на дейността по използване и прилагане на специалните разузнавателни средства под предварителен, текущ и последващ съдебен контрол, като гаранция срещу необосновано, произволно ограничаване или засягане на гражданските права, ползващи се конституционна защита и международно признание. Следва да се засили и дейността на Националния институт по правосъдие в този аспект, като се организират регулярно обучения на административни ръководители и техни заместници, разрешаващи прилагането на СРС.

5. Независимост на съда. Проверки, извършени през годината на Окръжен съд- Бургас. Сигнали и жалби от граждани.

През 2017 г. не бяха констатирани нерегламентирани опити за упражняване на влияние върху съда.

На 25.07.2017 г. в Окръжен съд-Бургас постъпи актът с резултати от извършена в изпълнение на заповед от 24.10.2016 г. на главния инспектор на ИВСС тематична планова проверка, относно практиката на съда при определяне на приложимия процесуален ред за разглеждане на жалби от трети

лица срещу действията на съдебните изпълнители- чл.435, ал.4 и ал.5 и чл.437 ГПК. С резултата от проверката бяха запознати всички съдии от Второ гражданско отделение, на насрочено общо събрание. Тъй като целта на проверката е анализ на практиката на окръжните съдилища по посочената тема, към Окръжен съд –Бургас няма отправени конкретни препоръки ,изключая тази да бъдат запознати съдиите, разглеждащи тази категория дела, с резултатите от нея.

Със Заповед от 12.09.2017 г. на Главния инспектор на ИВСС в Окръжен съд-Бургас беше извършена тематична проверка относно образуването, движението и приключването на делата по несъстоятелност, образувани в периода 01.01.2014 г.-31.12.2016 г. Резултатът от проверката постъпи през 2018 г. Проверяващите не са констатирани противоречива практика на отделението по делата по несъстоятелност. Отправени са две препоръки: предприемане на действия по дисциплиниране на вещите лица, за да не се допуска отлагане и пренасрочване на делата поради неизготвена в срок експертиза, както и обсъждане на въпроса кога следва да се постановява определение по чл.629б, ал.1 ТЗ – в открито съдебно заседание след изслушване и приемане на заключението на експертизата, преди постановяване на решение за обявяване в несъстоятелност или след решението за обявяване в несъстоятелност. Насрочено е общо събрание на Гражданско и търговско отделение за запознаване с констатациите по доклада.

Със Заповед №АД-06-191 от 24.10.2017 г. на Председателя на Апелативен съд-Бургас, в Окръжен съд беше извършена планова проверка от Апелативен съд – Бургас, за периода 01.11.2017 г. - 01.11.2017 г. На 23.01.2018 г. постъпи докладът на Апелативен съд, с резултатите от проверката. На 30.01.2018 г. се проведеха събрания с всички съдии от трите отделения, на които се обсъдиха резултатите и препоръките от проверката на БАС.

Във връзка с постъпили писма от Инспектората към Висшия съдебен съвет, по повод сигнали на граждани, от Председателя на съда са извършвани **три** проверки и справки по конкретни дела- *по в.гр.д.№472/17г, ч.гр.д. №171/2016, ч.гр.д. №1751/2016 г. , т.д. №506/2016 г и НОХД №189/2015.* Изисквани са копия на съдебни актове и други съдебни книжа от делата, изготвяни са и становища по сигналите, както от съдиите-докладчици, така и от Председателя на съда.

По постъпили сигнали от граждани, Комисията по професионална етика на БОС се е произнесла по три случая, като единият сигнал е изпратен за проверка от ВСС, а другите два сигнала са изпратени по компетентност на КПЕ в БОС от Районен съд-Айтос и Районен съд-Бургас. И в трите случая КПЕ е провела заседания, изисквани са делата от районните съдилища, изслушвани са съдиите и е взето решение, за което са уведомени страните.

Изготвени от същата комисия са и шест становища за магистрати от Окръжен съд-Бургас и съдилищата в съдебния район, относно спазване

правилата за етично поведение, във връзка с процедура по атестиране или участия в конкурси.

По всички постъпили молби и жалби от граждани през 2017 г. са извършвани проверки и справки, след което е отговаряно, а в случаите на друга компетентност по описания проблем, същите са препращани. Повишеното обществено недоволство спрямо съдилищата, изразявано в писмени жалби до институции с разследващи функции, доведе и до необходимостта от множество справки и отговори по приключили дела на Окръжен съд-Бургас и районните съдилища.

По Закона за достъп до обществена информация през 2017 г., Председателят на Окръжен съд-Бургас е издал едно решение, с което е предоставил пълен достъп до исканата служебна информация.

Общият регистрационен брой на кореспонденцията на Председателя за 2017 г. е 1498 постъпили писма и изготвени отговори по тях.

През 2017 г. са били направени отводи и самоотводи на съдии по 37 броя дела, като по две дела /гр.520/2017г и гр.д.№570/2017г/ е направен отвод на целия състав на съда.

I. ПЪРВОИНСТАНЦИОННО ГРАЖДАНСКО ПРАВОСЪДИЕ

През 2017 г. в Първо гражданско и търговско отделение на Бургаския окръжен съд, в което се разглеждат всички първоинстанционни граждански и търговски дела, както и фирмените дела, са работили общо 11 съдии по разпределение и щат. На практика отделението работи по новообразувани дела от средата на годината с 9 съдии, а по несвършените дела на 2 съдии от отделението-от м.септември. Причини за това състояние в отделението са предстоящото пенсиониране на съдия Вела Стайкова, наложило изключването ѝ от разпределение шест месеца преди навършване на пенсионна възраст-в началото на съдебната ваканция, изборът на съдия Боряна Димитрова за член на ВСС през м. юни 2017 год. и командироване на съдия Павел Ханджиев от 01.08.2017 год. в Апелативен съд Бургас. Така натоварването на останалите 9 съдии се увеличи, тъй като те поеха не само новото постъпление от дела от началото на съдебната ваканция през 2017 год. до края ѝ, а и висящите дела на двама съдии-командирования в БАС и избрания на член на ВСС. Съставът на отделението нямаше нови попълнения, които да поемат освободените графици.

Отделението се ръководи от заместник- председателя Антоанета Андонова-Парашкевова.

Съдебните помощници към отделението са 4, но след като двама от тях спечелиха конкурс за младши съдии и от м. края на месец септември 2017 год. напуснаха работа, за да преминават задължителното обучение в НИП, оказваната от тях изключително ефективна помощ, намалена в значителна степен.

1.Останали висящи

Граждански дела

Към 01.01.2017 г. висящи от предходен период са били 162 граждански дела, от които новообразувани през 2016г. – 117 дела (72%) и останали от предходен период – 45 дела (28%).

За сравнение: Към 01.01.2016г. висящи от предходен период са били 250 граждански дела, от които новообразувани през 2015г. – 204 дела (82%) и останали от предходен период – 46 дела (18%).

Към 01.01.2015г. висящи от предходен период са били 232 граждански дела, от които новообразувани през 2014г. – 157 дела (68%) и останали от предходен период – 75 дела (32%).

Търговски дела.

Към 01.01.2017г. висящи от предходен период са били 287 търговски дела, от които новообразувани през 2016 г. – 235 дела (82%), а от предходен период – 52 дела (18%)

За сравнение: Към 01.01.2016г. висящи от предходен период са били 306 търговски дела, от които новообразувани в края на 2015 г. – 234 дела (76%), а от предходен период – 72 дела (24%)

Към 01.01.2015г. висящи от предходен период са били 433 търговски дела, от които новообразувани в края на 2014г. – 341 дела (79%), а от предходен период – 92 дела (21%)

ИЛИ:

Към 01.01.2017 г., в началото на отчетния период, в съда висящи са били общо 449 първоинстанционни граждански и търговски, включително частни граждански и частни търговски дела, при 556 за 2016 г. и 665 за 2015 г.

Анализът на данните за несвършените дела показва следното:

Обичайна причина за значителният брой несвършени дела е постъплението в края на отчетния период, тъй като разглеждането на новообразуваните тогава дела преминава към следващия-трайна тенденция в последните пет години. И при гражданските дела броят останали от предходен период несвършени дела е почти еднакъв с този през 2016 год.-45 броя в началото на 2017, при 46 броя в началото на 2016, т.е. значителното намаление спрямо тези през 2015 год. се е запазило. При търговските дела, заварените от предходен период несвършени такива бележат отново значително намаление спрямо тези през предходната 2016. Така при търговските спорове последователното намаление с по 20 броя дела спрямо предходната година се наблюдава вече в трети отчетен период. Намалението и при двата вида дела се дължи на положените през 2016 год. усилия, независимо от обективните трудности-намаляващ състав на съдиите в отделението от съдебната ваканция на 2017 год. до края на годината, под обичайния брой, да бъдат приключени делата и от двете групи. За този резултат значение има и намалялото общо постъпление от първоинстанционни дела през 2017 год., което даде възможност на съдиите да съсредоточат усилията си в предварително определяем обем работа, приключването на която да планират и реализират успешно в разумен срок.

Намалява броят дела, при които причина за продължителността на производството в годините е висящо дело по преюдициални въпроси, като вече не са значителни на брой и спрените дела на това основание- чл.229, ал.1, т.4 от ГПК. Продължителността на разглеждане на делата във времето се влияе и от предявяването на множество обективно съединени икове, особено при условия на евентуалност, чрез които търсещите защита в едно производство се стремят да изчерпят всички приложими по техните виждания правни възможности в опита си да издействат благоприятно за себе си решение, което е резултат от сложната фактология в отношенията им с ответната страна. Продължават да нарастват случаите, при които в исковата молба се съдържат множество описани факти, подробности около тях, а изложението е объркано и неясно, като петитумът не му съответства. Това пречатства възможността веднага след първоначалната проверка на редовността на исковата молба, което наред с останалия доклад може да бъде направено в рамките на 1 работен ден, да й бъде даден ход чрез пристъпване към размяна на книжа. Налага се

многократно оставяне без движение с детайлни указания, резултиращи вместо в изясняване на първоначалните претенции, в тяхното изменение. Не рядко, при първоначален прочит на исковата молба, не явства правният интерес от търсената защита, което също има за резултат невъзможност да бъде даден ход на исковата претенция непосредствено след образуване на делото и проверката от докладчика. Рядко, включително и при делата, при които се дължи проста държавна такса в минимален размер от по 10 лв./напр. делата по чл.2 от ЗОДОВ/ или 30 лв./напр. делата за поставяне под запрещение и установяване на произход/, към подадената искова молба е приложен документ за внесена държавна такса. В преобладаващия брой случаи ищецът очаква таксата да бъде изчислена от съда, като нерядко, едва след получаване на съобщението с указания за нередовността, депозира молба за освобождаване по чл.83, ал.2 от ГПК. До изключително забавяне на производствата в началния им етап, между образуване на делото и приемане на исковата молба чрез даване ход на размяната на книжа, се стига и поради непредставяне с нея на удостоверение за данъчна оценка, скица или схема за имота при вещни и облигационни икове, с обект недвижим имот. В тези случаи се налага издаване на съдебни удостоверения и предоставяне на допълнително време чрез производството по продължаване на срок по чл.63 от ГПК за изготвяне и представяне на посочените документи от съответните учреждения, след което обикновено е необходим и срок за вписване на исковата молба. Така, първите месеци протичат в изправяне на нередовности и почти невъзможно става процесите да приключат със съдебен акт в тримесечен срок. Често ищците в производствата по граждански дела прибягват до искания по чл.83, ал.2 от ГПК или за предоставяне на правна помощ. Изключително рядко, това се случва и по търговски дела, независимо, че разпоредбата на закона е ясна и не се нуждае от тълкуване-приложима е само за физически лица, тъй като има социален характер. Вероятно поради липсата на образец на декларация за имуществено състояние или поне най-общи насоки за нейното съдържание в нормативен акт, тя се представя в свободен текст, като в нея по избор на декларатора се включват избирателно данни и информация, която е непълна или неясна и в обобщение, подкрепяща твърденията му за невъзможност да заплати разноските за защита на правата си. Това налага произнасяне едва след даване на подробни указания за допълването ѝ или предоставяне на липсващата необходима допълнителна информация. Редки са случаите, но на път постепенно с времето да се превърнат в тенденция, по последователно редуване на молби за освобождаване от такси и разноски или правна помощ по едно и също дело, депозирани непосредствено след влизане в сила на акта на съда, с който такива искания са отказани или системно неизпълнение на задължение да се внесе такса по частна жалба, която е в минимален размер от 15 лв., за обжалване на такива откази и на актовете на съда за връщане на нередовните частни жалби. По този начин недобросъвестни участници в производствата по дела бавят по-нататъшния им ход, без съдът да разполага с

ефективни средства да препятства това тяхно поведение, представляващо по същността си злоупотреба с процесуални права. Усложненията във фазата по събиране на доказателства-необходимост от повторни или допълнителни експертизи, искания на страните за продължаване на срокове, било за изправяне на нередовности, било за събиране на допуснати доказателства, участие на чужденци, живеещи в чужбина и др. допринасят също за невъзможността производствата по делата да завършат бързо. Натрупаният опит в правоприлагането и извършените анализи, дадоха възможност да бъдат обмислени и приложени конкретни действия, с оглед правомощията на съда за намаляване на броя несвършени дела: непрекъснато подобряване на дейността по своевременно и редовно връчване на съобщения и призовки, последователно прилагане на процесуалните преклузии, внимателно проучване на фактическата страна на споровете за подготовка на точен, ясен и пълен доклад с реквизитите по чл.146, ал.1 от ГПК и допускане за събиране само на относими и необходими доказателства, включително и чрез своевременна намеса на съдията в случаите, когато се констатира необходимост от служебно събиране на доказателства от вида експертизи, към които обаче страните по различни причини не са се насочили и не са поискали сами, стремеж за провеждане на едно съдебно заседание и събиране на всички допуснати доказателства само в него. В случаите, в които обаче забавянето в етапа редовност на исковата молба, в който можем да причислим и производствата по молбите по чл.83,ал.2 от ГПСК и по чл.95 от ГПК, освен бързо произнасяне по същество, други мерки съдят практически не би могъл да приложи. Може да се каже безспорно, че въпреки, че двойната размяна на книжа, приета при търговските спорове, увеличава периода от време за разглеждането им от образуването до първото по делото заседание, чрез нея позициите на страните се изясняват и доказателствените искания се изчерпват именно в тази фаза. Ето защо, противно на очакванията, търговските дела приключват преимуществено в едно заседание, при това при напълно изяснена фактическа обстановка в него. За разлика от тях, като че ли гражданските дела тепърва започват именно в първото по делото съдебно заседание, чрез отделяне на спорното от безспорното и разширяване на предмета на доказване и доказателствените средства.

В увеличения брой несвършени търговски дела, запазен дял имат делата по несъстоятелност, както поради своите процедурни специфики- многофазни, като всяка фаза е сбор от многобройни комплексни действия, насочени към постигане на определен резултат, така и поради увеличеното им постъпление в предходните години. Ето защо разглеждането им естествено се пренесе и в 2017 год. При обичайно развитие, без усложнени хипотези, от образуването си до приключване, с прекратяване на откритото производство по несъстоятелност при различни условия и последици, тези дела продължават около 2 години. Следва да се посочи,че приетите през 2016 год. промени в чл.735 от ТЗ ,поставящи като условие за приключване на производствата по несъстоятелност

в тази фаза-липсата на висящи дела, по които е страна длъжника, а и липсата на висящи изпълнителни дела, насочени върху дадени обезпечения, също водят до опасност висящите производства да се проточат дълго след като масата на несъстоятелността е изчерпана и реално по делото не се извършват никакви процесуални действия с месеци, дори понякога с години.

За първи път от три години насам, през 2017 год. се наблюдава намаление на новообразуваните дела по несъстоятелност. За сметка на това в Окръжен съд Бургас постъпи една от първите в страната молби за откриване на производство по стабилизация. Продължават да не липсват и дела, при които въпреки, че с години не се извършват никакви действия от страна на синдик или кредитори, не се предприемат действия по приключването им, включително и след служебно предприети мерки от съда за изискване на отчет и прогноза за развитие на производствата.

2. Постъпление

В това отделение са **постъпили общо 1054 дела**- граждански, търговски и фирмени. От тях:

➤ Граждански дела

През 2017 г. в Бургаския окръжен съд са постъпили 347 първоинстанционни граждански дела, в т.ч. и частни граждански.

За сравнение: През 2016г. в Бургаския окръжен съд са постъпили 375 първоинстанционни граждански дела, в т.ч. и частни граждански.

За сравнение: През 2015г. в Бургаския окръжен съд са постъпили 440 първоинстанционни граждански дела, в т.ч. и частни граждански.

➤ Търговски дела

Постъпилите през 2017г. търговски дела са общо 578 , *при 605 за 2016 г. и 651 през 2015г.*

➤ Фирмени дела

През годината са постъпили общо 116 дела.

По отношение на тези дела, статистиката през предходните години отчита първоначалните регистрации и вписаните промени в обстоятелствата, без отказите.

ИЛИ

➤ Общо постъпление през 2017 г.: 925 граждански и търговски дела (без фирмени), от които 192 частни граждански и търговски (*През 2016 г. 980, от които 205 частни граждански и търговски, а през 2015 г. – 1091, от които 204 частни граждански и търговски,*

Това е с 6% по-малко спрямо 2016г. и 15% по-малко спрямо 2015 г.

Постъплението сочи, че броят на търговските и граждански дела през 2017 год. е намален със 55 дела в сравнение с предходната година.

Сравнение на постъплението по групи дела може да се направи само с предходната година, от когато статистическите шифри са уеднаквени. В постъплението при гражданските дела сравнително стабилни и близки в годините остават броят на исковете за произход, делата за поставяне под запрещение и вещните искове. Молбите за допускане на пълно осиновяване, чийто първи етап се развива пред Агенция социално подпомагане обаче са намалели. Значителен дял от постъплението по граждански дела през 2017 год. се пада на различните видове установителни искове, при които като основен и първостепенен въпрос се поставя този за обосноваване на правния интерес от търсената защита, като броят им спрямо предходната 2016 год. се е увеличил. При търговските дела традиционно най-голямо е постъплението при исковете за права и правоотношения, породени или отнасящи се до търговска сделка, при исковете за прекратяване на търговски дружества по съдебен ред, жалбите по чл.25 от ЗТР, както и производствата по несъстоятелност. Сериозен ръст спрямо 2016 год.- почти двойно, са увеличени делата,развиващи се по реда на чл.365 от ТЗ,с около 15 -производствата по чл.25 от ЗТР по обжалване на откази на длъжностни лица по регистрацията в Агенция по вписванията. Продължаващото и през тази година намаляване на броя търговски дела е от вида установителни искове по чл.422 от ГПК,което се дължи на приетото Тълкувателно решение по въпроси на заповедното производство, пряко засягащо и исковете по чл.422 от ГПК за установяване съществуването на изискуеми задължения по банкови кредити. Като резултат от това, малка част от исковете по чл.422 от ГПК бяха заменени с производства по общия исков ред, развиващи се по реда на чл.365 от ГПК - осъдителни искове ,отнасящи се до банкови кредити, с неуспешно завършили в исковата фаза производства за събиране на вземания по облекчен ред или такива, при които заповедно производство изобщо не е предприемано. Независимо от това, запазената тенденция по намаление на заповедните производства продължава да се отразява в намаляване на броя искове по чл.422 от ГПК, образувани в съда. Сериозен е ръстът на частните производства/ в тях не се имат предвид тези,образувани по искания за допускане на обезпечения на бъдещ иск /,в който отчетлив дял заеха производствата по издаване на изпълнителен лист въз основа на арбитражно решение, чието разглеждане за първи път се осъществява от окръжните съдилища на територията на цялата страна, след промените в ГПК относно местната подсъдност по този вид искания, приложими от началото на отчетната 2017 год. Оказа се, че на територията на страната с арбитражиране на спорове се занимават множество сдружения с нестопанска цел, включително и създадени с тази основна цел, както и несвързани с конкретна институция арбитражи, което нерядко поставяше пред

съдиите от отделението проблема с компетентността им да разрешават спорове изобщо. Намаляха значително частните производства по издаване на европейска заповед за плащане по Регламент 1896/2006 год. , както и исканията за спиране на регистърни производства по чл.19, ал. 5 от ЗТР. Последното е пряко свързано с намалелия брой дела по чл.74 от ТЗ за отмяна на решения на общо събрание на търговски дружества. През отчетната 2017 год. в Окръжен съд Бургас бе образувано първото дело по молба за откриване на производство по стабилизация, десетина дни след влизане в сила на изменения в Търговския закон , чрез които то бе въведено в правоприлагането. Неоснователни се оказаха страховете, че броят дела ще бъде голям,при тази нова процедура, даваща възможност да се въздейства върху висящи производства по индивидуално принудително изпълнение и да се отложи плащането на публични задължения към държавата и общината , недобросъвестни търговци ще прибегват често към него. И двете дела,образувани по тази процедура през 2017 год. бяха инициирани от един и същ търговец и въпреки, че до откриване на производство по стабилизация не се стигна, предоставиха добра възможност чрез организираните общи обсъждания в ход им от всички съдии в отделението ,да се натрупа практически опит и да се осмислят целите и отделните елементи на процедурата.

3.Разгледани граждански и търговски дела

През 2017 г. съдиите от това отделение са разгледали 1379 (в т. ч. 195 частни дела) първоинстанционни граждански и търговски дела.

За сравнение: През 2016 г. съдиите от това отделение са разгледали 1541 (в т. ч. 206 частни дела) първоинстанционни граждански и търговски дела.

През 2015 г. съдиите от това отделение са разгледали 1768 (в т. ч. 210 частни дела) първоинстанционни граждански и търговски дела.

4. Останали висящи дела в края

В края на отчетния период останали висящи са 437 дела (*при 448 за 2016 г и 556 за 2015 г.*). Това представлява 31,7% от всички разгледани дела и се дължи, както и през предходните години бе констатирано, основно на постъплението за последните месеци и размяната на книжа по процедурите на ГПК, която при по-голямата част от делата не може да приключи в рамките на 1-2 месеца. Значително намалелият брой останали висящи дела спрямо предходните години, освен на по-малкото постъпление, се дължи и на личните усилия на всеки отделен съдия, насочени към справяне с разпределените му с програмата за случайно разпределение дела, въпреки, че с оглед посоченото по-горе намаление на числеността на съдиите в отделението,възможността за съсредоточаване и концентрация върху ясен обем дела за ефективно администриране на хода им и оптимална организация на правораздавателната дейност в тях бе обективно намалена.

5. Свършени дела.

През годината са свършени общо 942 дела, от които 749 граждански и търговски дела и 193 частни граждански и търговски дела.

От свършените 291 граждански дела, 44% са в тримесечния срок (37% през 2016 и 60% през 2015 г.), а частните граждански дела-52 на брой, са приключени **98% в 3-месечен срок.**

От свършените 599 търговски дела, 52% са в тримесечния срок (52% за 2016 и 63% за 2015 г.).

➤ Свършени граждански дела.

През 2017 г. са свършени 343 граждански и частни граждански дела или 67% от общия брой дела за разглеждане, като съотношението несвършени/свършени дела е **1:2.**

В 3-месечен срок са свършени 179 от гражданските дела.

С акт по съществуващото по делото са приключили 250 дела, а прекратени са били 93 дела.

➤ Свършени търговски дела.

През 2017 г. са свършени общо 599 търговски дела, от които 141 частни търговски дела или 69,1% от общия брой дела за разглеждане, като съотношението несвършени/свършени дела е **1:2, 2.** В 3-месечен срок са свършени 52%.

С акт по съществуващото на делото са приключили 462 дела, а прекратени са били 137 дела.

Цифрите и през тази година сочат на рязко намаляване броя на свършените в тримесечен срок дела, както при гражданските, така и при търговските спорове спрямо 2015 и 2014 год.. Спрямо 2016 год. обаче процентът свършени граждански дела в тримесечен срок се е увеличил :през 2016 год. е бил 37 %,докато през 2017 год. е станал 44 %,при търговските дела процентът се е запазил - 52 %,такъв е бил и през 2016 год. Причината за тези разлики бе установена в предходния доклад и тя не се корени в неефективността на работата на съдиите от отделението. През 2016 год. бе **въведен от ВСС нов начален момент на периода за статистическо отчитане на продължителността на разглеждане** на едно дело- до средата на 2016 год. този начален момент бе от момента на извършване на проверката по чл.140 ГПК и насрочване на първото по делото заседание до постановяване на съдебно решение, а от средата на 2016 год. и до сега-този начален момент е образуване на делото при постъпване на исковата молба в съда. В предходният доклад бе констатирано, че сериозното разминаване в статистическите данни по този показател с годините преди 2016 год., не дава вярна картина на срочността при разглеждане на делата в отделението- тя не се е влошила. По новите правила за

отчитане на тримесечния срок е налице подобрене в сročността на разглеждане на граждански дела. Не такава е положението при съотношението несвършени/свършени дела при гражданските такива: ако през 2016 год. то е било 1:2,9 през 2017 год. то е 1:2, при търговските дела обаче съотношението се е запазило и през 2017 год. на 1:2,2.

Данните от въведената система за измерване на натовареността на съдиите не сочат на влошаване на работата в отделението по критерия „разумен срок“ за разглеждане на делата. Забавянето е следствие на съчетаването на редица фактори, преди всичко обективни или коренящи се в самите спорещи: неяснота на изложението на обстоятелствата в исковите молби, несъответствие между него и заявления петитум, неяснота на правния интерес от търсената защита- всички те, водещи до отлагане хода на размяната на книжа, необходимост от извършване на действия пред и от други учреждения, с оглед постигане редовност на исковата молба, проблеми с откриването на ответната страна на посочения от ищеца адрес, налагаща предприемане на различни действия и мерки по осигуряване на законосъобразното ѝ участие, включително чрез назначаване на особен представител на разноски на ищеца. През последните години, освен това, преобладаващата част от висящите дела са с фактическа и правна сложност, като са въведени многобройни факти и връзки между факти като релевантни за взаимоотношенията на страните, които следва да се установят и вземат предвид в съвкупност, често преминаване през продължителната процедура по оспорване на ангажирани доказателства-истинност на документи, свидетелски показания, заключения на вещи лица, често срещано е и отклонението от типичното развитие на исковото производство, изразяващо се в обективно или субективно съединение на многобройни претенции, обосновани и с различни взаимноизключващи се факти, с оглед използване на облекчението по чл.73, ал.2 и ал.3 от ГПК по отношение на дължимата държавна такса, участие на трети лица в производствата, все по-често налагаща се служебна намеса на съда в процеса на доказване, чрез преценка на необходимостта от допускане на различни по вид експертизи и формулиране на задачи към тях. Така процесуалните усилия на конкретния съдия по разглеждане на даден спор не само се увеличават, но и се усложняват, тъй като е необходимо да се отделя време не само за подготовка на делото за насрочване в открито съдебно заседание, но често и преди пристъпване към размяна на книжа за изясняване на изложението на обстоятелствата, за установяване на правен интерес, а и между заседанията, след анализ на вече приобщени доказателства и преценка на необходимостта, от служебна намеса чрез експертиза.

Продължава, но през 2017 год. с тенденция за намаляване , разглеждането на дела, по които едната или и двете страни са чуждестранни граждани или юридически лица, преимуществено от страни-членки на ЕС, Руската Федерация или бивши съветски републики. Приложими са международни актове- Конвенция, Договор за правна помощ или Регламент. Процедурите се нуждаят

от технологично време , дори когато дават възможност за директна връзка между съдилищата, без посредничеството на централни органи, като производствата се удължават средно с 2 месеца до около максимум 1 година. Общуването между страните - членки на ЕС в областта на правораздаването по дела чрез приетите Регламенти е бързо и удобно –възложените действия се изпълняват в рамките на 2-3 месеца, включително и в случаите, в които се налага да се заплащат такси за връчване на съобщения и призовки, при което връзките между изпращащ и получаващ орган са многократни. Не е постигнато подобрене на бързината в контактите с Руската Федерация, но при приложението на все още действащия договор за правна помощ, молбите за правна помощ от различен вид се изпълняват винаги, по правило, в срок не по-рано от шест месеца, което за българското правораздаване е изключително дълъг срок. При зачестили доказателствени искания по такъв вид дела-с трансграничен характер, за разпит на свидетели-чуждестранни граждани с местоживееене в чужбина, за приобщаване на документи от учреждения в чужбина, фазата по събиране на доказателства, е обективно невъзможно да приключи в рамките на една година.

Добър знак за ефективността на правораздавателната дейност е, че опитите за протакане на делата поради заболяване на страни и пълномощници, включително и поради неподготвеност или липса на реални основания за провеждане на защита в преклузивните срокове, са изключително редки. Същевременно, системно полаганите усилия от съдиите по осигуряване на редовно връчване на съобщения и по призоваване на насрещната страна, при едновременно прилагане на всички предвидени в ГПК способности, доведе до намаляване на проявите на недобросъвестност на ответниците, до спестяване на разходи на търсещите защита по назначаване на особени представители по чл.47, ал.6 от ГПК, както и до практическо преустановяване на възникването на основания за отмяна на влезли в сила решения или на постановени неприсъствени решения, поради нарушение правото на защита на насрещната страна.

6. Решени дела по същество. Прекратени.

През 2017 г. с акт по съществуващото на делото са свършени 712 първоинстанционни граждански и търговски дела (при 808 за миналата година и 943 за 2015г.). Искът е бил уважен изцяло по 539 дела, уважен частично – по 81 дела и отхвърлен изцяло – по 210 дела. Със спогодба са приключили 23 дела.

През 2016 г. прекратени са били 207 граждански и търговски дела (без приключилите със спогодба дела). Основанията за прекратяване са следните :

- по чл.129- чл. 130 ГПК – 95 дела

- чл. 118 и чл. 119 ГПК - 56 дела
- чл. 122 ГПК – 2 дела
- по чл.126 ГПК – 17 дела
- чл. 231, ал. 1 ГПК – 8 дела
- чл. 232 ГПК – 8 дела
- чл. 233 ГПК – 21 дела

На практика, отказ от правосъдие, поради необосновано прекратяване на дела няма. Спрямо 2016 год е намалял броят дела, прекратени поради неотстраняване на нередовности по исковата молба и недопустимост на иска, както и поради неподсъдност на спора на Окръжен съд Бургас, леко обаче са се увеличили прекратените дела поради това, че по спора вече има образувано и висящо дело.

7.Инстанционен контрол

През годината са били обжалвани 136 граждански и 194 търговски дела.
През 2016 г. са били обжалвани 223 граждански и 247 търговски дела.
През 2015 г. 194 граждански и 304 търговски дела

През 2016 г. са върнати след въззивна проверка от Бургаския апелативен съд (без обжалване пред ВКС) 107 граждански дела и 142 търговски дела.

През 2017 г. **по гражданските дела** решенията и определенията са били отменени в 16 случая и потвърдени в 59 (съотношение 1:3,7).

За сравнение: През 2016 г. по гражданските дела решенията и определенията са били отменени в 23 случая и потвърдени в 73 (съотношение 1:3,2).

През 2015г. по гражданските дела решенията и определенията са били отменени в 14 случая и потвърдени в 77 (съотношение 1:5, 5).

През годината по **касационно обжалване** са били проверени 60 граждански дела, като изцяло са потвърдени 38 дела, а изцяло отменени са били 6 дела. Съотношение отменени/потвърдени е 1:6,3 (за 2016 е 1:8, 3, а за 2015 г. – 1:5, 5).

Извън горната статистика остават делата, които са потвърдени в една част и отменени в друга част, включително и по обективни причини.

По търговските дела през 2017 г. са били отменени 15 решения и определения, а са били потвърдени 92 (съотношение 1:6,4).

За сравнение: през 2016 г. са били отменени 32 решения и определения, а 144 са потвърдени (съотношение 1:4, 50). През 2015 г. са били отменени 32 решения и определения, а 144 са потвърдени (съотношение 1:4, 50).

През годината по **касационно обжалване** са били проверени 80 търговски дела. Отменени изцяло в резултат на касационна проверка са актовете по 9 търговски дела. Потвърдени са изцяло 62 търговски дела. Съотношението отменени/потвърдени е 1:6,9.

За сравнение: През 2016г. съотношението отменени/потвърдени е 1,4,0 а за 2015 - 1:4,6.

Извън горната статистика остават делата, които са потвърдени в една част и отменени в друга част, включително и по обективни причини.

Горните данни обосновават изводи за запазване и повишаване и през 2017 год. на постигнатото през предходните години много добро качество на правораздавателна дейност. При търговските дела броя обжалвани съдебни актове спрямо предходната 2016 год. е намалял с около 50, а съотношението отменени/потвърдени се е подобрило значително -1:6 при 1:4 за 2016 год. , включително и при проверените по касационно обжалване дела. При гражданските дела намалението е още по-сериозно-около 90 броя по-малко обжалвани съдебни актове спрямо 2016 год. ,а съотношението отменени/потвърдени е по-благоприятно при обжалването спрямо това през 2016 год.:1:3,7, при 1:3,2,но по-неблагоприятно от предходната година в резултатите от касационно обжалване -съотношението е 1:6,3, при 1 : 8, 3 за 2016 год. Както вече бе отбелязано и по-горе, натрупаният опит в правоприлагането по приетия през 2008 год. ГПК дава своя положителен резултат. Отделянето на достатъчно време за предварително проучване на правните спорове, още на етап искова молба, в периода след приключване на предварителната размяна на книжа до провеждане на първото по делото заседание, предварителната подготовка на делото в закрито заседание по чл.140, респ. по чл.374 от ГПК, чрез изготвяне на проект за доклад и прецизна преценка на доказателствените искания, води до ефективно изясняване на фактите, до съсредоточаване на дейността по изследване само на релевантните за спора обстоятелства, по отношение на които фактическите твърдения на страните се разминават, до отклоняване на доказателствени искания, които са ненужни и водят единствено до загуба на процесуално време и усилия за събирането им, без да са в състояние да повлияят на извода, който вече може да се направи на базата на допуснатия доказателствен материал, и на оспорвания на вече събрани доказателства, които са общи, повърхностни и неаргументирани. Все по -чести са случаите, при които по една или друга причина страните не прибъгват по своя инициатива до искания за събиране на специални знания чрез експертиза, до затаяване на обстоятелства, които са от значение за изясняване на фактическата страна на спора, но по неясна причина нито една от страните не желае да ги посочи, което налага допълнителни

усилия от страна на съда по преценка за нужда от служебно назначаване на експертиза, както и по формулиране на адекватни задачи към нея, които да подпомогнат пълното изясняване на спора от фактическа страна. Активизирането на тълкувателната дейност на ВКС, както и на зачестилото постановяване на решения по чл.290 от ГПК, формиращи задължителна съдебна практика/до изменението на ГПК/, подпомогнаха предвидимостта на правораздаването и еднаквото приложение на закона. Огромният ѝ обем обаче се отразява върху срочността на приключване на делата, тъй като изисква доста време за търсене, четене и осмисляне. Редки са случаите на събиране на доказателства от въззивната инстанция, поради допуснати процесуални нарушения от първоинстанционния съд, или на отмяна на акта на първоинстанционния съд, поради неправилна преценка на събраните от него доказателства. В значителна степен са намалели и нееднакво разрешаваните еднотипни казуси от различни състави, както на въззивната инстанция, така и на ВКС. Отговорността, с която всеки съдия от отделението се отнася към самостоятелното проучване на практиката по върнатите както от въззивно, така и от касационно обжалване дела-както на отменените, така и на потвърдените, доведе до значително уеднаквяване на правоприлагането от различните съдебни състави в отделението по идентични казуси, без винаги да се налага предварително общо обсъждане в общо събрание на отделението. Същевременно проучването на съдебна практика по правни въпроси, поставени за разрешаване пред всеки съдия от отделението по разпределените му дела и обмяната на информация и мнения, дава възможност за развиване на правно мислене, чрез което сравнително бързо се намира аргументиран отговор на поставени правни въпроси, по които не е формирана задължителна практика, а законодателството е неясно, при което с оглед на конкретните факти, се достига до справедливо решение.

По повод анализа на причините за отмяна на актовете, е необходимо да се отбележи, че изключение са случаите на отменени актове поради незаконосъобразно проведена доказателствена дейност на първоинстанционния съд. Отмяната, в по-голямата част от случаите, се дължи на разлика в преценката на събраните доказателства или на различна оценка на установените факти или различно тълкуване на правни норми.

По повод частните търговски дела за обезпечение на бъдещ иск се затвърди тенденцията по съвпадане на преценките на първоинстанционния окръжен съд и на въззивния апелативен съд относно наличието на предпоставките за допускане на обезпечение. Във все по-малко случаи, при едни и същи твърдени факти и при едни и същи доказателства, инстанциите да достигат до противоположни изводи. Най-често позициите се разминават относно наличието или липсата на обезпечителна нужда за молителя и порядко- по повод вероятната основателност на бъдещия иск. Трайна е и практиката на съдиите от отделението при допускане на обезпечение да се изисква гаранция от молителя, както и да се дава срок, по-малък от максимално

допустимия по закон, в случаите, в които спорът е видно, че не представлява фактическа и правна сложност, поради което и за предварителната му подготовка не е нужно много време. По този начин се ограничиха случаите на използване на обезпечителното производство за разрешаване на споровете чрез създаване на неудобства и ограничения на насрещната страна. Въпреки, че остава необходимостта от обобщаване на практиката и сближаване на вижданията, може да се каже, че броят на отменените дела от този вид продължава чувствително да намалява. Единични са случаите, при които се подават едновременно или последователно в сравнително кратък период от време едни и същи искания за допускане на едни и същи обезпечителни мерки, на едни и същи основания, между едни и същи страни, по едни и същи искове. Окръжен съд- Бургас е изработил механизъм за недопускане на подобни случаи, за което следят и съдебните деловодители.

8. Фирмени дела

През годината са били разгледани 116 дела за първоначална регистрация на юридически лица с нестопанска цел (през 2016 г. - 144, през 2015 г. – 93), от които 4 фондации (12 през 2016 и 7 през 2015), 2 адвокатски дружества. Вписани са били промени в обстоятелствата по отношение на 167 сдружения с нестопанска цел (229 през 2016 г. и 113 през 2015 г.) и 42 фондации (7 през 2016 г. и 4 през 2015 г.), 2 местни поделения на вероизповеданията, 3 адвокатски дружества. По общо 68 дела е постановен отказ, 1 за първоначална регистрация, е останало неприключено в края на периода поради това, че са оставени за изправяне нередовности.

През 2017 г. един съдия от Първо гражданско отделение се е произнесъл средно по 32,4 заявления за първоначална регистрация и за вписване на промени за юридически лица, които не са търговци. За сравнение: През 2016 г. 37, 5, а през 2015 г. - 25, 3.

Извън горното е дейността по проверка на удостоверенията за актуално състояние на сдруженията с нестопанска цел.

Данните сочат, че през 2017 год. не се е увеличил, а е намалял общият броя подадени заявления за съдействие по реда на охранителното производство по вписване на промени по отношение на юридически лица в регистрите, водени от съдилищата. Очевидно е, че влизащата в сила промяна от 01.01.2018 год. в компетентния по воденето на регистъра на юридическите лица с нестопанска цел орган и процедурата по воденето му, които се уеднаквяват с тези при търговците, въведени от 2008 год., не притеснява гражданското общество. Може да се каже, че участниците в сдружавания за постигане на идеални цели, както и лицата, предоставили свое имущество за постигане на идеални цели, като цяло са по-дисциплинирани при изпълнение на публичните си задължения към регистрите, водени от съдилищата -регулярно депозират заявленията си, като не чакат последния момент, нито нагаждат дейността си с

оглед предстоящите промени в законодателството. Трябва да отчетем, освен това, че сериозно влияние в безпроблемното и спокойно преминаване към новия режим на водене на регистрите, оказва и продължаващото вече 10-та година водене на търговския регистър в електронен формат от орган извън съдебната система, специализиран в изпълнението на такъв вид държавни функции. Отпадането на дейността по водене на едни от най-натоварените в страната регистри от окръжните съдилища, им дава възможност да се съсредоточат в своята основна функция-правораздаване, като същевременно натрупаните знания и опита им се предават естествено на новата администрация, ангажирана с регистърното производство, по пътя на предвидения институционален контрол на отказите на длъжностни лица по регистрацията.

9.Натовареност на съдиите от I-во гражданско и търговско отделение.

Средната натовареност на съдиите от това отделение за 2017 г. по отношение на общия брой дела за разглеждане- 1497 е 14,2 месечно.

Натовареността по отношение свършените дела -1059 възлиза на 8,02 дела по щат, а в действителност – 9,34 дела месечно. Един съдия е свършил средно 96,3 дела през годината.

За сравнение: Средната натовареност на съдиите от това отделение за 2016 г. по отношение на общия брой дела за разглеждане- 1541 е 13, 08 месечно. Натовареността по отношение свършените дела -1093 възлиза на 7, 59 дела по щат, а в действителност – 9, 28 дела месечно. Един съдия е свършил средно 111, 33 дела през годината. През 2015 г. средната натовареност на съдиите от това отделение за 2015 г. по отношение на общия брой дела за разглеждане- 1768 е 12, 27 месечно. Натовареността по отношение свършените дела -1212 възлиза на 8, 41 дела, а в действителност – 9, 58 дела месечно. Един съдия е свършил средно 101 дела през годината.

Разпределението на делата се извършва от зам. председателя, ръководещ Първо гражданско и търговско отделение съдия Антоанета Андонова-Парашкевова, а от м.септември и от съдебни помощници на основание заповед на адм.ръководител, след изменение на ПАС. Въпреки, че от м. октомври 2015 год. бе въведена нова програма за случайно разпределение на делата, с нея не се постигна пропорционално разпределение на делата по тежест. Разпределението по брой дела е сравнително равномерно между съдиите, като следва да се подчертае, че в това отделение няма съдия, който да е възразил за неравномерност, което се дължи на факта, че в отделението работят хора с дългогодишен опит и с осъзнавана отговорност за дейността си и важността ѝ. Всички са влизали извънредно в заседания при необходимост.

Делата по несъстоятелност също се разпределят чрез програмата за случайно разпределение и се обработват в самостоятелен деловоден модул.

Фирмените дела се разглеждат от дежурен съдия. Дежурството се извършва по предварително изготвен и одобрен график за шестмесечие и се обработват в самостоятелна за Окръжен съд- Бургас деловодна програма.

Безспорна в дейността на отделението е полезността на съдебните помощници. Съдебните помощници имат натрупан значителен опит в годините, това даде възможност да им се възложи повече работа по правни въпроси- подготовка на обобщителни доклади по върнатите от институционален контрол през месеца дела, проекто-доклади и проекто-решения. Необходимостта от време за издирване, осмисляне и обобщаване на съдебна практика, за осигуряване на еднакво правоприлагане по идентични спорове и с оглед по-пълноценно прилагане на принципа за разглеждане и решаване на делата в разумен срок, наложи възлагането на тази дейност именно на помощниците. Чрез създадените месечни графици за работа на съдебните помощници, всеки съдия получи възможност за помощ от съдебен помощник, съобразно своите собствени преценки за начина, етапа и формата, по които те биха могли да му бъдат най-полезни. Оказа се, че трудът на съдебните помощници е изключително ефективен. Броят на съдебните помощници обаче е крайно недостатъчен за съдиите в отделението, поради което постигането на ефективно намаляване на натовареността при всеки съдия поотделно е далеч от оптималното.

10.Изводи. Проблеми.

След влизане в сила на новия ГПК, отново ще подчертаем, че дейността на съда по първоинституционалното гражданско и търговско правосъдие в рамките на едно дело се увеличи драстично. Увеличиха се многократно актовете- разпореждания и определения от закрито заседание, постановявани по едно дело. Изключително голям брой от подаваните искиви молби не са придружени от документи за внесена държавна такса, независимо от това, че в преобладаващия брой случаи ищецът, ползващ и адвокатски услуги, е в състояние и сам да направи съответните изчисления, за да изпълни задължението си за предварително заплащане на правосъдната услуга. При гражданските дела по-често, но не рядко и при търговските дела, се депозират молби по чл.83, ал.2 от ГПК или такива за предоставяне на правна помощ по чл.95 от ГПК и сл., като почти винаги се налага да се изисква допълнителна информация или допълнителни доказателства за всестранно изясняване на въпроса за наличието или не на предпоставките за освобождаване от задължението да се платят такси и разноски. Най-често непълни или неточни са подаваните декларации за имуществено състояние, за които се използват всевъзможни образци, съставяни от неизвестни автори и разпространявани по интернет, в които предварително заложената необходима информация е ограничена до минимум, при положение, че съвременното икономическо развитие, включително и на България, доведе до обогатяване на вида

имуществени права, които могат да бъдат притежание на правните субекти и те не се изчерпват с недвижим имот, моторно превозно средство, заплата и влог в банка. Не са редки и случаите с откривена злоупотреба на страни с правата по чл.83, ал.2 от ГПК и по чл.95 от ГПК, ненужно и неоснователно забавяща възможността производството по делото да започне или да продължи своя ход и по този начин накърняваща и правото на насрещната страна да получи правосъдие в разумен срок. Зачестиха случаите на отказ да се внесе и минималната такса от 15 лв. за обжалване на актовете, отхвърлящи исканията за освобождаване от задължение да се заплатят такси и разноски и тези за предоставяне на правна помощ, придружени от искания за освобождаване и от тази такса, или от безконечно обжалване на актовете за връщане на частната жалба, поради невнасяне на такса. С оглед на това очевидно е належащо предприемане на законодателни мерки за разрешаване на този проблем, тъй като с механизъм за противодействие на подобни злоупотреби съдът не разполага. Възможно решение е предвиждането в производствата по инстанционен контрол на отхвърлените искания по чл.83, ал.2 и по чл.95 и сл. от ГПК, които поначало са безплатни във фазата на произнасяне на съда, сезиран с такива искания за първи път, на разпоредба, аналогична на чл.620, ал.1, изр.1 от ТЗ, като събирането да се осъществи след влизане в сила на съдебния акт, с който искането е отхвърлено окончателно. Немалко са и исковите молби, в които се отправя искане за допускане на обезпечение на предявения иск. За сериозната дейност по подготовка на делото в закрито заседание многократно е говорено в предходните доклади. Тук само ще следва да се маркира, че определението по чл.140, респ. по чл.374 от ГПК всъщност очертава рамката на развитие на цялото първоинстанционно производство и полага основата на изясняване на фактическата и правна страна на спора, като по този начин се превръща в отправна точка за всеки един от елементите на правото на справедлив процес.

И през 2017 год. продължават затрудненията при висящите в съда дела по новия ЗОПДНПИ, който в края й бе отменен, като идеята за използване като правно средство за борба с редица неправомерни деяния на т.нар. "гражданска конфискация" бе направен опит да бъде развита по-точно и да бъде ясно разпознаваема в новия Закон за противодействие на корупцията и за отнемане на незаконно придобитото имущество. Случаите, в които наказателното производство продължава да е висящо или е приключило с влязла в сила осъдителна присъда в хода на производството по ЗОПДНПИ, в Окръжен съд Бургас са по-малко на брой от тези, при които наказателното производство е прекратено, но извън хипотезите, предвиждащи изрично продължаване на процедурата по отнемане. По тази причина въпросът за допустимостта на производството по отнемане на незаконно имущество от момента на прекратяване на наказателното производство със стабилен акт, на основания, сочещи на липса на престъпление, продължава да е особено съществен. Въпреки, че в края на 2016 год. бе образувано тълкувателно дело,

изключително необходимо поради важността на поставения спорен въпрос, засягащ не само имуществото на обвиняеми лица, но и последиците от прекратяване на обвинение и отговорността на държавата за вреди от незаконно обвинение, очакванията той да получи разрешение поне в рамките на 2017 год. не се сбъднаха. Разглеждането му бе отложено за неопределено време, с оглед необходимостта да се получат допълнително правни становища, както и да се проучи съответствието му с новоприета Директива. Това изостри отношенията между страните в съдебните заседания по тези дела. Към изключителната фактическа сложност, породена от необходимостта детайлно да се обследва имуществото на физическо лице, на негови роднини и свързани с него юридически лица и промените в тях, в продължителен период от време, се прибави и констатацията за неяснота на приетата от законодателя методика за установяване на несъответствие в имуществото. Независимо, че тя би следвало да се счита за легално закрепена, тъй като елементите ѝ и необходимите изчисления са описани в нарочен законов текст, често между представителите на ищцовата комисия и вещите лица, назначавани по допускания съдебно-счетоводни или съдебно-икономически експертизи, възникват трудно отстраними противоречия по съответствията ѝ със счетоводни или икономически понятия и принципи. Така възможността на съда да направи своя адекватна и точна преценка на експертното заключение, като го обсъди с всички останали събрани доказателства и да се ползва от него в цялост е крайно затруднена. В тази връзка се налага все по-често да се изисква от страните буквално да посочват кои твърдени от тях факти съотнасят към отделните елементи на законовия текст на методиката за установяване на несъответствие и какви точно изчисления следва да направи вещото лице според всяка страна, за да е в състояние след това съдът да използва някой от вариантите, преценявайки доказаността на съотнесенния факт, с оглед на останалите доказателства. Обективно периодът на разглеждане на делата по този закон в настоящата първа поред инстанция, в сравнение с отменения е по-продължителен. Затруднението в приложението на закона се задълбочава и поради факта, че практиката по него, особено на касационната инстанция, е оскъдна, като прегледът на сайта на Върховния касационен съд показва, че решения по същество до момента негови състави по този закон не са постановявали, а от съобразителната част на определенията за недопускане до касационно обжалване става ясно, че жалбоподателите не са успели да формулират касационни основания, независимо от изразеното в преобладаващата част от съдебните актове на различни състави на ВКС общо разбиране, че „новият ЗОПДНПИ регламентира подобно особено санкционно производство по установяване и отнемане в полза на държавата на незаконно придобито имущество. Това производство също е уредено като единно производство, макар и осъществяващо се в относително самостоятелно обособени фази, първата от които също започва с проверка и се развива пред Комисията, а другите две – исково и обезпечително производства – пред съда.

Отмененият ЗОПДИППД и новият ЗОПДНПИ, обаче съществено се различават по своя предметен обхват; съществено различни са и материалноправните и процесуалните предпоставки за отнемане в полза на държавата, съответно – на имуществото, придобито от престъпна дейност – по отменения закон, и на незаконно придобитото имущество – по новия закон. Поради това и предвид единния (макар и многофазен) характер на всяко от тези особени производства по двата закона, провеждането на съдебните фази на всяко от тях е обусловено от провеждането на неговата първа фаза пред Комисията по реда на същия закон.“ За първи път на 25.01.2018 год. е постановено определение от състав на Върховния касационен съд ,с което е допуснато до касационно обжалване решение, постановено по искове по чл.74,ал.1 и ал.2 от ЗОПДНИ за отнемане на незаконно придобито имущество на стойност 698088,50 лв. ,като част от въпросите:, а именно за задължението на въззивния съд да определи върнатата правна квалификация на предявения иск, включително приложимия закон (в случая дали следва да се прилага ЗОПДНПИ (отм.), или ЗОПДИППД (отм.) съгласно §§ 5 и 6 ПЗР ЗОПДНПИ); за необходимото съдържание на исквата молба по тези искове и правомощията на въззивния съд при нейната нередовност; за служебните задължения на първоинстанционния и въззивния съд във връзка с доклада по делото и даване на указания на страните и последиците от неизпълнението на тези задължения; за значението на практиката на ВКС, когато тя е относима към разрешаваните правни въпроси по делото и за правното значение на допуснати нарушения на процесуалните правила от страна на Комисията в хода на административното производство за установяване на незаконно придобито имущество срещу ответниците и тяхното значение за легитимацията на Комисията да предяви исковете по 74, ал. 1 и 2 ЗОПДНПИ (отм. от гледна точка на възникването и надлежното упражняване на правото на иск, в качеството ѝ на процесуален субституент на титуляря на правото на отнемане – държавата); също и по материалноправните въпроси за правното значение на понятията: приходи и разходи; доходи, източници на финансиране и източници на забогатяване; придобито имущество, отчуждено имущество, преобразувано имущество, обособимо и необособимо имущество, притежавано и непритежавано (в т.ч. липсващо или отчуждено) имущество и тяхната парична оценка; законен и незаконен доход и законно и незаконно придобито имущество; както и значително несъответствие между имуществото, с което ответниците са разполагали в началото и в края на изследвания (за всеки от тях) период, са счетени, освен за разрешени от въззивния съд в противоречие с практиката на ВКС и от значение за точното прилагане на закона и за развитието на правото- основания за допускане на касационно обжалване по чл. 280, ал. 1, т. 1 и т. 3 ГПК.

И през тази година сериозен дял от постъплените се пада на исковете за прекратяване на търговски дружества по съдебен ред. Не намериха разрешение вече поставените въпроси в предходния доклад- кой орган постановява откриване на производство по ликвидация и, назначава ликвидатор и определя

срок на ликвидация- съдът в исковото производство по чл.517 от ГПК или длъжностното лице по регистрация в Агенция по вписвания в регистърното производство по ЗТР, вписвайки влязлото в сила решение на съда за прекратяване на търговско дружество. Горните два въпроса стоят и при производствата по чл.155 от ТЗ, инициирани от прокурор, когато основание за прекратяването е липсата на управител на търговско дружество в период по-дълъг от три месеца. Въпросът за организацията на участието на дружеството в производството по делото-необходимо ли е да му бъде назначаван особен представител или не и, ако е необходимо- на какво основание, все още няма еднозначно разрешение в съдебната практика. Безспорно е, че няма законов текст, който да урежда, не само при исовете по чл.155 от ТЗ, но и въобще участието на търговец без законен представител в производства по дела- било като ищец, било като ответник. Самото основание на иска по чл.155 от ТЗ е недееспособността на търговеца, като използването на института на особения представител, по аналогия на недееспособните физически лица по чл.29 от ГПК е неуместно предвид специфичните различия между двата вида субекти на правото-човешките същества и социалните дадености.

Започващата през 2018 год. пререгистрация на юридическите лица с нестопанска цел-сдружения и фондации през годината доведе до увеличаване на броя заявления за промени в обстоятелствата по фирмени дела. За разлика обаче от 2007 год./ последната година на водене на търговски регистри от съдилищата/, последните седмици на 2017 год. не бяха натоварени откъм постъпление. Не постъпиха и заявления за вписвания и промени, подадени по пощата в края на 2017 год. и постъпили в съда в началото на 2018 год. Очевидно пререгистрацията на юридическите лица с нестопанска цел се приема по-спокойно, вероятно и поради причината, че за разлика от търговците, неосъществяването на пререгистрация в определения от закона 2 годишен срок при юридическите лица с нестопанска цел, не е свързано с тежките, в очите на обществото последици-по прекратяване на дейността им. Следва, обаче, да се отчете и факта, че и при юридическите лица с нестопанска цел, както и при търговците, има множество вписани в годините правни субекти, които не осъществяват никаква дейност, включително и такива, при които участниците им дори са забравили за съществуването им или членовете им са загубили връзка помежду си или са починали. Тъй като непререгистрираните в двугодишен срок юридически лица с нестопанска цел не се прекратяват по силата на закона и не е предвидено по силата на закона известен период от време след това да се заличават, фирмените им дела няма да могат да бъдат внесени в архив и след изтичане на срока за съхранение-унищожени. Така такива дела юридически ще бъдат висящи безкрайно, тъй като нито неосъществяването на дейност от страна на възникнало законно юридическо лице с нестопанска цел, нито липсата на вписани членове на управителния орган/ аналогично на чл.155,т.3 ,респ. чл.252,ал.1,т.6 от ТЗ/ са предвидени като основания то да бъде прекратено. Изчерпателното изброяване в чл.13 и

чл.44а от ЗЮЛНЦ на хипотезите, при които може да се води исково производство по прекратяване, не дават възможност съдилищата да предприемат действия и служебно в насока прекратяване на дейността по отношение на непререгистрираните юридически лица. Липсата на „санкция” при неосъществяване на пререгистрацията в срок, аналогична на тази, която бе приета при търговците, ще попречи обществото да се освободи от никому ненужни, а и неразвиващи дейност правни субекти, а на окръжните съдилища от възможността да използват по-пълноценно съдебните си служители и помещенията си, така необходими с оглед непрекъснато нарастващия брой и обем на делата. Несъстоятелни се оказаха и очакванията фирмените отделения в съдилищата да бъдат закрити. Тяхната работа продължава и ще продължи по Закона за адвокатурата, Закона за вероизповеданията и Закона за ЖСК, независимо, че искане за приложение на регистърно производство по последния от десетилетия в съдебния район на Окръжен съд Бургас не е отправяно.

Новообразувани през 2017 г. са 31 дела по несъстоятелност, а останали несвършени в началото на отчетния период са 18 дела. Несвършени дела с открито производство по несъстоятелност в предходни години и в различни фази на процедурата са 37. За сравнение, през 2016 год. новообразуваните са били двойно повече – 78 дела, а останали несвършени в началото на отчетния период от предходни години са били 64 дела. През 2015 год. новообразуваните дела са били по-малко спрямо 2016 г. – 62 на брой, а несвършени от предходни години са били 113 броя, т.е. с 49 повече. В броя заварени несвършени дела се включват както тези, които са били спрени през предходни години въз основа на решение по чл.632 от ТЗ за период от една година, така и тези, които са били възобновени, поради заявено искане разглеждането им да продължи, тъй като са предплатени разноски, или е открито ново имущество. Промяна в броя възобновени производства по несъстоятелност след предплащане на разноски не се наблюдава, но голям брой дела са прекратени с решение по чл.632 от ТЗ-71 на брой, а 5 са приключило с решение по чл.735 от ГПК, т.е. след редовно провеждане на всички етапи от производството по несъстоятелност и проведено заключително събрание. В края на краищата се оказва, че ежегодно, от три години насам, броят на делата, завършващи с постановени решения по чл.632 от ТЗ се увеличава, като варира между 60-70 на година. Разпоредбата на чл.632 от ТЗ позволява възможно при липса на средства или имущество на поемане на първоначални или последващи разноски, първата и последната фаза на производството да се слоят и търговецът да бъде заличен в рамките на до две години от подаване на молбата по чл.625 от ТЗ. Това реално означава, че удовлетворяване на вземания чрез производството по несъстоятелност за нито един от кредиторите на такъв търговец не е било постигнато. Натовареността на съдиите от отделението с оглед на тези производства продължава да не намира адекватно отражение в статистическите отчети, отдаващи значение единствено на броя дела и първата фаза от развитие на производството-до

постановяване на решение по молбата за откриване на такова-по чл.630,чл.631 или чл.632 от ТЗ. Дейността по контрол върху производството по несъстоятелност, включително и чрез постановяване на актове, които въпреки, че нямат нито стабилността, нито последиците на постановени актове в исково производство, са резултат на близки до исковото, спорни, състезателни производства, в същността си представлява предоставяна специфична за производството по несъстоятелност защита на права на множество правни субекти едновременно, без обаче правата и фактите да са общи. Освен изключителната си трудоемкост, поставяните в тези производства въпроси са многообразни и касаят материя от различни правни клонове-гражданско, търговско, семейно, трудово право, данъчно и осигурително право. Намаленият до минимум инстанционен контрол върху актовете, чиято цел е постигане на бързина, както и липсата на достатъчно пълни и качествени теоретични разработки, изискват време и усилия за намиране на най-справедливите и съответстващи на закона, включително и оперативни, решения. Продължава засиленото желание на синдиките, вероятно продиктувано и от засиления контрол върху дейността им от Министерство на правосъдието, да получават за всяко свое действие съдействие от съда по несъстоятелността под формата на предварително разрешение или подкрепа от кредиторите чрез гласуване на решение. В резултат на това зачестиха исканията за получаване на всевъзможни разрешения от съда или за свикване на събрания на кредиторите по най-различни въпроси, без да се държи сметка за това дали законодателят предвижда подобен вид санкция на съда по несъстоятелността, както и дали изобщо поставеният въпрос е в правомощията на събрание на кредиторите като орган на несъстоятелността. Следва отново да се акцентира на обстоятелството, че съдът по несъстоятелността, събранието на кредиторите и синдика, въпреки че са органи на производството по несъстоятелността, не упражняват правомощия съвместно. Основен орган със самостоятелни широки правомощия в областта на управлението на различните етапи на производството по несъстоятелност и на предприятието на длъжника е синдикът, като тази дейност той развива самостоятелно и на своя отговорност. В този смисъл работата му по същността си е идентична с тази на изпълнителен орган на действащо търговско дружество. Съдът по несъстоятелността и събранието на кредиторите имат ограничени правомощия, като участието им е регламентирано изчерпателно и в никакъв случай не се изразява в съвместно ръководене на предприятието на длъжника и споделяне на управленските решения и отговорностите за него. Не на последно място следва да се посочи, че непрекъснатото допитване до Събрание на кредиторите по въпроси изцяло от компетентността на синдика и бездействието на последния при липса на активност от страна на кредиторите по поставен въпрос чрез участие и гласуване на събрание, поставят производствата по несъстоятелност в състояние на продължителна и непредвидима във времето висящност, която би могла единствено да трупа разноски, дори само под формата на месечно

възнаграждение на синдика, при което за да осигури служебното приключване на делото-чл.7 от ГПК приложим и в производството по несъстоятелност на основание разпоредбата на чл. 621 от ТЗ, съдът ще следва да прибегва до мерките по чл.663,ал.1 от ТЗ, които обаче само косвено биха подпомогнали този резултат.

Все по-често се констатира необходимостта от дисциплиниране на вещите лица,за да се избегне неколнократното отлагане на делото за съдебни заседания, поради неизготвяне в срок на възложени заключения. Действително, въпрос на лична преценка и организация на дейността на самите назначени вещи лица, е поемането на възложените задачи по дела и своевременното им изпълнение. Въпрос на лична дисциплина и на страните е своевременно да приложат документа за внесен депозит за възнаграждение за изпълнение на задачите, както и да окажат съдействие на експертите, чрез предоставяне на материали, посочени от съда ,за работа по експертизите. Задължение на съда е ,като съобрази обема на възложението,срока за внасяне на депозит от страните и минималния срок, в който готовото заключение следва да бъде на разположение на страните преди съдебното заседание, в което ще се изслушва ,да определи подходяща дата на разглеждане и приемане на заключението. С времето обаче, се забелязва, че не просто и само липсата на дисциплина у вещите лица става причина за несвоевременна готовност със заключенията. Всъщност колкото по-голям и дълъг става списъкът с вещи лица на съда в годините, толкова по-ограничен кръг от тях реално се назначават за такива ,тъй като се оказват полезни с работата и знанията си при изясняване на фактологията по спора. Не са редки именно случаите, при които на едно и също нещо лице се възлагат множество експертизи и то поема голяма по обем работа, но това се дължи на обстоятелството, че във времето е доказало своите способности да изпълнява качествено възложението на съда.

Работата като нещо лице е изключително отговорна и специфична, изключително отговорен е и избора на съда на нещо лице, което да изпълни конкретно възложение. Освен знания в съответната област, за което за съжаление се оказва, че само наличието на диплома не е достатъчно, е необходимо специалистът да знае докъде се простира неговата компетентност в рамките на преценката на материалите , с които работи, къде е границата между неговите специални знания и правните въпроси, как трябва да бъде структурирано заключението му, включително и редица други технически подробности , важни за да е в състояние достатъчно компетентно да отговори на поставените въпроси и да защити отговорите си, като не оставя съмнение за пристрастие, за липса на компетентност в областта на специалността си или за опит да се намесва в преценката на съда по правото и да го измества от решаването на спора. Тъй като съдът е този, който съгласно българското законодателство определя кои точно специалисти ще ползва като експерти, то негова е и отговорността да им разясни особеностите на работата,която им възлага, а и да организира поне минимално обучение в нея. Следователно,

проблемът пред който сме изправени е почти идентичен с този който преди няколко години бе установен и при съдебните заседатели. Така, в редица случаи назначените за вещи лица специалисти без никакъв опит и без контакти с други специалисти, занимаващи се или занимавали се с такава дейност, търсят съдействие от служителите в канцелариите, а дори и опити за получаване на разяснения от съдиите, което е недопустимо. Често, освен това, заключенията им не отговарят на общоприетите и утвърдени в практиката като структура заключения, при изслушване в съдебно заседание, те са и несигурни, а не рядко се наблюдават и случаи при които се отказват от възложението в твърде късен момент, поради това, че не са преценили достатъчно точно възможностите си да се справят. Подобни случаи, страните често използват, за да оспорят изготвеното заключение и наложат назначаване на тройни експертизи-все положения при които разглеждането на делото не може да приключи. За да си осигурят съдилищата специалните знания, за случаите за които са им необходими, следователно, освен да бъде осигурена възможност за избор между множество квалифицирани специалисти, е необходимо и те да са достатъчно добре запознати с правата и задълженията си като вещи лица, което неминуемо може да се осъществи посредством ангажимент за обучение в спецификата на дейността.

В заключение, работата на съдиите от Първо гражданско и търговско отделение следва да бъде определена като много добра. В първоинстанционното производство на съда са възложени най-много функции по съдействие на страните, тъй като очевидно е, че идеята на закона е правораздавателната дейност да се разгърне в пълнота именно в този начален етап. С тази дейност съдиите се справят по възможно най-добрия начин към момента, като се опитват непрестанно да търсят и да намерят баланса между осъществяване на качествено правосъдие в тази инстанция и битуващото в обществото, а и в институциите, разбиране за разумен срок на съдопроизводството.

II. ВЪЗВИВНО ГРАЖДАНСКО ПРАВОСЪДИЕ

Във въззивно гражданско отделение работят 15 съдии и 2 младши съдии. Те са разпределени в 6 постоянни въззивни състави. Председатели на съставите са: с. Мариана Карастанчева, с. Росица Темелкова, с. Росен Парашкевов, с. Кирил Градев, с. Албена Зъбова и с. Вяра Камбурова/до 01.10.2017 г./. Считано от 20.06.2016 г. и през цялата 2017 година, съдия Албена Зъбова е командирована в Бургаския апелативен съд, а от Бургаския районен съд е командирована съдия Елеонора Кралева. През м. октомври 2017 г. с. Камбурова бе командирована като член на КАК на ВСС и това доведе до редуциране на въззивните състави на пет, тъй като съдия Недялка Пенева до края на 2017 г. бе продължителен отпуск по болест. В някои от въззивните състави участват и младши съдии. През цялата година в отделението постоянно са работили 2 младши съдии, като им се разпределяха за разглеждане въззивни граждански дела и частни граждански дела, при съответния процент натовареност, съобразно заповедите на административния ръководител и след решение на общото събрание на съдиите. Съдия Валентина Кърпичева- Цинцарска е в отпуск за отглеждане на дете до 2-годишна възраст, по чл.164 КТ, от месец май 2016 година.

Към отделението през 2017г. работи един съдебен помощник.

Отделението се ръководи от заместника на административния ръководител- заместник председателя Росица Темелкова, до 04.10.2017г., когато бе избрана за и.ф. Административен ръководител –Председател на Окръжен съд-Бургас.

1. Постъпление на дела във въззивна инстанция

Начало и край на 2017 г. - към 01.01.2017 год. са останали несвършени от предходната година общо 220 бр. въззивни дела, от които 175 въззивни граждански и 45 броя частни граждански дела, а в края на отчетния период, броят на несвършените дела е 156 бр. въззивни граждански и 50 бр. частни граждански дела, което навежда на извода за стабилност на показателите срочност и ефективност на съставите и почти изцяло приключване на постъпилите през годината дела в рамките на календарната година. Този извод следва от анализа на отделните показатели и от сравнението с предходни години.

За сравнение: към 01.01.2016 год. са останали несвършени от предходната година общо 233 бр. въззивни дела, от които 192 въззивни граждански и 41 броя частни граждански дела, а в края на отчетния период, броят на несвършените дела е 175 бр. въззивни граждански и 45 бр. частни граждански дела. През 2015 г. са останали несвършени от предходната година общо 228 бр. въззивни дела, от които 198 въззивни граждански и 30 броя частни граждански

дела, а в края на отчетния период, броят на несвършените дела е 192 бр. въззивни граждански и 41 бр. частни граждански дела. През 2014г. са останали несвършени от предходната година общо 229 бр. въззивни дела, от които 178 въззивни граждански и 51 броя частни граждански дела, а в края на отчетния период, броят на несвършените дела е 198 бр. въззивни граждански и 30 бр. частни граждански.

През 2017 година са образувани 966 бр. въззивни граждански дела/ четири дела продължаващи под същия номер/ и 624 частни граждански дела/три продължаващи под същия номер/, или общо 1590 дела.

За сравнение: През 2016 година са образувани 1092 бр. въззивни граждански дела и 621 частни граждански дела, или общо 1713 дела.

През 2015 година са образувани 1118 бр. въззивни граждански дела и 627 частни граждански дела, или общо 1745 дела.

По принцип, постъпленето на делата е функция на общественоекономическите условия на живот и материално състояние на гражданите. Статистически, на фона на образуваните дела в предходните години, през 2017г. следва да се отчете намаляване натовареността на съдиите и това от своя страна следва да води до подобряване качеството на правораздаването.

2. Разгледани и отложени дела

Общо дела за разглеждане : през 2017 г. са 1810 дела - 1141 въззивни граждански и 669 частни граждански дела. От всички разгледани дела в тримесечен срок са приключили 82% от въззивните граждански дела (84% за 2016 г. и 82% през 2015 г.) и 98 % от частните граждански дела (през 2016 г. и през 2015г. 100%). Тези показатели показват относителна стабилност в годините, което е изключително добър атестат за работата на отделението.

През 2017 г. са били насрочени общо 928 въззивни граждански дела и около 24,0% от тях са били отлагани (223 бр. дела) .

Броят на отлаганите дела може да се оцени като незначителен в сравнение с постъпилите и разгледаните. Отлагането на въззивните граждански дела определено не може да се разглежда като проблем в дейността на съда. По-големият процент въззивни граждански дела приключват в едно съдебно заседание. Може да се обобщи, че почти няма дела отложени поради нередовно призоваване на страните- техният брой е минимален. Това се дължи на добрата организация на работа на Служба „Връчване на призовки и съдебни книжа“ и на работещите там и на усилията на ръководството за повишаване на тяхната квалификация. След последните изменения на ГПК/ДВ, бр.86/27.10.2017 г./, част от които касаят и призоваването /чл.47 ГПК/ беше проведено съвместно с Районен съд-Бургас обучение на призовкарите, като им бяха разяснени новите моменти в законодателството, касаещи тяхната работа. Другата основна причина за отлагане на делата е свързана с исканията на

страните за събиране на нови доказателства. С оглед разпоредбите на ГПК от 2008 година и предвидената процесуална преклузия за въвеждане на нови факти и ангажиране на нови доказателства във въззивната инстанция, исканията за такива доказателства не са чести. Дори да има такива във въззивните жалби или отговорите, съставите във възивно отделение ги разглеждат в подготвително заседание, съобразно разпоредбата на чл.267 ГПК, произнасят се по тяхната основателност, като по този начин се постига разглеждане и приключване на делата в едно съдебно заседание.Продължава да е актуална констатацията , че в повечето случаи страните се позовават на процесуални нарушения на първата инстанция и на осн. чл.266, ал.3 ГПК, правят искания за събиране на нови доказателства.Тези оплаквания най-често са свързани с доклада на съда по чл.146 ГПК- непълнота, неразпределена доказателствена тежест и дори липса на правна квалификация. През годините многократно сме посочвали, че пълната липса на доклад, изготвен от районния съд, много затруднява работата на въззивната инстанция, защото налага, съобразно задължителното тълкуване на ВКС /при наличие на такива оплаквания в жалбата / да се дават указания на страните за възможността да се ангажират нови доказателства и това почти винаги е свързано с отлагане на делата, понякога неколккратно. Неглижирането на задължението за изготвяне на доклад, независимо дали такъв изобщо няма или е изготвен формално, е съществен пропуск в работата на първоинстанционния съд. Регламентацията на длъжимите от съда процесуални действия по докладване на делото е императивна и пропускът на първоинстанционния съд да извърши доклад, респективно извършването на непълен или неточен доклад, се квалифицира като нарушение на съдопроизводствените правила. Справедливостта изисква да се отбележи обаче, че по-голямата част от районните съдии, които са такива с достатъчно сериозен опит, съвестно изпълняват задълженията във връзка с доклада- той е пълен, има необходимо и изискуемо от чл.146 ГПК съдържание. В тази случаи можем да кажем, че работата на втората инстанция при постановяване на решение е значително облекчена и няма забавяне в производството пред Окръжния съд. Друга причина, констатирана и в предишни години, която става повод за по-продължително разглеждане на делата във въззивната инстанция, е констатираната едва на този етап на производството нередовност на исковата молба. Този проблем продължава да е актуален. В рамките на своите компетенции, съобразно ТР №1 от 09.12.2013г. по тълк.д.№1/2013г. на ОСГТК, въззивната инстанция, при констатирана нередовност на исковата молба, следва да проведе производство по чл.129, ал.2 ГПК и да даде указания за отстраняването ѝ/ с посочени в мотивите на решението изключения/. Това, съответно, води до по-значително забавяне, още повече, че след като ищецът отстрани нередовността, следва да се даде възможност и на ответника да вземе становище. В много случаи се налага и събиране на нови доказателства.Като причина за отлагане на делата може да се посочи и недостигът на вещи лица с определена квалификация,което налага

търсене на специалисти и в други съдебни райони, но това, разбира се, е свързано и с повече време и по-големи разходи за страните. Нерядко се стига до отлагане на делата неколккратно и поради отводи на вещите лица – независимо дали се касае за отвод, поискан от страните или за самоотводи. С оглед констатирания по-горе дефицит на квалифицирани кадри, желаещи за бъдат вещи лица по делата /например клинични психолози, психиатри и въобще лекари по отделни специалности, графолози и др./ когато се приеме отвод на назначеното вещо лице се стига до отлагане на делото /понякога многократно/ за намиране на друг специалист, което може да се окаже доста трудно. До забавяне на работата по делата се стига и поради това, че понякога страните искат освобождаване от държавни такси, като при отказ от съда, следва обжалване пред горната инстанция. При оставяне на частните жалби без движение за внасяне на държавната такса, се иска отново освобождаване от внасяне на такса. Жалбоподателят отново обжалва евентуалния отказ на съда и така се стига до безкрайно обжалване и повтарящи се искания за освобождаване от такси. В този смисъл е разумно да се предвиди законодателно изменение на чл.78 ГПК, като таксата не се събира предварително, а след приключване на производството по обжалване от подателя на искането, когато не бъде уважено изцяло или отчасти. Независимо от горното, като цяло, неотклонно дисциплинираното движение на въззивните граждански дела-спазени процесуални срокове за образуване на делата, разпределение и насрочване, постановяване на определения по чл.267 ГПК и приключване в законоустановените срокове, сочат за повишена ефективност на съдебното заседание. Те говорят обаче и за документирана старателна подготовка на съдиите по делата все в полза на доброто правосъдие.

Следва да се отбележи, че през 2017 г. по 11 бр. дела е отменен хода по същество. По този показател също показваме подобрене на работата – през 2016г. броя на делата, по които е отменен ходът по същество на делото и то е внесено в открито заседание е 12 броя, а през 2015 г. – 32 броя. Това бе една от препоръките на Инспектора към ВСС към съдиите в отделението при ревизията, извършена през 2013 г. В дух на самокритичност се налага да обърнем отново внимание на въпроса с предварителното проучване на делата при изготвяне на доклада по въззивната жалба, така че да не се стига до отмяна на хода по същество и внасяне на делото в открито заседание. Стремещът ни трябва да е да няма дела с отменен ход по същество поради пропуски в подготвителното заседание на съда.

След извършен анализ на висящите и неприключили дела, образувани преди 2017 г., в отделението се констатира наличие на 7 такива дела- три, образувани през 2015 година и четири –през 2016 година. Три от тях са спрени и 4 са отлагани по доказателствата,като две от отлаганите дела са образувани в края на 2016 година.

Вид дело	Номер/Година	Съдия-докладчик	Предмет	Образувано	Свършило
Гражданско дело (В)	291/2015	ГАЛЯ В. БЕЛЕВА	208-2 (9000)	17.2.2015	Спряно
Гражданско дело (В)	520/2015	ТАНЯ Т. РУСЕВА-МАРКОВА	302-2 (9000)	21.3.2015	Спряно
Гражданско дело (В)	775/2015	ДАРИНА А. КОСТОВА	206-2 (9000)	04.5.2015	Спряно
Гражданско дело (В)	937/2016	ДАНИЕЛА Д. МИХОВА	302-2 (9000)	31.5.2016	Отлагани
Гражданско дело (В)	1424/2016	ТАНЯ Т. РУСЕВА-МАРКОВА	1600-2	01.9.2016	Отлагани
Гражданско дело (В)	1629/2016	ТАНЯ Т. РУСЕВА-МАРКОВА	1600-2	07.10.2016	Отлагани
Гражданско дело (В)	1792/2016	ГАЛЯ В. БЕЛЕВА	501-2	03.11.2016	Отлагани

Към края на отчетния период гр.д.№937/2016 г. е обявено за решаване/на 14.12.2017г/, по две от делата има постановени актове на Окръжен съд –Бургас /гр.д.№1424/16 г. и гр.д.№1629/16 г./, които са обжалвани и се намират в БАС /първото от 07.06.2017 г., второто от 05.12.2017 г./, а гр.д.№1792/16 г. е образувано по въззивна жалба против решение на районен съд по извършване на делба, като отлагането е заради висяща процедура по чл.201 ЗУТ и не е в компетенциите на съда да ускори административното производство.

Натовареността на въззивните граждански съдии спрямо постъпили въззивни граждански дела по щат е 7,79, а действителната натовареност- 8,98.

За сравнение: През 2016 г. натовареността на въззивните граждански съдии спрямо постъпили въззивни граждански дела по щат е 8,40, а действителната натовареност- 9,42, а през 2015 г. по щат е 9,09, а действителната натовареност- 9,52.

Следва да се обърне внимание на факта, че постановените в закрито заседание актове са в пъти повече от крайните такива- общо 2476 постановени в закрити заседания актове, които не намират отражение в никоя статистика.

Съпоставката на средната натовареност при постъпилите и свършените дела показва, че съдиите са работили при добра интензивност и бързина като цяло.

3. Свършени въззивни граждански дела

От общо разгледаните 1141 бр. въззивни граждански дела, свършени са 985, като от тях 807 бр. в тримесечен срок – т.е. 82% от общия брой свършени дела. В тримесечния срок се включва времето от образуване до предаване на делото с изготвен съдебен акт, съгласно указанията на ВСС за изготвяне на статистическите справки. Следва да се отбележи, че съдиите, които забавят постановяване на актовете си над един месец, са изключение, но те са причина, ИВСС да задължи ОС-Бургас да изпраща справки на всеки шест месеца до 2018 г.

През отчетната година, от свършените 985 въззивни граждански дела, 840 бр. са решени по същество – от тях по 110 дела решенията на първоинстанционните съдилища са изменени отчасти, по 164 дела решението е отменено изцяло и вместо него – постановено ново решение по същество, по 12 бр. дела решението е било обезсилено и 146 дела са били прекратени. В останалите случаи, по 553 дела решението на първоинстанционните съдилища са били потвърдени.

За сравнение: През 2016 г., от свършените 1109 въззивни граждански дела, 976 бр. са решени по същество – от тях по 136 дела решенията на първоинстанционните съдилища са изменени отчасти, по 154 дела решението е отменено изцяло и вместо него – постановено ново решение по същество, по 25 бр. дела решението е било обезсилено и 133 дела са били прекратени. В останалите случаи, по 661 решението на първоинстанционните съдилища са били потвърдени. През 2015 г. от свършените 1128 въззивни граждански дела, 1000 бр. са решени по същество – от тях по 169 дела решението на първоинстанционните съдилища са изменени отчасти, по 135 дела решението е отменено изцяло и вместо него – постановено ново решение по същество, по 31 бр. дела решението е било обезсилено и 128 дела са били прекратени. В останалите случаи, по 665 решението на първоинстанционните съдилища са били потвърдени.

Причините за отменените съдебни актове на първостепенните съдилища са различни. Те могат да се обособят в следните групи :

- неправилно тълкуване и прилагане на материалния закон;
- съществени процесуални нарушения;
- необоснованост.

Броят на постъпилите частни граждански дела – 624 (621 за 2016 г. и 627 за 2015) почти същия в сравнение с предходните две години. По-голямата част от частните граждански дела са образувани по жалби против разпореждания в заповедното производство /общо 279 броя/, жалби против определенията за спиране и прекратяване на делото и други процесуални въпроси.

	Брой
--	------

	образувани дела
чл. 417 ГПК	126
чл. 410 ГПК	107
чл. 423 ГПК	35
чл. 420 ГПК	11

Макар, с редки изключения, разглеждането на частните граждански дела да става в закрито заседание, проучването и произнасянето им изисква задълбоченост и работата по тях не може да се прецени като по- лека или изискваща по- малко време от съдията. Може да се обобщи, че приетите в годините тълкувателни решения на ВКС доведоха до намаляване на отменените определения по частните граждански дела и това безспорно се дължи на уеднаквяване на практиката на съдилищата по тези проблеми.

Все още не са малко случаите, при които въззивният съд достига до правни изводи, различни от тези на първоинстанционния съдия по отношение законосъобразността на обжалваните определения, предмет на разглеждане в частните производства. Необходимостта от съвместни обсъждания на постановените тълкувателни решения, задължителна практика и отклоненията от нея не е отпаднала.

Средната натовареност на съдиите от въззивно гражданско отделение по отношение общия брой дела за разглеждане по щат е 8,88 */при 9,54 за 2016 г. и 10,30 за 2015 г./*, а действителната натовареност е 10,97 дела месечно */при 11,05 за 2016 г. и 10,78 за 2015 г./*.

Средната натовареност на съдия от това отделение на месец спрямо свършените дела по щат е 7,87 дела *(при 9,80 дела за 2016 г. и 9,52 за 2015 г.)*, т.е. един съдия от отделението е свършил 94,4 дела през годината *(при 101,50 дела за 2016 г. и 109,06 за 2015 г.)*. Действителната натовареност по свършени дела е 9,72 месечно *(при 9,79 за 2016 г. и 9,52 за 2015 г.)*.

Входирана е една молба за определяне срок при бавност по дела, гледани от съдиите във въззивно гражданско отделение – ВГД № 1636/2016 г. След указание на съдията-докладчик дали се поддържа молбата, тъй като е постановено вече решение, няма постъпил отговор от страната, т.е. на осн.чл.256,ал.1ГПК, молбата се смята за оттеглена. Делото е изпратено на ВКС за произнасяне по касационна жалба.

4. Резултати от касационната проверка

От всички свършени през годината дела, обжалвани са били 265 въззивни граждански дела и 69 частни граждански дела.

Резултатите от касационната проверка са, както следва:

Обжалван съдебен акт 2017 г.	Брой върнати след обжалване дела	Резултати от касационната проверка /върнати дела до	
		Отменени изменени	Потвърдени
Решения	46	22	24
Определения	92	14	78

Забележка : Броят на делата, върнати от ВКС след касационна проверка обхваща и дела, разгледани в предходна година, но върнати през 2017 г., и не представят само резултатите по постановените през 2017 г. съдебни актове. В определенията са включени и тези, които не са завършващи производството, а са постановени в хода на делото и са обжалвани от страните.

Анализът на отменените и потвърдени от по-горната инстанция съдебни актове сочи 72% напълно одобрена правораздавателна дейност на отделението, като в това отношение тенденцията е за стабилност на показателя, сравнен със същия за предходната година. Следва да се подчертае, че макар материалният интерес по някои от делата, разглеждани от въззивните съдии, като абсолютна величина, да не е толкова висок, те в големия процент от случаи продължават да са усложнени от фактическа и правна страна. Особен интерес представляват тези дела, актовете по които са допуснати до касационно обжалване и е постановено решение по реда на чл. 290 ГПК. В рамките на 2017 г., от ВКС са били допуснати до касационно обжалване общо 26 дела /тук се включват и дела от предходни години, като те са се върнали с решение от ВКС през 2017 г./. От тях съдебните актове по 2 броя въззивни граждански дела са били потвърдени от касационната инстанция, по 19 броя дела са били отменени или изменени. По 5 дела решението е обезсилено по следните причини - нередовна искова молба, разгледан недопустим иск, поради липса на правен интерес. В сравнение с 2016 и 2015 г. е намален броят на делата, решенията по които са отменени - 29 за 2016 г. (35 – 2015 г.), но броят на обезсилените решения е по-голям в сравнение с 2016 г. (4 дела) и 2015 г. - 3 броя дела. Няма прогласени за нищожни съдебни актове. Макар и незначителен брой на фона на всички обжалвани актове, обезсилените съдебни решения винаги будят известна тревога. Повтарящата се причина – произнасяне по нередовна искова молба, налага въззивните съдии да акцентират на внимателното запознаване и проучване на първоинстанционното дело на етапа на подготвителното

заседание, като при констатация за нередовност на исковата молба, своевременно да се предприемат действия по отстраняване на тази нередовност, с даване на съответните указания на ищеца по реда на чл.129 ГПК. По този начин ще се избегне и отмяната на определението на съда за даване ход по същество и внасяне на делата отново в открито заседание. Някои от обезсилените решения са постановени в противоречие с Тълкувателни решения на ВКС. Това налага да се продължи практиката за общо обсъждане на Тълкувателните решения, тъй като това се оказва полезна инициатива, която помага да повишаване на правната квалификация на съдиите. Разбира се, стремежът на съдиите в отделението е пълна липса на обезсилени актове и свеждане до минимум на отменените съдебни актове.

Броят на делата, по които решението е отменено или изменено е нищожен в сравнение с преценената като законосъобразна дейност на съда. И през 2017 година по по-големия брой въззивни граждански дела ВКС не е допуснал касационно обжалване на постановените актове.

В отделението и през изминалата 2017 година продължи традицията за общо обсъждане от всички съдии на възникнали проблеми по правоприлагането и на резултатите от инстанционния контрол. Целта на тези събирания е преодоляване на грешките по приложението на закона и запознаване с новостите в практиката на ВКС и БАС по актуални проблеми.

В рамките на изминалата 2017 година продължи практиката да се поставят ежемесечно на вътрешната поща на съдиите, решенията ВКС по делата, по които е допуснато касационно обжалване. Целта е да се избегнат повторения на вече допуснати грешки в процеса на правораздаване. На проведените през годината общи събрания съдиите от отделението обсъдиха въпросите : дали може да отговаря по ЗЗДН непълнолетният за извършено от него домашно насилие, дали при присъждане на юрисконсултско възнаграждение по чл.78, ал.8 от ГПК може да се определи размер под минимума по Закона за правната помощ. По тези въпроси се прие,че непълнолетният отговаря по Закона за защита от домашно насилие, а също и че не може да се определи юрисконсултско възнаграждение под минимума по Закона за правната помощ. Проведе се в началото на м.октомври обсъждане на задължителната /към този момент/ нова практика на ВКС по делата, със страна ЕВН Електроснабдяване относно корекции на сметки за минал период. Проведе се съвместно с районните съдии обстойно обсъждане на предстоящите тогава промени в ГПК, като бе изготвено писмено становище по тези промени, на база проведеното обсъждане, от съдията Темелкова, което бе изпратено на Председателя на ВКС. Въззивните съдии също така взеха отношение във връзка с изготвяне на становище по ТР № 1/2016 г. на ОСГТНК на ВКС. Проведе се обсъждане и на текущи проблеми, като напр. въпросът за датата на влизане в сила на постановените от въззивната инстанция актове, неподлежащи на обжалване пред ВКС, съобразно разпоредбата на чл.280, ал.2 ГПК, при постъпила касационна жалба, а също така и дали таксата по т.26 от Тарифата

по ЗЧСИ е привилегирована или не. Продължи и традицията на Апелативен съд-Бургас за обобщаване на практиката на съдилищата от Бургаския апелативен район по конкретни теми, в което обсъждане ОС-Бургас участва. Тази година темата беше свързана с прилагането на КЗ.

Постоянен е стремежът на съдиите във въззивно отделение да се избягва постановяване на противоречиви актове на отделните състави по еднотипни казуси, защото именно различните решения по такива дела създават съмнения в обществото за наличие на корупционни практики.

През 2017 г. се получиха резултатите от Тематичната проверка на ИВСС относно практиката на съда при определяне на приложимия процесуален ред за разглеждане на жалби на трети лица срещу действията на съдебните изпълнители. В доклада са поставени много и значими проблеми, като е констатирана и противоречива практика на съдилищата в страната по тези въпроси. Такава противоречива практика е констатирана и по някои дела на Бургаския окръжен съд. Съдиите от въззивно гражданско отделение обсъдиха и анализираха доклада на Инспектората.

5. Изводи. Проблеми във въззивното гражданско отделение

Винаги сме подчертавали важността на тълкувателната дейност на ВКС с оглед на това, че се внася яснота по въпроси, по които има противоречиво правоприлагане. Тя води до намаляване случаите на постановяване на противоречиви актове по еднотипни казуси, до повишаване на качеството на работа на съдиите и до предвидимост в действията на съда. Както сме подчертавали и в предишни доклади, по-удачният начин за избягване на противоречива съдебна практика е предприемане на законодателни промени, които премахват предпоставките за формирането ѝ, пред преодоляване на законовите празноти по тълкувателен път. Изключително многобройната практика на ВКС, материализирана в тълкувателни решения, изисква от отделния магистрат постоянство в проучването и запознаването с нея и отнема немалко време, което също следва да се има предвид при определяне на неговата натовареност. За да бъде на необходимото професионално ниво и да постановява обосновани и мотивирани съдебни актове, съобразени с тълкувателната практика на касационната инстанция, съдията трябва да я познава в детайли, което безспорно предполага усилия, с оглед на нейния голям обем. Много полезно е и текущото обучение на съдиите в НИП, като поддържа становището, че регионалните обучения са добър вариант за включване на повече съдии в обучението. През изминалата година, бяха организирани/вкл. и от БРС и БАС/ няколко семинара, посетени от съдиите от въззивно отделение: „Актуални проблеми на изпълнителния процес“, с лектор съдията Диана Митева от Окръжен съд-Варна, „Особености на съдебните процедури с участието на деца“, с лектори Весела Банова и д-р Любомир

Жупунов, “Актуални проблеми на застрахователното право след изменение на КЗ“, с лектор Емилия Василева, съдия във ВКС ,а също така взехме участие в организирания от БАС семинар на тема „Особени залози“, с лектор Костадинка Недкова, съдия във ВКС. Такива мероприятия са много важни за съдиите, както във възвизивно, така и в първо гражданско и търговско отделение, защото дават възможност на по-голям брой магистрати да се запознаят с актуалните виждания на ВКС по обсъжданата тема, а също така и да се зададат въпроси и се получи компетентен отговор от съдия от касационната инстанция. Тази практика следва да продължи. От своя страна ръководството също ще продължи да проявява активност и да организира такива семинари, в рамките на предоставените ни финансови възможности, като ще се старее да кани като лектори главно касационни съдии, тъй като те дефинират и практиката на долните инстанции в системата.

Следва да се отбележи, че делата по заповедното производство продължават да бъдат преобладаващи в групата на частните граждански дела. Констатира се леко увеличение на броя постъпили дела, образувани по частни жалби по заповедното производство. През 2017 г. са образувани 126 броя частни граждански дела по жалби, във връзка със заповеди по чл.417 ГПК и 107 дела по жалби, във връзка със заповеди по чл.410 ГПК, по чл. 423 ГПК – 35 дела и по чл. 420 ГПК – 11 дела или общо **279** частни граждански дела. За 2016 г са образувани общо **233** частни гр.дела, а за 2015 - **246** дела по заповедното производство. Намалява броят на делата , образувани по реда на чл.422 ГПК – 103 дела, при 142 дела за предходната година и 162 дела за 2015 г. В последно време в обществото се нагнети напрежение във връзка с възможността на банките и особено на доставчиците на обществени услуги да се снабдяват със заповед за изпълнение, а по реда на чл.417 ГПК /при наличие на законови предпоставки за това/ - и с изпълнителен лист. Особено недоволство предизвиква фактът, че заповедното производство е едностранно и в случаите на постановено незабавно изпълнение, длъжникът научава едва от съдебния изпълнител за издадената заповед и то в момент, в който по отношение на него вече са предприети действия по принудително изпълнение, най-малкото съдебният изпълнител е наложил обезпечителни мерки –запори и възбрани и задължението му е нараснало значително, вследствие на добавените разноси по заповедното и изпълнителното производство /особено при ЧСИ/. Във връзка с това обществено недоволство, което се натрупа с годините на приложение на ГПК от 2008 година насам, бяха предприети и законодателни изменения в ГПК през м.октомври 2017 г., като съществена част от тях касаеха именно заповедното производство. Предвиди се възможност длъжникът да плати в срока за доброволно изпълнение, като към възражението си против заповедта приложи доказателства за това плащане. След изпращане на възражението на заявителя, същият има задължение да изложи становище по него и ако не стори това, заповедта се обезсилва, вкл.и за разноските. Също така се предвиди предявяване на иск по чл.422/чл.415 ГПК винаги, когато

връчването на заповедта на длъжника става чрез залепване по реда на чл.47, ал.5 ГПК. Предвидено е освен това спиране на изпълнението винаги, когато връчването е чрез залепване, при предявен иск за установяване на вземането. Очевиден е стремежът на законодателя за защита на длъжника в заповедното производство, което се развива като едностранно в началото. Друг е въпросът дали това няма да доведе до неговото забавяне във времето, а също и до увеличаване на исковите производства за установяване на вземанията по заповедите за изпълнение. Все в този аспект следва да се разглежда и задължението на съдебния изпълнител да връща в съда копие от съобщението, заедно с връчените документи с отбелязването на връчването на всеки един от тях, а също и възможността да се спира изпълнението по чл.420 ГПК, по искане на длъжника, подкрепено с писмени доказателства /а не убедителни, както беше досега/ и то без обезпечение по реда на чл.180 и чл.181 ЗЗД. Тъй като измененията в ГПК се приеха в края на 2017г, все още е рано за анализ на ефекта от приложението им. При всяко положение обаче може да се каже, че разпоредбата на чл.415, ал.1, т.2 ГПК ще доведе до увеличаване на броя на исковите производства, които от своя страна със сигурност ще натоварят длъжника с допълнителни разноски и ще увеличат задължението му, дори само с изтеклите по време на исковото триинстанционно производство лихви върху паричното вземане. Магистратите обаче прилагат закона такъв, какъвто е и в тази връзка отговорността на въззивните състави по обжалване на актовете на районния съд по заповедното производство е голяма, защото независимо от материалния интерес, въззивните определения, постановени в заповедното производство, са окончателни.

И през изминалата година броят на делата, които са образувани по постъпили жалби против действията на съдебния изпълнител е относително голям и показва трайна тенденция на растеж - образувани са общо **297** дела, при **294** дела за 2016 г. и **271** дела за 2015 г. Тук проблемите основно са в няколко насоки и не веднъж сме ги посочвали. На първо място, страните продължават да обжалват действия на съдебните изпълнители /главно на ЧСИ/, които са изключени от кръга на лимитативно изброените в чл.435 ГПК. В тази връзка, статистиката показва, че от общо 297 дела, образувани по жалби против действия на ЧСИ, прекратени са 93 дела/т.е. 31,31% от всички дела/, а по останалите има постановено решение по същество на жалбата, т.е. тези случаи не са преобладаващи, но и не са малко. Независимо от разпоредбите на закона и от постановеното Тълкувателно решение по въпросите на изпълнителното производство, това се явява тенденция, особено от страна на длъжника. Така може да се обясни и относително големият брой оставени без разглеждане жалби, като постановените определения на въззивните състави често се обжалват и пред апелативната инстанция. Налице е стремеж да се забави принудителното изпълнение, макар, съобразно разпоредбата на чл.438 ГПК, подаването на жалбата да не спира изпълнението. На практика обаче се удължава изключително много изпълнението на съдебните решения и се засяга

чувствително интересът на вискателя. Понякога се случва длъжникът да подава жалби против актове на съда, в рамките на производството по обжалване на действията на ЧСИ, които не подлежат на обжалване пред апелативната инстанция, но дори връщането на недопустимите жалби от своя страна отваря път за ново обжалване. Така се компрометира стремежът на законодателя да ограничи възможността да се обжалват действия на съдебния изпълнител, с цел да се постигне бързина и ефективност на принудителното изпълнение.

Макар да бе прието Тълкувателно решение по въпросите на изпълнителното производство и предстои приемането на ново, все още се констатира противоречива практика на окръжните съдилища по тази материя. Все още не е безспорно в практиката на съдилищата, дали ипотекарният длъжник е трето лице или е страна в изпълнителното производство- едни състави приемат, че той има качеството на длъжник при насочване на изпълнението против ипотекирания му имот, а в няколко свои решения по чл.303 ГПК ВКС приемаше, че ипотекарният длъжник е трето лице в изпълнителното производство, а не длъжник. Това разрешение налага внасяне на делото в открито съдебно заседание и съответно увеличава продължителността на разглеждане на делата. По различен начин от съдилищата е третиран и наддавачът или лицето, внесло задатък до последния ден на проданта. Следва да се преосмисли практиката за насрочване на жалби на наддавачите в открито съдебно заседание, с оглед на това, че те нямат качеството на трети лица, засегнати от принудителното изпълнение. За да се стигне до единна практика в страната, тези въпроси следва да се разрешат по тълкувателен път, още повече, че в голяма част от случаите актовете на окръжния съд по тези дела са окончателни, а всички актове на апелативната инстанция по жалби против определения за прекратяване на производството, от своя страна също са окончателни. Сериозността и значимостта на проблемите в изпълнителното производство се потвърждава и от факта, че предстои да бъде постановено второ тълкувателно решение по тези въпроси- по образуваното т.д. №3/2015г. на двете колегии на ВКС. За съжаление, не всички спорни въпроси са обхванати в предложението.

Изпълнителното производство като цяло и по-конкретно защитата срещу изпълнението също беше предмет на ЗИДГПК /ДВ, бр.86/2017г/. Разшири се кръгът на действия на съдебния изпълнител, които може да обжалва длъжника- включен бе отказът да се извърши нова оценка, определянето на трето лице за пазач и отказът на съдебния изпълнител да спре, прекрати или да приключи съдебното изпълнение. Докато за първите две действия е оправдано да бъдат обжалвани, тъй като в най-голямата част от жалбите против постановленията за възлагане на недвижим имот се съдържат оплаквания за твърде ниската оценка на продаваните имоти/ която не подлежи на самостоятелно обжалване/, то възможността да се обжалва отказът на съдебния изпълнител да спре или прекрати, или приключи принудителното

изпълнение от длъжника е със спорен ефект. Това според нас ще доведе до множество искания от длъжника до съдебния изпълнител за прекратяване на изп.дело, последвани от откази и жалби, с което ще се удължи неоправдано производството по събиране на вземането. Както бе посочено и по-горе, все още е рано за преценка на ефекта от това законодателно изменение, но според нас е налице, като че ли, стремеж на законодателя да даде по-голяма защита на длъжника, в противовес на политиката, възприета с приемането на ГПК през 2008 г., която имаше за цел да намали обжалваемите действия и по този начин за ускори производството по изпълнение на съдебни решения. При положение, че е налице отговорност на съдебния изпълнител за вреди, причинени от незаконосъобразни действия, то е ненужно да се увеличава прекомерно обема на обжалваемите такива пред съд. Като положително следва да се възприеме задължението на съдебния изпълнител, предвидено в измененния чл.436 ГПК бързо да администрира жалбата, тъй както сме отбелязали и в предишни години, голямото забавяне в администриране на жалбите от съдебните изпълнители- основно от ЧСИ, е сериозен проблем. Много често съдебните изпълнители връщат жалби, които считат за нередовни, но без да укажат на страната за правото ѝ да обжалва това връщане по съдебен ред. Не са редки и случаите, в които страните подават жалбите си направо пред окръжния съд, при наличието на законната разпоредба на чл.436 ГПК, като сочат, че съдебният изпълнител необосновано забавя изпращането им в съда, тъй като изисква от тях заплащане на значими суми за администриране на жалбата, извън държавната такса, която е 25 лева. В този случай постоянна е практиката на въззивно гражданско отделение да не се образуват дела по постъпилите жалби направо пред съда-те ще са „кухи” дела, тъй като се налага прекратяването им и връщането им за администриране на съдебния изпълнител, като тази практика е споделена като правилна и в доклада на Инспектората на ВСС по тематичната планова проверка относно практиката по разглеждане на жалби против действията на съдебния изпълнител от трети лица.

Така очертаните проблеми относно делата, касаещи обжалването на действията на съдебния изпълнител водят до заключение, че това не е рутинна за съдията работа. Отделно, обикновено се касае за голям обем от доказателствен материал, който изисква време за проучване, дори да се окаже в крайна сметка, че жалбата е недопустима.

Относно характера на исковите производства, по които са постъпили въззивни жалби против решения на районните съдилища за разглеждане в отделението през изминалата година, може да се подчертае, че те отново са основно по облигационни спорове – с доставчици на обществени услуги, със застрахователи, банки, както и такива, касаещи междуфирмена задължнялост. Забелязва се известно увеличение на делата, образувани по спорове по СК – главно за родителски права, а също и делата по Законът за защита от домашно насилие. Намалението на броя въззивни граждански дела в сравнение с предходните две години, като абсолютна цифра, обаче е съчетано с

усложнението им от процесуална и материалноправна страна- макар да са по-малко на брой, делата стават все по- усложнени, страните могат да използват в едно дело с относително ниска цена на исковете, целия арсенал от процесуални средства за защита- насрещни искове, възражения за прихващане, за подобрения, обратни искове и др., и съдът дължи подробен и обоснован отговор на всички възражения и твърдения в жалбите и отговорите.

Анализът на работата във въззивно гражданско отделение води до извод, че бавното правосъдие, като проблем, не стои пред съдиите от това отделение. Основното обаче, към което винаги сме се стремели и, на което се обръща особено внимание, е избягването на противоречивата практика, още повече, че немалък брой от случаите актовете са окончателни.

Постигането на добри резултати става с ежедневна упорита работа и общо обсъждане на поставените правни проблеми. Стремежът ни е да намалим до минимум отменените от ВКС актове на въззивните състави. За нас, наред с разглеждане на делата в разумен срок, от първостепенно значение е постановяване на обосновани и мотивирани съдебни актове, съобразени със закона и съдебната практика, но и неоставящи у обществото чувство за несправедливост. Само по този начин ще се повиши авторитетът на магистратите и ще се преодолее недоверието на гражданското общество в правосъдието в България.

III. НАКАЗАТЕЛНО ПРАВОСЪДИЕ

1. ПЪРВОИНСТАНЦИОННО НАКАЗАТЕЛНО ПРАВОСЪДИЕ

През 2017г. първоинстанционните наказателни дела са разглеждани от 12 съдии - Петя Петрова, Захарин Захариев, Събчо Събев, Цвета Попова, Стефан Стойков, Георги Пепеляшев, Даниел Марков, Яни Гайдурлиев, Катя Господинова, Петя Георгиева, Ангел Гагашев, Светлин Иванов.

На 03.07.2017г. съдия Светлин Иванов встъпи в длъжност „съдия“ в Окръжен съд-Бургас.

Съдебните помощници към отделението са двама. Считано от 20.05.2017год. съдебен помощник Веселина Томова е в отпуск по чл. 163 ал.1 от КТ, поради бременност и раждане.

Наказателното отделение се ръководи от заместника на административния ръководител- заместник председателя Петя Петрова.

1.1.Останали висящи- в началото и края на отчетния период

В началото на отчетния период:

Към 01.01.2017г. са били несвършени 29 НОХД и 21 НЧД.

От предходен период са останали 4 дела: НОХД №№ 990/2013г., НОХД №1027/2013г., НОХД №692/2014г. и НОХД № 189/2015 г. Всички други несвършени дела към 01.01.2017г. са постъпили през 2016г.

В края на отчетния период:

При анализа на несвършените дела в края на отчетния период се установява, че общо от отчетната година и минали периоди, останали несвършени дела са 30 НОХД, 11 НЧД и 3 АНД дела. НОХД №№ 990/2013, 1020/2016 и 1076/2016 са от предходен на отчетната година период. Останалите 27 НОХД, 3 АНД и 11 НЧД са постъпили през 2017 г., като от тях 76% са постъпили в края на отчетния период, което съответства на двумесечния срок за насрочване на делото, графика на съда и неритмичното постъпление от прокуратурата.

Данните от анализа на натовареността и динамиката на постъплението ясно установяват, че броят на несвършените дела съответства на постъплението в края на отчетния период. Постъпилите в края на годината дела са насрочени за разглеждане в началото на следващия отчетен период, при спазване на нормативно указаните срокове. Обсъжданият показател разкрива способността на съда да приключва делата, постъпили през годината. Към комплекса от

фактори, способстващи постигане на горните резултати следва да се отчетат отговорността и опита на съдиите, професионалният подход при организация на работата, както и достатъчната обезпеченост с материални и персонални ресурси. Отклоненията следва да се търсят в характера и спецификата на останалите от минали периоди дела, съществуващото законодателство, и не на последно място - неритмичното натоварване на отделния съдия, предвид начина на функциониране на програмата за случайно разпределение на делата. Същевременно, не може да не се отчете и факторът лична организация на работния процес, който в много случаи пряко повлиява срочността на разглежданите дела.

Съпоставката с данните от предходни години установява запазване на тенденцията към намаляване броя на делата, чиято висиящност е продължила извън отчетния период. Действията на съда за намаляване броя на несвършените дела са рутинни и проверени в практиката ни от години – ежемесечно отчитане на несвършените дела и проверка на същите във връзка с установяване на причините, обусловили по-голяма продължителност на съдебната фаза на процеса, обсъждане на подходи за преодоляване на забавата.

1.2. Постъпление - общи данни, съобразно броя на наказателните дела

През 2017г. са постъпили общо 1353 наказателни дела, от които:

- 152 НОХД и АНД (от тях :147 НОХД и 5 АНД)
- 627 ЧНД I инстанция
- 92 ЧНД разпити
- 243 ВНОХД и ВНЧХД, и ВНАХД
- 239 ЧНД II инстанция

За сравнение : През 2016 г. са постъпили 130 НОХД и 4 АНД, през 2015 г. са постъпили 151 НОХД и 12 НАХД, а през 2014г.- 146 НОХД и 8 НАХД, т.е. в тези групи дела- НОХД и НАХД, се очертава тенденция към увеличаване броя им, за разлика от наблюдавания през предходния отчетен период спад в постъплението.

През 2017г. са **постъпили 627 ЧНД.**

За сравнение: През 2016 г са постъпили 550 ЧНД, а през 2015г. 532 ЧНД.

В тази група са включени делата, образувани по жалба срещу постановление на прокурора за прекратяване на наказателното производство / чл. 243 ал.3 от НПК/, европейска заповед за арест, искания по ЗПИИРКОРНФС, разрешения за претърсване и изземване, за специални разузнавателни средства, предложенията на пробационния съвет по чл.43а от НК, предложения и молби за УПО по чл. 437 от НПК, мерките за неотклонение и др./ Увеличението е със 77 дела повече в сравнение с 2016г. и с 95 дела повече от 2015 г.

Отделна статистика представляват **ЧНД -разпити**, които през годината са били **92**.

За сравнение: 149 за миналата година и 209 за 2015 година.

Анализът на посочените числа показва значително увеличаване на общия брой постъпили в БОС наказателни дела в сравнение с 2016 г. Сравнението по групи дела сочи на промяна в тенденцията от предходни години за намаляване броя на постъпилите НОХД и НАХД дела, които видно от посочените цифри бележат увеличение. Същевременно се запазва тенденцията към увеличаване броя на ЧН дела, която през отчетния период може да бъде обяснена и със законодателните промени в НПК, ДВ бр. 13 от 2017 год. - Глава тридесет и пета, Раздел I от НПК „Предсрочно освобождаване“. Включването на осъдените лица в кръга на правоимащите да сезират съда с искане за условно предсрочно освобождаване, способства в значителна степен за повишаване броя на делата от тази група. Така през 2017 година, образуваниите ЧН дела по реда на чл. 439, ал. 1 от НПК, вр. чл. 70, ал. 1 от НК, са **88 на брой**, по-голям процент, от които са по молба на осъдените лица.

Отчита се значителен спад на ЧН дела, образувани по чл. 222 и чл. 223 от НПК – разпит на обвиняем и свидетел пред съдия. Очертаната през годините тенденция към намаляване броя на тези дела може да бъде тълкувана многозначително – недоверие в института, интензитет в работата на органите по разследване, препятстващ организацията по инициране на разпит пред съдия и обезпечаване явяването на лицата за провеждането му, отсъствие на законовите основания, обуславящи необходимост от провеждане разпит на обвиняемите, респ. свидетелите пред съдия и др.

1.3. Структура на постъплението

➤ НОХД, НАХД

През 2017г., най-значителен е делът на делата, образувани за престъпления по глава XI „Общопасни престъпления“ – **58 бр.** В тази група най-многобройни са делата за наркотици по чл.354а от НК- **38 бр.** (през 2016 - 21 бр., а през 2015г. – 16 бр.) и делата за причиняване смърт в транспорта по чл. 343 ал. 1 „в“ от НК – **10 бр.** (през 2016 г. също 10 бр., а през 2015 г. – 16 бр.).

Съпоставката на постъплението на дела по Глава XI от НК с предходните две години ясно очертава тенденция към увеличаване на техния брой – през 2016 год. делата са били 45 бр., а през 2015 год. – 41 бр.

Статистиката през последните години сочи, че престъпленията, свързани с наркотични вещества и прекурсори, бележат чувствително завишаване. Наркотрафикът и наркоразпространението са едни от най- доходните сфери на организираната престъпност. Причините, които обуславят тази престъпност, имат социален и икономически характер и застрашават съществени страни на

обществените отношения. Това са едни от най-тежките престъпления против народното здраве, характеризиращи се с извършване на широкомащабни действия от големи престъпни групи, които се стремят към извличането на големи парични печалби за сметка на физическото и психическото здраве на хиляди млади хора. Отчетените показатели свидетелстват за адекватни на престъпната среда подходи, способстващи висока разкриваемост на престъпленията от посочената Глава от НК, бързина и ефективност на разследването, и реализиране наказателната отговорност на дейците с постановяване на съдебни актове по същество.

Следва постъплението по **Глава VI „Престъпления против стопанството” – 36 бр.** (при 30 бр. за 2016 г. и 28 бр. за 2015 г.), от които делата за престъпления против паричната и кредитната система по чл.243-252 НК са 25 бр. (през 2016 г. 7 бр., а през през 2015 г. – 20 бр.), а 11 дела са за престъпления против митническия режим.

Следва постъплението по **Глава V “Престъпления против собствеността”- 17 бр.** (през 2016 г. 16 бр., а през 2015 г. – 32) дела, от които грабежите са 16 бр. (при 12 бр. за 2016 г. и 25 за 2015 г.), и 1 бр. за изнудване.

След тях се нареждат делата по **Глава VIII „Престъпления против дейността на държавни органи, обществени организации и лица, изпълняващи публични функции“ – 15 бр.** (през 2016 г.-22 бр., през 2015 г - 14 бр.), от които по чл. 282 от НК - 2бр., по чл. 302 от НК – 1 бр. 4 по чл. 304а от НК – 12 бр.

Следват делата по **Глава II „Престъпления против личността” – 12 бр.,** (11 бр. за 2016 г. и 19 бр. през 2015 г.). От тях най-много са делата за престъпления по чл. 115 – 118 от НК, от които довършени убийства – 9. През 2016 г тези дела са били 9, а през 2015 г. - 6.

Няма постъпили дела за убийства – опити. През 2016 г. и 2015 г. са били по 2 бр.

Постъпилите дела за причинена смърт по непредпазливост са почти постоянен брой за последните три години – 1 бр. през 2017 г., 2 бр. през 2016 г., 3 бр. през 2015 и 3 бр. през 2014г.

Най-малко е постъплението на делата по **Глава VII от НК – „Престъпления против финансовата, данъчната и осигурителната системи“ – 9 бр.** (през 2016 г. - 4 бр., през 2015 г.-14 бр.), от които 8 бр. за престъпления по чл. 255-257 от НК и 1 бр. за престъпление по чл. 253 от НК /ране на пари/.

От отчетените 147 новообразувани НОХД, образуваните по **обвинителен акт на прокурора са 96**, образуваните по внесени от прокурора **споразумения – 49**. Няма постъпили АНД производства по предложението на чл.78а НК, а образуваните по чл. 83а от ЗАНН дела са **5**.

През отчетната година са върнати за доразследване 11 бр. НОХД : 6 – с разпореждане на съдията докладчик по реда на чл. 249 от НПК; 3 от съдебно

заседание по реда на чл.288 от НПК и 2 дела - с определение на съда, постановено в открито разпоредително заседание по реда на чл. 249 ал.1 вр. чл. 248 ал.1т.3 от НПК / ДВ бр.63 от 2017 год./ Атакувани от прокурора пред погорната инстанция са само четири от разпорежданията за връщане на делото, в един от които случаи апелативният съд е отменил първоинстанционния акт и е постановил продължаване на съдопроизводствените действия (НОХД 45/2017, съдия-докладчик З.Захариев. Делото е прекратено и върнато за доразследване. След отмяна от БАС на разпореждането на съдията докладчик за връщане на делото, същото е решено с присъда.)

➤ НЧД

През 2017 г. са постъпили 627 ЧНД, при 550 бр. за 2016 г. и 532 за 2015 г.

В тази група се включват делата, образувани по европейска заповед за арест, искания по ЗПИИРКОРНФС, разрешения за претърсване и изземване, за специални разузнавателни средства по искане на прокурора при образувано досъдебно производство, за съдебен контрол над прекратените от прокурора наказателни производства, предложенията на пробационния съвет по чл.43а от НК, мерките за неотклонение, условно предсрочно освобождаване, реабилитации, кумулации и др.

Постъпилите дела по чл.70-71 НК – предсрочно освобождаване са 88 на брой, делата за реабилитация – 12, кумулациите - 20.

През отчетния период в Окръжен съд-Бургас са образувани общо 19 дела по изпълнение на Европейска заповед за арест, издадени от други държави – членове на ЕС (чл.43 и чл.44 ЗЕЕЗА), от които 10 бр. по реда на чл. 43 от ЗЕЕЗА / по искане за вземане на мярка за неотклонение задържане под стража/ и 9 бр. по реда на чл. 44 от ЗЕЕЗА / за разглеждане на ЕЗА/. По 8 от тях съдът е допуснал изпълнение на Европейска заповед за арест, а по 1 е отказал.

Образуваните дела по молба за екстрадиция са били общо 10, от които 6 бр. – по реда на чл. 13 ал.7 и ал.10 от ЗЕЕЗА / искане за временно задържане и искане за изменение на мярката задържане/, и 4 дела по реда на чл. 16 от ЗЕЕЗА / за разглеждане молбата за екстрадиция/. По две от делата съдът е допуснал екстрадиция на лицата, а 2 дела са прекратени (ЧНД 611/2017 и 612/2017).

За сравнение, през 2016 г. в Окръжен съд-Бургас са образувани 16 дела по изпълнение на Европейска заповед за арест, издадени от други държави – членове на ЕС (чл.43 и чл.44 ЗЕЕЗА). По 9 от тях съдът е допуснал изпълнение на Европейска заповед за арест, по 3 е отказал, 1 дело е прекратено (ЧНД 1264/2016), останалите 3 касаят произнасяне на съда по мярка за неотклонение на исканото лице в производство по чл. 15, ал. 1 от ЗЕЕЗА и едно по чл. 13, ал. 7 ЗЕЕЗА. През 2015 г. са образувани 19 дела по изпълнение на Европейска заповед за арест, издадени от други държави – членове на ЕС (чл.43 и чл.44 ЗЕЕЗА). По 8 от тях съдът е допуснал изпълнение на Европейска заповед за арест, по една е отказал, останалите 9 касаят произнасяне на съда

по мярка за неотклонение на исканото лице в производство по чл. 43 от ЗЕЕЗА и едно по чл. 13 ЗЕЕЗА.

През 2017г. в БОС не е образувано производство по издаване на Европейска заповед за арест.

Всички наказателни производства по ЗЕЕЗА са образувани, разгледани и приключени в сроковете, регламентирани в закона.

Своевременното образуване и разглеждане на делата, при хипотезите на чл.38а, ал.2 вр. ал.1, т.4 и 5 от ЗЕЕЗА през почивните и празнични дни е обезпечено чрез системно обслужване на информационните и комуникационните системи на съда от дежурни секретари и съдии. Трайна остава практиката на съда образуваните производства да се разглеждат от дежурен съдия, съгласно одобрен месечен график на съда.

Анализ на срочността в производствата по чл. 243 от НПК/контрол върху актовете на прокурора за прекратяване на наказателното производство/:

Статистиката сочи, че от разгледаните и решени по реда на чл. 243 ал.4 от НПК /стара редакция, нова ал.5 – ЗИДНПК– ДВ бр. 63 от 4.08.2017год., в сила от 5 ноември 2017 год./ 19 броя ЧНД, 12 са в срока, указан в цитираната разпоредба или при незначително надвишаване от няколко дни. Делата извън срока са:

Номер дело	Съдия докладчик	Дата на Образуване	Дата на свършване	Бр. просрочени дни
1182/2016	ЦВЕТА ПОПОВА	24.11.2016	18.12.2017	377
53/2017	ЦВЕТА ПОПОВА	17.1.2017	25.9.2017	241
188/2017	ЯНИ ГАЙДУРЛИЕВ	21.2.2017	11.4.2017	43
597/2017	ЯНИ ГАЙДУРЛИЕВ	01.6.2017	20.7.2017	42
716/2017	ЗАХАРИН ЗАХАРИЕВ	30.6.2017	28.7.2017	21
70/2017	СТЕФАН СТОЙКОВ	19.1.2017	14.2.2017	18
156/2017	ЗАХАРИН ЗАХАРИЕВ	13.2.2017	06.3.2017	16

Практиката през годините показва, че по отношение на разглежданата категория дела, в много нисък процент се постига законовото изискване за произнасяне в 7 – дневен срок. Отчитайки неудовлетворителни резултати за срочност на първоинстанционните дела, образувани по жалба срещу прекратителните прокурорски актове, последователно сме ангажирали позиция,

че указаният в закона срок е твърде кратък и несъобразен както с характера и спецификата на самото производство, така и с общата картина на натовареността на съдиите. В този смисъл, като положителна следва да се отчете промяната в регламента, установен в чл. 243 ал.5 от НПК със ЗИДНПК–ДВ бр. 63 от 4.08.2017год., в сила от 5 ноември 2017 год., който въвежда по-продължителен срок – „не по-късно от един месец“, в рамките на който съдът следва да се произнесе по обосноваността и законосъобразността на прокурорския акт за прекратяване на наказателното производство. Този подход на законодателя, като адекватен на нуждите на правораздавателния процес, ще способства от една страна за по-добрата организация и прецизност в работата на съдията по проучване на делата и решаване на възникналите правни въпроси, и от друга – ще редуцира до минимум случаите на забава при постановяване на съдебните актове.

1.4.Разгледани и свършени дела.

Анализ по видове и динамика в тригодишния период.

През отчетната година са **разгледани общо 1477 наказателни дела**, от които 176 НОХД, 5 АНД, 648 НЧД, 296 въззивни наказателни дела, 260 ВНЧД. Проведени са и 92 разпита.

През отчетната година са **свършени общо 1368** наказателни дела. Те представляват **92,6%** от всички разгледани дела. От тях 1255 дела са в тримесечния срок, или **92%.**

Цифрите по посочения показател свидетелстват за устойчивост в срочното решаване на наказателните дела, което ни дава основание да заключим, че работата на съда отговаря на стандартите в чл.6 от ЕКПЧОС за приключване на съдебните производства в разумен срок.

От свършените общо 1368 дела, 90,1% от тях, или 1233, са приключили със съдебен акт по същество. Отчитайки увеличени брой на постъпили през годината наказателни дела /с изключение на АНД/, характерът и тежестта на същите, удовлетворително може да отбележим, че по този показател дейността на Бургаския окръжен съд бележи добри резултати. Следва да се посочи, че независимо от увеличаване на наказателните съдии в отделението с един магистрат, констатираното по-голямо постъпление на наказателни дела през 2017 година, е довело до по-голяма натовареност на съдиите, при запазване качеството на работа им. Необходимо е да се отбележи и устойчиво проявената тенденция към усложняване на делата като правна природа и обем доказателствена съвкупност, които фактори допълнително, наред с количественото изражение, очертават степен на натоварване на съдиите от отделението. Особено внимание следва да се отдели и на неритмичното и неравномерно натоварване на съдиите, обусловено от системата за случайно разпределение на делата. Утвърденият от ВСС и функциониращ в съда софтуерен продукт за разпределение на делата, осигурява случайност в избора

на съдия докладчик, но не и равномерност в разпределението на делата, а в още по-малка степен ритмичност на разпределението на дела на всеки съдия. Имайки предвид, разнородния характер на делата, разглеждани от съдиите от наказателно отделение – първоинстанционни и въззивни, и различния процесуален ред и срокове за разглеждане на отделните видове дела във всяка от групите, включително незабавните произнасяния по голяма част от производствата, неритмичното им разпределение сред съдиите /каквото се констатира през годината/, съществено затруднява нормалното планиране на работата по тях, рефлектира върху срочността на разглеждане и решаването им и качеството на изготвяните съдебни актове. Най-осезаемо това се забелязва в периодите на интензивно постъпление на дела в съда-преди съдебната ваканция и в края на годината.

Не може да не споменем също, че извънредната натовареност на съдиите, до която се достига в определени периоди през годината, е основен фактор за създаване на травмираща стресова среда, изискваща мобилизиране на допълнителен ресурс на съдията за справяне с изискванията на тази среда. Много често това води до изтощение, като последица от изразходената адаптационна енергия, възстановяването след който период е свързано с време. Нещо повече, стресът, в неговата интензивна, увреждаща проява, често пъти повлиява усещането за пригодност на съдията да се справи с високите изисквания на работата. Разколебаната увереност на съдията в собствените му способности, съчетана с усещането за несигурност, са сред факторите, водещи до неефективност в работата.

Обективната оценка на дейността на съда по показателя „разумна продължителност“ на наказателните производства, изисква да се отбележи, че регистрираните случаи на забавяне на делата не са по причини, произтичащи от действия или необосновани бездействия на съда като ръководно-решаващия орган в съдебната фаза на производството.

Сред причините, водещи до забавяне на съдебното производство следва да бъдат посочени неизменните такива, многократно отчитани през годините, а именно: дефицити при разследването в досъдебното производство, които с оглед на въведеното от закона служебно начало, ангажират съда да ги отстрани чрез събиране на нови доказателства; фактическата и правна усложненост на делата; нередовното призоваване на свидетели и подсъдими. Можем обаче да отбележим, че случаите на нередовно призоваване, станало причина за отлагане на дело, са все по-изолирани, в сравнение с данните от предходни години. Все по- активно от страна на съдиите се използва процесуалния инструментариум за осигуряване присъствието на подсъдими и свидетели.

Изолирани също така са случаите на отлагане на делата, поради невъзможност на съда да осигури вещи лица с необходимата квалификация, които да ангажират експертната си позиция по конкретно възложени им задачи. За преодоляване на съществуващия през годините проблем с вещите лица

способства и подходът на съда в избора на експерти и в частност ползването на достъпните за всеки съдия списъци на вещи лица от други съдебни райони.

Съществен фактор, който повлиява срочното разглеждане на делата е давността на престъпленията по внесените в съда обвинителни актове. Все по-чести са случаите, при които се констатира прекомерна продължителност на воденото разследване в досъдебната фаза на процеса, съществено затрудняващо доказателствената дейност на съда от гледна точка както на обезпечаване редовното призоваване на свидетелите, чийто адреси вече не са актуални, така и при възникнала необходимост от събиране на писмени доказателства. Същевременно, гласните доказателствени източници нямат нужната убедителност и безпротиворечивост поради отдалечеността във времето на инкриминираните събития, пряко рефлектиращо върху способността на свидетелите да възпроизведат релевантни за предмета на делото факти и обстоятелства. Това ангажира съда с активност по събиране на допълнителни доказателства, необходими за изясняване на спорните факти, което е свързано с отлагане на делото.

Следва да се посочи също, че въведената със ЗИДНПК – ДВ бр. 42 от 2015 год. законодателната промяна в Глава двадесет и първа от НПК - чл. 329 от НПК, с която бе създаден регламент на задължително присъствие в съдебно заседание на подсъдимите по дела с обвинение за тежко престъпление, актуалността на която норма обхваща целия отчетен период /за разлика от предходния такъв/, също създава предпоставки за удължаване срока на разглеждане и решаване на въззивните дела / ВНОХД/. Спазвайки императива, установен в НПК за изчерпване на всички способности за установяване и призоваване на подсъдимия от гледна точка и на преценката за наличие на условията за задочно производство, съдът е ангажиран с това да бъде активен, което от своя страна обуславя отлагане на делата.

Строгийт подход при оценяване работата на съда изисква да се посочи също, че личната организация и планиране на работата с делата, е фактор, пряко повлияващ разглеждането и решаването им в сроковете, регламентирани в закона.

Сред делата с по-продължителен период на разглеждане от съда, неприключили към отчетния период, следва да се посочат:

-НОХД №990/2013год., образувано по обвинителен акт на БОП за престъпление по чл. 282 ал.3 вр. ал.2 вр. ал.1 вр. чл. 26 ал.1 от НК и по чл. 203 ал.1 вр. чл. 201 вр. чл. 26 ал.1 от НК;

-НОХД №1020/2016год., образувано по обвинителен акт на БОП за престъпление по чл. 116 ал.1 т.9 вр. чл. 115 вр. чл. 20 ал.3 и ал.4 от НКи

-НОХД № 1076/2016 год., образувано по обвинителен акт на БОП за престъпление по чл. 116 ал.1 т.6, т.9 и т.11 вр. чл. 115 вр. чл. 18 ал.1 от НК.

Всяко от цитираните НОХД попада в категорията дела с фактическа и правна сложност, като продължителността на производствата в съдебната им фаза е обусловена от нуждата да се съберат всички необходими и относими към

предмета на доказване доказателства с цел правилното им решаване. По някои от посочените дела, с оглед давността на разследваната престъпна дейност, се генерират проблеми, свързани с обезпечаване явяването на свидетели, чийто показания са от съществено значение за правилното решаване на делото / пр. НОХД 1020/2016г./.. Активната дейност на съда, с която се попълва делото с нов доказателствен материал, несъмнено води до усложняване на процеса, както и предпоставя неговата по-голяма продължителност, надхвърляща в нередки случаи разумната такава, изисквана от законодателя. Основавайки се на разбирането, че бързината на разглеждане на производствата не може бъде за сметка на дължимото упражняване на правото на защита, и в ущърб на разкриването на обективната истина, съдиите демонстрират устойчивост в подходите си по решаване на делата. При упоритост в действията по спазването на регламента за разглеждане и решаване на делата в разумен срок, съдиите не допускат игнориране на останалите начала в процеса – чл. 13 и чл.14 от НПК.

Отчитайки комплексно причините, имащи отношение към продължителността на съдебната фаза на процеса, както и срочността при изготвяне на съдебните актове, ръководството на съда продължава да следва практиката за ежемесечно изготвяне на справки, с данни за делата, чиято висиящност пред съда надхвърля „разумната продължителност“, както и данни за делата, съдебните актове по които не са постановени в сроковете, указани в закона. След изясняване на причините за неприключване на делата, респ. надхвърляне срока за изготвяне на съдебните актове, се обръща внимание на съдиите да създадат адекватна организация на работата, с цел преодоляване на забавата по делата. При констатирана честота на забавяне изготвянето на съдебни актове по делата, по инициатива на ръководството и с участието на съдиите се разработват индивидуални планове за работа по тези дела.

Прекратените наказателни дела са общо 135 броя (76 НОХД, 27 ЧНД, 2 АНД, 8 ВНОХД, 11 ВНЧХД, 2 ВАНД и 6 ВЧНД).

Прекратените НОХД са 76 броя, от които по 60 дела е одобрено споразумение и поради това производството по тях е било прекратено; по 11 дела съдебното производство е било прекратено по реда на чл. 249 ал.1 от НПК и по чл. 288 от НПК; по 2 дела – не е одобрено споразумение за решаване на делото, по 2 дела е прекратено наказателното производство (НОХД № 1063/2016г., прекратено на основание чл. 289 ал.1 вр. чл.24 ал.1т.6 от НПК и чл.4т.1 от Протокол 7 към ЕКЗПЧОС и НОХД 784/2017 г., прекратено на основание чл.369ал.4 от НПК).

Най-голям е броят на решенията със споразумение и прекратени по реда на чл. 24 ал.3 от НПК дела по Глава XI „Общопасни престъпления“ –31 бр., 31 бр. от тях са по чл. 354а, ал. 1 и 2 НК,Глава VI „Престъпления против стопанството“ – 19 бр., от които – 6 за контрабанда по чл.242 от НК и 6 за получаване на кредит чрез предоставяне на неверни сведения. Следват ги делата по Глава V „Престъпления против собствеността“ – 9 бр., 9 – по дела за

грабеж и Глава VII Престъпления против финансовата, данъчната и осигурителната система – 1 бр по чл.255 НК.

Някои видове престъпления по НК	прекратени и споразумени	
	прекрат. и свършени по споразумение	от тях: споразум. чл. 381-384 НК
<i>а</i>	10	11
<i>ПРЕСТЪПЛЕНИЯ ПРОТИВ РЕПУБЛИКАТА</i>	0	0
в т.ч. Тероризъм - чл. 108а (само за СпНС)	0	0
<i>ПРЕСТЪПЛЕНИЯ ПРОТИВ ЛИЧНОСТТА – Убийства</i>	2	0
в т.ч. Убийство по чл. 115 НК	0	0
Квалифицирани състави на убийство - чл. 116, ал. 1 НК	2	0
Убийство на съдия, прокурор, следовател, полицейски орган, разследващ полицай, държавен или частен съдебен изпълнител и помощник - частен съдебен изпълнител, митнически и данъчен служител - чл. 116, ал. 2 НК	0	0
Убийство в състояние на силно раздразнение - чл. 118 НК	0	0
Лишаване от живот при професионална непредпазливост - чл. 123 НК	0	0
Опит за убийство по чл. 115 НК	0	0
Опит за убийство по чл. 116 НК	0	0
Опит за убийство по чл. 118 НК	0	0
<i>ПРЕСТЪПЛЕНИЯ ПРОТИВ ЛИЧНОСТТА - Телесни повреди</i>	0	0
в т.ч. Квалифицирани състави на телесна повреда - чл. 131, ал. 1, т. 8 НК (само за СпНС)	0	0
Тежка, средна телесна повреда на съдия, прокурор, следовател, лице от състава на МВР, държавен или частен съдебен изпълнител и помощник - частен съдебен изпълнител, митнически и данъчен служител - чл. 131, ал. 2, т. 1 и 2 НК	0	0
<i>ДРУГИ ПРЕСТЪПЛЕНИЯ ПРОТИВ ЛИЧНОСТТА</i>	0	0
в.т.ч. Отвличане - чл. 142, ал. 1 НК	0	0
Квалифицирани състави на отвличане - чл. 142, ал. 2 НК	0	0
Отвличане по чл. 142, ал. 3 НК	0	0

Приготовление за отвличане - чл. 142, ал. 5 НК	0	0
Противозаконно лишаване от свобода от длъжностно лице, представител на обществеността в нарушение на службата или функцията му, от охранител, застраховател или лице от състава на МВР, от лице, действащо по поръчение на организирана престъпна група - чл. 142а, ал. 2, предл.второ НК (само за СпНС)	0	0
Принуда - чл. 143, ал. 2, предл.второ НК (само за СпНС)	0	0
Задържане на заложенници - чл. 143а, ал. 3, предл.второ НК (само за СпНС)	0	0
Квалифицирани състави на блудство - чл. 149, ал. 5 НК	0	0
Квалифицирани състави на изнасилване - чл. 152, ал. 4 НК	0	0
Склоняване към проституция - чл. 155, ал. 5, т. 1 НК (само за СпНС)	0	0
Квалифицирани състави на отвличане с цел предоставяне за развратни действия - чл. 156, ал. 3, т. 1 НК (само за СпНС)	0	0
Разпространение на порнографски материали - чл. 159, ал. 5 НК (само за СпНС)	0	0
Трафик на хора, представляващ опасен рецидив - чл. 159г, предл.второ НК (само за СпНС)	0	0
ПРЕСТЪПЛЕНИЯ ПРОТИВ ПРАВАТА НА ГРАЖДАНИТЕ	0	0
в т.ч. Против националното и расовото равенство - чл. 162, ал. 3, предл.първо и ал. 4 НК (само за СпНС)	0	0
ПРЕСТЪПЛЕНИЯ ПРОТИВ СОБСТВЕНОСТТА	11	9
в т.ч. Квалифицирани състави на кражба - чл. 195, ал. 1, т. 9, предл.второ НК (само за СпНС)	0	0
Кражба в особено големи размери, представляваща особено тежък случай - чл. 196а НК	0	0
Квалифицирани състави на грабеж - чл. 199, ал. 1 НК	11	9
Квалифицирани състави на грабеж - чл. 199, ал. 2 НК	0	0
Длъжностно присвояване - чл. 201 НК (само за СпНС)	0	0
Длъжностно присвояване, за улесняването на което е извършено и друго престъпление, не по-тежко наказуемо - чл. 202, ал. 1, т. 1 и т. 2 НК (само за СпНС)	0	0
Длъжностно присвояване в големи размери - чл. 202, ал. 2 НК (само за СпНС)	0	0
Длъжностно присвояване в особено големи размери, представляващо особено тежък случай - чл. 203, ал. 1 НК	0	0
Маловажни случаи на длъжностно присвояване - чл. 204 НК (само за СпНС)	0	0

Привилегирован състав на длъжностно присвояване - чл. 205 НК (само за СпНС)	0	0
Обсебване в особено големи размери, представляващо особено тежък случай - чл. 206, ал. 4 НК	0	0
Присвояване на съкровище - чл. 208, ал. 5, предл.първо НК (само за СпНС)	0	0
Документна измама - чл. 212, ал. 1 и ал. 2 НК (само за СпНС)	0	0
Документна измама, при която полученото без правно основание имущество е от фондове на Европейския съюз или предоставено от тях на българската държава - чл. 212, ал. 3 НК (само за СпНС)	0	0
Документна измама в големи размери или представляваща опасен рецидив - чл. 212, ал. 4 НК (само за СпНС)	0	0
Документна измама в особено големи размери - чл. 212, ал. 5 НК	0	0
Измама по чл.212а НК (само за СпНС)	0	0
Квалифицирани състави на рекет - чл. 213а, ал. 2, т. 5, предл.второ НК (само за СпНС)	0	0
Квалифицирани състави на рекет - чл. 213а, ал. 3 НК	0	0
Квалифицирани състави на рекет - чл.213а, ал. 4 НК	0	0
Квалифицирани състави на изнудване - чл. 214, ал. 2 НК	0	0
ПРЕСТЪПЛЕНИЯ ПРОТИВ СТОПАНСТВОТО	25	19
в т.ч. Безстопанственост - чл. 219, ал. 1 и 2 НК	0	0
Умишлена безстопанственост - чл. 219, ал. 3 НК	0	0
Безстопанственост в особено големи размери, представляваща особено тежък случай - чл. 219, ал. 4 НК	0	0
Сключване на неизгодна сделка, в това число и квалифициран състав - чл. 220 НК	0	0
Престъпления против горското стопанство - чл. 235, ал. 4, предл.първо НК (само за СпНС)	0	0
Контрабанда на наркотични вещества - чл. 242 ал. 2 НК	0	0
Контрабанда на прекурсори или съоръжения и материали за производство на наркотични вещества - чл. 242 ал. 3 НК	1	1
ПРЕСТЪПЛЕНИЯ ПРОТИВ ФИНАНСОВАТА, ДАНЪЧНАТА И ОСИГУРИТЕЛНАТА СИСТЕМИ	2	1
в т.ч. Пране на пари, приготвяне и сдружаване - чл. 253, ал. 1 НК; чл. 253а НК	0	0
Квалифицирани състави на пране на пари - чл. 253, ал. 2 - 5 НК	0	0

Нарушаване разпоредбите на Закона за мерките срещу изпирането на пари от длъжностно лице - чл. 253б НК	0	0
Укриване и неплащане на данъчни задължения - чл. 255, чл. 255а, чл. 256, чл. 257 НК	2	1
ПРЕСТЪПЛЕНИЯ ПРОТИВ ДЕЙНОСТТА НА ДЪРЖАВНИТЕ ОРГАНИ И ОБЩЕСТВЕНИТЕ ОРГАНИЗАЦИИ	3	0
в т.ч. Незаконно превеждане през граница - чл. 280, ал. 2, т. 5 НК (само за СпНС)	0	0
Основен състав на престъпление по служба - чл. 282, ал. 1 НК	0	0
Квалифицирани състави на престъпление по служба - чл. 282, ал. 2 - 5 НК	2	0
Престъпление по служба - чл. 282а НК	0	0
Престъпление по служба - чл. 283 НК	0	0
Престъпление по служба - чл. 283а НК	0	0
Престъпление по служба - чл. 283б НК	0	0
Престъпление по служба - чл. 285 НК		
(само за СпНС)	0	0
Подкуп - чл. 301 НК	0	0
Квалифицирани състави на подкуп - чл. 302 НК	0	0
Подкуп в особено големи размери, представляващ особено тежък случай - чл. 302а НК	0	0
Подкуп на длъжностно лице - чл. 304 НК	0	0
Подкуп на длъжностно лице, заемащо отговорно служебно положение, включително съдия, съдебен заседател, прокурор или следовател - чл. 304а НК	1	0
Подкуп от и на чуждо длъжностно лице - чл. 301, ал. 5 и чл. 304, ал. 3 НК	0	0
Подкуп с цел упражняване на влияние - чл. 304б НК	0	0
Подкуп, получен от арбитър или вещо лице - чл. 305 НК	0	0
Посредничество за подкуп - чл. 305а НК	0	0
Провокация за подкуп - чл. 307 НК	0	0
ДОКУМЕНТНИ ПРЕСТЪПЛЕНИЯ - чл. 308 - чл. 319 НК	0	0
КОМПЮТЪРНИ ПРЕСТЪПЛЕНИЯ - чл. 319а - чл. 319е НК	0	0
ПРЕСТЪПЛЕНИЯ ПРОТИВ РЕДА И ОБЩЕСТВЕНОТО СПОКОЙСТВИЕ	0	0
ОБЩООПАСНИ ПРЕСТЪПЛЕНИЯ	33	31
в т.ч. Квалифицирани състави на палеж и взрив - чл. 330, ал. 2 и 3, чл. 333 НК	0	0
Причиняване на смърт и телесна повреда в транспорта - чл. 342 НК	0	0
Причиняване на смърт по непредпазливост в транспорта - чл. 343, ал. 1 б. "в" от НК	0	0

Причиняване на смърт при управление на МПС в квалифицирани случаи - чл. 343, ал. 3, б. "б" и ал. 4 НК	0	0
Основни състави на производство, пренасяне, изготвяне, търговия и др. на наркотични вещества - чл. 354а, ал. 1 и 2 НК	33	31
Склоняване към употреба на наркотични вещества - чл. 354б НК	0	0
ПРЕСТЪПЛЕНИЯ ПРОТИВ ОТБРАНИТЕЛНАТА СПОСОБНОСТ НА РЕПУБЛИКАТА	0	0
в т.ч. Разгласяване сведения, представляващи държавна тайна - чл. 357 - чл. 360 НК	0	0
ПРЕСТЪПЛЕНИЯ ПРОТИВ МИРА И ЧОВЕЧЕСТВОТО	0	0
ОБЩО ДЕЛА НОХ /от ш. 0100 до ш. 1600/	76	60
ЧНД - СЪДЕБНО ПРОИЗВОДСТВО	22	
в т.ч. Производство за определяне на общо наказание по чл. 23-27 НК (кумулации – чл. 306, ал. 1, т. 1 НПК)	1	
Производство по молби за реабилитация	2	
ЧНД - ОТ ДОСЪДЕБНОТО ПРОИЗВОДСТВО	8	
АДМИНИСТРАТИВНИ ДЕЛА – общо	2	
Общо наказателни I инстанция дела	108	60

През последните три години, съдиите от наказателно отделение са свършили, както следва:

- през 2017 г.- 146 НОХД и 637 НЧД
- през 2016 г.- 132 НОХД и 543 НЧД
- през 2015 г.- 157 НОХД и 538 НЧД

Спрямо постъплението, във всички случаи са свършили 100% и за трите години, а спрямо разгледаните – 83,0% при 93,1% за 2016 и 93,5% за 2015 г.

От 146 приключени НОХД, 82% са в тримесечен срок, 70 - със съдебен акт по същество, прекратени са били 76 дела и висящи в края на периода са останали 30.

От 2 приключили АНД , 100% са в тримесечен срок, 2 – прекратени и висящи - 3 дела.

От 637 приключени НЧД – 99% в тримесечния срок. От тях 610 със съдебен акт по същество, а 27 са прекратени. Останали висящи в края на периода са 11 дела.

От разгледаните 296 въззивни наказателни дела(ВНОХД, ВНАХД и ВНЧХД) (243 новообразувани и 53 от предходната година) 244 са решени, от които 72% в тримесечния срок. Със съдебен акт по същество- 223,

прекратени са 21, а висящи в края на периода са останали 52 дела, която цифра се дължи на интензивното постъпление към края на годината на дела от районните съдилища – закономерност, отчитана последователно през годините.

От разгледаните 260 второинстанционни **НЧ дела, 247 са приключени, от които 95% в тримесечен срок.** От тях- 241 са със съдебен акт по същество и 6 са прекратени. Висящи по горепосочените причини в края на периода са останали 13 дела.

През 2017г. са постановени присъди и актове със сила на присъда по 70 дела (89% от свършените НОХД са приключени с присъди и споразумения).

	НОХД/НАХД	ЧНД
Съотношение несвършени/свършени дела	1: 4,9	1:19,9
Брой обжалвани/протестирани дела	55	95

Резултати от въззивна и касационна проверка:

	НОХД/НАХД	ЧНД
Отменени	3 присъди с индекс 26 (НОХД №№1055/2015, 45/2017, 692/2014),	0
потвърдени	21	45

От общо **прекратените 78 НОХД и АНД**, (69 за 2016 и 88 за 2015 г.), в 46 от случаите се касае за образувани дела по споразумения (43 за 2016 и 38 за 2015 г.), а по други 14 дела е одобрено споразумение в съдебното производство (при 10 за 2016 г. и 23 за 2015 г.).

Най-голям е броят на решенията по същество с присъда дела за престъпления по **Глава XI** - Общопасни престъпления – **22**, **Глава VIII** - Престъпления против дейността на д.о.о.о – **15**, **Глава VII** - Престъпления

против дейността финансовата, данъчна и осигурителните системи – **3, Глава II - Престъпления против личността – 12, Глава V- Престъпления против собствеността – 8, Глава VI - Престъпления против стопанството –10.**

За сравнение : През 2016 г. най-голям е броят на решенията по същество с присъда дела за престъпления по Глава XI - Общопасни престъпления – 24, Глава VIII - Престъпления против дейността на д.о.о.о – 14, Глава VII - Престъпления против дейността финансовата, данъчна и осигурителните системи – 7, Глава II - Престъпления против личността – 9, Глава V- Престъпления против собствеността – 7, Глава VI - Престъпления против стопанството –5.

През 2015 г. най-голям е броят на решенията по същество с присъда дела за престъпления по Глава XI - Общопасни престъпления – 18, Глава II - Престъпления против личността – 17 Глава V - Престъпления против собствеността – 16 , Глава VIII - Престъпления против дейността на д.о.о.о – 11 Глава VI - Престъпления против стопанството –8 и Глава VII - Престъпления против дейността финансовата, данъчна и осигурителните системи – 3.

Големият брой решени по същество дела с присъда, имащи за предмет престъпления по **Глава XI от НК - Общопасни престъпления**, закономерно е обусловен от постъпилия през годината брой дела от тази група, които в структурата на постъплените се установяват като такива, с най-висок дял – 58 бр.

През отчетната година са постановени 70 присъди по наказателен от общ характер дела, от които 69 осъдителни, 1 оправдателна (НОХД 692/2014 – 5 подсъдими лица). При две от 69-те осъдителните присъди има по едно оправдано лице (НОХД 189/2015 с 5 подсъдими, от които 4 са осъдени и 1 е оправдан, НОХД 681/2016 с 2 подсъдими, 1 осъден и 1 оправдан).

Влезлите в сила присъди през годината са 124 по НОХД.

1.5.Оправдателни присъди

През 2017 г. в Окръжен съд - Бургас оправдателни присъди са постановени спрямо 7 подсъдими: по НОХД №№692/2014- всички 5 съдени лица са оправдани, по НОХД 189/2015 –един е оправдан (при 5 съдени лица) и по НОХД 681/2016 един е оправдан (при 2 съдени лица).

През отчетния период **една** от постановените оправдателни присъди е влязла в сила. Трите дела, по които 7 лица са оправдани, са протестираните от прокурора. От протестираните присъди една е отменена и върната за ново разглеждане от друг състав на съда (НОХД 692/2014). По НОХД 681/2016 присъдата е потвърдена, а по НОХД 189/2015 правилността на присъдата не е проверена от въззивния съд, поради забавено изготвяне на мотивите към нея, препятстващо изпращане на делото в БАС. Посоченото дело е от категорията

дела с фактическа и правна сложност, множество подсъдими и свидетели, и се разглежда за втори път от БОС.

Данните за постановени през годината оправдателни присъди следва да бъдат отчетени на първо място като добър показател за справедлив процес. Обсъждането на въпроса за оправдателните присъди на следващо място, закономерно следва да се обвърже с изследване на причините за тяхното постановяване. Анализът на разгледаните в съда дела, приключили с оправдателна присъда за всички или някой от подсъдимите лица, позволява обобщаване на причините по следния начин:

1. Грешки и пропуски, допуснати в досъдебната фаза:

- Неизпълнение на изискването за всеостранност, обективност и пълнота на разследването, довело до непълнота на доказателствата, а оттук и до неправилна преценка на прокурора, изготвил съответния акт, с който лицето се предава на съд по конкретно обвинение за извършено престъпление. Пропуските и неефективността на проведеното разследване най-често е последица от приоритетно преследване на срочността, за сметка на качеството на воденото разследване, като не могат да се пренебрегнат и случаите, при които явства липсата на професионален подход, както и неосъществен достатъчно ефективен надзор и ръководство в хода на разследването от органа, натоварен с тези функции.

- Допуснати неотстраними съществени процесуални нарушения при разследването, останали незабелязани от прокурора при изготвяне на обвинителния акт, и станали основание за изключване от доказателствената съвкупност на доказателства, пряко установяващи престъпната дейност на предадените на съд лица, респ. подкрепящи тезата на обвинението.

- Неправилна оценка (в противоречие със закона и трайно установената съдебна практика) от наблюдаващия прокурор на доказателствения материал, събран в хода на разследването и следващи от това погрешни правни изводи.

2. Причини за постановяване на оправдателни присъди, настъпили в съдебната фаза на наказателния процес:

- Приобщаване в хода на процеса на нови доказателствени източници, за съществуването на които по обективни причини органът по разследване не е разполагал с данни, или е бил пренебрегнат принципа по чл. 13 ал.1 от НПК, и изискването на чл.107ал.3 от НПК, посредством които доказателствени източници се достига до установяване на нови, релевантни за делото факти, компрометиращи тезата на обвинението.

- Промяна в обясненията на обвиняемия и показанията на свидетелите, имащо за последица установяване на нови обстоятелства и факти, които не са били известни и не са могли да бъдат проверени в хода на досъдебното производство.

- Изключване от доказателствения материал на част от доказателствата, които според съда са събрани в досъдебната фаза при опорочени процесуално- следствени действия, в резултат на което по някои от обвиненията се постановяват частични оправдателни присъди.

1.6.Върнати за доразследване дела

Делата, върнати за доразследване, са 11 НОХД.

При данните, изнесени по-горе за образувани през 2017 год. НОХД по обвинителен акт 96 бр. и съпоставката им с предходната година - образувани през 2016 год. по обвинителен акт 82 НОХД, от които върнати за доразследване са 10, през 2015 год. - НОХД по обвинителен акт 109, от които върнати за доразследване -18, стойностите, които показателят установява, свидетелстват за устойчивост на тази група дела.

В 6 от случаите, съдията докладчик е упражнил правомощията си по чл. 249 ал.1 вр. чл.248 ал.2 т.3 от НПК да върне делото от разпоредително заседание, в 3 от случаите делото е било върнато от съдебно заседание по реда на чл.288 от НПК и в 2 случая - с определение на съда, постановено в открито разпоредително заседание по реда на чл. 249 ал.1 вр. чл. 248 ал.1т.3 от НПК / ДВ бр.63 от 2017 год./ . Атакувани от прокурора пред по-горната инстанция са само четири от разпорежданията за връщане на делото, в един от които случаи апелативният съд е отменил първоинстанционния акт и е постановил продължаване на съдопроизводствените действия (НОХД 45/2017, съдия-докладчик *З.Захариев. Делото е прекратено и върнато за доразследване. След отмяна от БАС на разпореждането на съдията докладчик за връщане на делото, същото е решено с присъда.*). Данните позволяват да се направи положителна оценка за работата на съда по разглеждания показател, от гледна точка на стриктното спазване на задължителните указания в ТР №2/02г. на ОСНК на ВКС при преценка за допуснатите в досъдебното производство съществени процесуални нарушения.

От върнатите за доразследване 11 дела, по две са отстранени посочените от съда пороци и са внесени отново в период по-голям от един месец (НОХД 43/2017 – върнато за доразследване, внесено отново и образувано НОХД 614/2017 – отново върнато за доразследване на 11.12.2017г. и НОХД 1184/2016, върнато за доразследване, внесено отново и образувано 260/2017, делото е приключило с осъдителна присъда). Останалите върнати за доразследване дела все още не са внесени в съда.

Повторно внесените в съда дела, след прекратяването им по реда на чл. 249 от НПК и чл. 288 т.1 от НПК, съобразно изричното правило на чл.80 ал.8 от Правилника за администрацията в съдилищата и утвърдените със Заповед на Председателя на съда Вътрешни правила, се възлагат за разглеждане на първоначалните съдии-докладчици.

Данните за повторно внесение в съда дела ясно сочат, че констатираните от съда процесуални нарушения, дали основание за връщане на делото, достатъчно сериозно са засягали основни процесуални институти, предпоставящи условията за пълноценно и ефективно упражняване на правото на защита на съответните субекти в предварителното производство, поради което и отстраняването им не е било реализирано адекватно във времето.

През 2017 г. отчитаме едно дело, което е връщано на прокурора два пъти. През 2016 г. няма върнати на прокурор дела повече от един път. През 2015 година се констатира наличието на едно дело, което е връщано на прокурор два пъти - НОХД 244/2015г.

Основанията за връщане на делата за доразследване остават непроменени в отчитането им през годините и обобщено се свеждат до констатирани от съда процесуални нарушения в досъдебното производство, довели до съществено ограничаване процесуалните права на подсъдимия или на пострадалия, в това число и пороци на внесения обвинителен акт-несъответствието му с изискванията на чл.246 от НПК.

Анализът на прекратените и върнати в предходна фаза на процеса дела сочи, че в по-висок процент основанията за връщане се отнасят до процесуалната неиздържаност на обвинителния акт. Констатациите в актовете на съда касаят съществени непълноти, респ. противоречия в сезиращите ги обвинителни актове, отнасящи се до правнорелевантни факти, които ги правят негодни да изпълнят обвинителната си функция.

Следва да се отбележи, че съдът е системен в уеднаквяване на практиката си по преценка и тълкуване на законовите постановки, регламентиращи процесуалните права на страните в процеса, от гледна точка на нарушенията, които се допускат от органите на досъдебното производство. Търсят се поводи за дискусии и анализ на причините за прекратяване на съдебното производство и връщане на делото на прокурора, като се цели преодоляване на същите. Еднозначна е позицията на съдиите за прилагане на строги подходи в оценката за процесуална законосъобразност на действията на органите на досъдебното производство, гарантираща ефективно преминаване на делото в следващата му – съдебна фаза. В тази връзка се отчита необходимост от засилване контрола на наблюдаващия прокурор върху воденото разследване, като по този начин ще бъде избегнато връщане на делата във фазата на досъдебното производство.

Възприетото със ЗИДНПК – ДВ бр. 63 от 4.08.2017год., в сила от 5 ноември 2017 год. законодателно решение да се изключи от правомощията на съдията докладчик решаването на въпроса за допуснати в хода на досъдебното производство съществени процесуални нарушения и обсъждането на този въпрос в откритото разпоредително заседание с участието на всички страни, с преклудиране на възможността за отмяна на това основание на присъда или решение на съд / чл. 247а, чл.247б, чл.247в, чл. 248, чл. 288 чл. 320, чл. 335 и чл.351 от НПК/, съобразно мотивите към законопроекта, е насочено към преодоляване забавата на процеса в съдебната му фаза. Същевременно, тази

промяна явно се основава на широко популярната в обществото теза, че се злоупотребява с упражняването от съда на правомощието му да прекратява съдебното производство и връща делата на прокурора за отстраняване на допуснати съществени процесуални нарушения.

Нововъведените в НПК концептуални промени, съществена част от които насочени към ускоряване на съдебното производство, от гледна точка на краткия период, който обхващат в рамките на отчетния такъв, не позволяват на настоящия етап анализ на резултатите от гледна точка на постигане целта на закона.

1.7. Наказана престъпност

Общо са осъдени **142 лица** по НОХД, **7** подсъдими са оправдани.

Наказания „лишаване от свобода” от 10г. до 30г. са били наложени на 9 лица. На „лишаване от свобода” над 3 до 10 г. са осъдени 21 подсъдими. На 105 лица са били наложени наказания „лишаване от свобода” до 3 години, като за 77 от тях е приложен института на условното осъждане и изтърпяването на наказанието е отложено за определен изпитателен срок.

Наказана престъпност и брой осъдени лица в тригодишния период:

Наложени наказания	2017	2016	2015
	Лишени от свобода <i>до 3 години</i>	105	87
От тях условно	77	66	63
Лишаване от свобода <i>от 3-10</i> <i>години</i>	21	19	36
Лишаване от свобода <i>от 10-30</i> <i>години</i>	9	5	10
Доживотен затвор	0	0	1
Доживотен затвор без право на замяна	0	0	0
Други	7	14	7

През 2017г. няма осъдени непълнолетни лица.

За сравнение : През 2016 г. няма непълнолетни лица, а през 2015 г. са осъдени 2 непълнолетни.

Отново най-голям е делът на осъдените лица на „лишаване от свобода“ до 3 години – 105, като е нараснал с 20,7%, а през 2016 са били 87, като е намалял с 10.3% спрямо 2015 г., през която са били 97.

През 2017 броят на осъдените за грабеж е 20, като през 2016 г. са 13, а през 2015 – 39.

Голям е броят на осъдените лица по гл.ХІ - за престъпление по чл.343, ал.3,б.”б” и ал.4 от НК – общо 17, през 2016 г. - 12, през 2015 – 15.

Голям е броят на осъдените по чл. 354а, ал.1 и 2 НК – 40, като през 2016 г. са били 18, през 2015 г. 16, и за престъпления против паричната и кредитната система чл. 243 – 250 НК – 22 при 18 за 2016 г и 22 за 2015 г.

Осъдените лица за убийство по чл.115-118 НК са 13 (7 през 2016 и 2015 г.), през 2017 г. няма осъдени на доживотен затвор, на 6 подсъдими е наложено наказанието “лишаване от свобода“ над 10 до 30 години, на 5 “лишаване от свобода“ над 3 до 10 години и двама лишаване от свобода“ до 3 години условно. През 2016 г. също няма наложено наказание „доживотен затвор“, на 2 – „лишаване от свобода“ от 10 до 30 г., на трима – от 3 до 10 г. През 2015 г. на един подсъдим е наложено наказание „доживотен затвор“, на 5 е наложено наказанието “лишаване от свобода“ над 10 до 30 години и на един “лишаване от свобода“ над 3 до 10 години.

През 2017г. няма осъдени за опит за убийство, както и през 2016 г., през 2015 е осъден един подсъдим.

За причиняване на смърт по непредпазливост, квалифицирано като престъпление по чл.123 НК- 1, през 2016 г. – 1 и през 2015 г. 3 осъдени лица.

1.8.Инстанционен контрол

През 2017 г. са обжалвани и протестирани 55 НОХД и 95 ЧНД (АНД – 0)

През 2016 г. са обжалвани и протестирани 55 НОХД и НАХД и 58 НЧД

През 2015 г. са обжалвани и протестирани 72 НОХД и НАХД и 59 НЧД

➤ Резултати от въззивна проверка

НОХД присъди НАХД решения	2017		2015
	и	2016	
Отменени	5	7	6
Потвърдени	29	11	
Изменени	11	9	8

Отменените са актовете по 4 наказателни дела от общ характер:

Вид	№ дело	Съдия	Индекс
НОХД	692/2014	ГЕОРГИ Д. ПЕПЕЛЯШЕВ	2б
НОХД	1055/2015	ЗАХАРИН П. ЗАХАРИЕВ	2б
НОХД	509/2013	ПЕТЯ Г. ГЕОРГИЕВА	2в
АНД	1307/2015	ЗАХАРИН П. ЗАХАРИЕВ	2г
НОХД	45/2017	ЗАХАРИН П.ЗАХАРИЕВ	2б

Изменени са били 11 акта по:

Вид	№ дело	Съдия	Индекс
НОХД	885/2015	ПЕТЯ К. ГЕОРГИЕВА	3а
НОХД	219/2017	ПЕТЯ Г. ГЕОРГИЕВА	3а
НОХД	344/2016	КАТЯ Й. ГОСПОДИНОВА	4а
НОХД	58/2017	ЯНИ Г. ГАЙДУРЛИЕВ	4б
НОХД	680/2016	ДАНИЕЛ Н. МАРКОВ	4б
НОХД	274/2016	КАТЯ Й. ГОСПОДИНОВА	4б
НОХД	1030/2016	ПЕТЯ Г. ГЕОРГИЕВА	4б
НОХД	421/2016	ЗАХАРИН П. ЗАХАРИЕВ	4б
НОХД	210/2016	ГЕОРГИ Д. ПЕПЕЛЯШЕВ	4б
НОХД	1125/2016	КАТЯ Й. ГОСПОДИНОВА	4б
НОХД	526/2016	СТЕФАН Х. СТОЙКОВ	4д

Резултати от касационна проверка

През 2017 г. са потвърдени присъдите по 7 дела, 11 дела са изменени и 2 отменени.

През 2016 г. са потвърдени присъдите по 4 дела, 6 дела са изменени няма отменени.

През 2015 г. са потвърдени присъдите по 19 дела, по 7 дела са изменени, няма отменени.

При 4 от изменените присъди наказанието е увеличено и при 4 – намалено. При останалите три присъди е променен режима на изтърпяване на наказанието.

Данните по посочения показател за поредна година установяват запазване на относителния дял на обжалваните и протестирани дела. Запазва се и съотношението на обжалваните дела към общо подлежащите на обжалване. Отчетеният по- висок процент обжалвани ЧН дела, в сравнение с предходната година, е вследствие по - голямото постъпление на този вид дела през настоящата година – със 77 броя повече от 2016 год. Ниският процент на обжалвани и протестирани актове по НОХ дела се явява закономерна последица, отчитана през последните години от прилаганите диференцирани процедури по Глава 37 от НПК /съкратено съдебно следствие / и Глава 29 от НПК /решаване на делото със споразумение/.

Анализът на делата, изменени от по-горните инстанции установява, че макар и в не голям процент, основанието за изменяване на първоинстанционния акт е било последвалото след постановяването на акта законодателно изменение в нормите на НПК и ЗИНЗС / чл. 301 от НПК, чл. 306 от НПК, чл. 57 от ЗИНЗС/ – ДВ бр. 13 от 2017 год., при което бе изключено от правомощията на съда определянето на вида затворническо заведение, в което лицето следва да изтърпи наказанието лишаване от свобода/ НОХД № 526/16 год./.

В един от случаите – НОХД № 219/2017 год. изменението на присъдата е единствено по отношение началния срок на дължимата законна лихва за забава върху сумата, присъдена като обезщетение за причинени имуществени вреди, произходящи от непозволено увреждане.

Сравнителната оценка на горните цифри сочи, че броят на делата, по които актовете на окръжния съд са отменени от въззивната инстанция е намалял.

Вид	№ дело	Съдия	Индекс
НОХД	692/2014	ГЕОРГИ Д. ПЕПЕЛЯШЕВ	26
НОХД	1055/2015	ЗАХАРИН П. ЗАХАРИЕВ	26

НОХД	509/2013	ПЕТЯ Г. ГЕОРГИЕВА	2в
АНД	1307/2015	ЗАХАРИН П. ЗАХАРИЕВ	2г
НОХД	45/2017	ЗАХАРИН П.ЗАХАРИЕВ	2б

Правното основание за отмяна на 3 от постановените от окръжния съд актове е по чл. 335 ал.2 вр. чл.348 ал.3 т.2 от НПК – допуснати съществени процесуални нарушения от съда при разглеждане на делото, изразяващи се в липса на мотиви, пропуски на съда при обсъждане на противоречиви доказателства, липса на изложени съображения по въпроса защо се приемат едни доказателства а други се отхвърлят / чл.305 ал.3 от НПК/ и отговор на направени от страните възражения.

Един от отменените актове на окръжния съд е поради допуснато отстранимо съществено процесуално нарушение в хода на досъдебното производство, неконстатирано от съда при проверката по чл. 248 от НПК /стара редакция/, съответно неотстранено по реда на чл.249 ал.1 вр. чл. 248 ал.2 т.3 от НПК, поради което и при отмяна на присъдата, делото е било върнато в стадия на досъдебното производство- действия на прокурора след завършване на разследването.

Отмененото решение на съда по АНД 1307/2015 год. касае производство по чл.83б вр. чл.83а от ЗАНН, в което въззивната инстанция е постановила изцяло ново решение, констатирайки неправилна преценка на окръжния съд относно наличие на законовите предпоставки за налагане на имуществена санкция.

Горните резултати провокират допълнителен анализ, професионално обсъждане и ревизиране на дейността на съда във връзка с качеството на постановените съдебни актове. Необходимо е да се предприемат също организационни и обучителни мерки, които да способстват за намаляване процента на отменените актове от въззивната инстанция. Следва да се посочи, че в дейността на Окръжен съд-Бургас е утвърдена практика за системен анализ на делата, преминали инстанционен контрол, по които актовете на съда са изменени или отменени. Обсъждат се както основанията за изменение, респ. отмяна на съдебните актове, така и промяната в практиката на въззивната и касационната инстанция, изискваща преоценка на работата на окръжния съд. Важно е обаче да се отбележи, че личната организация на всеки съдия, проявата на старание и правилният избор на информационни подходи за поддържане на високи професионални стандарти, са едни от основните стъпки за постигане на високо качество на съдебните актове.

Без да се омаловажават усилията, които следва да се положат за повишаване качеството в правораздавателната дейност на съдиите от наказателното отделение, оценката, която се оформя на основата на общия

показател от институционалния контрол, е положителна. За това свидетелстват и данните, установяващи увеличение на броя потвърдени актове, които спрямо предходен период са с 18 повече.

При отчитане на данните от справките за институционален контрол следва да се има предвид, че броят обжалвани дела не се равнява на общия сбор от всички резултати от обжалване, тъй като част от изпратените за проверка през отчетния период дела все още не са върнати от горните институции, а същевременно се отчитат влезли в сила актове, обжалвани в предходни периоди.

Следната таблица показва движението на делата и наблюдаваните в доклада съотношения :

Видове дела по глави и чл. от НК	Постъпили дела						Свършени дела								
	Общо			В т.ч. новообразувани			решени по същество с присъда			прекратени			в т.ч. по споразумение		
	2017	2016	2015	2017	2016	2015	2017	2016	2015	2017	2016	2015	2017	2016	2015
ГЛ. I ПРЕСТЪПЛЕНИЯ П/В РЕПУБЛИКАТА	0	0	0		0	0		0	0		0	0		0	0
ГЛ. II ПРЕСТЪПЛЕНИЯ ПРОТИВ ЛИЧНОСТТА	18	18	29	9	11	19	11	9	17	2	1	5	0	0	2
в т.ч. убийства довършени - чл. 115 - 118 НК	11	11	9	5	9	6	6	5	7	2	0	2		0	0
убийства опити - чл. 115-118 НК	2	0	2	1	0	2	2	0	1		0	0		0	0
причин.смърт по непредпазливост – чл.123 НК	3	4	6	1	2	3	2	1	3	0	1	1	0	0	0
отвлечане на лица- чл.142 от НК		1	7		0	2		1	3		0	2		0	2
блудство - чл.149, ал.5 от НК	1	1	1	1	0	0		1	0		0	0		0	0
Изнасилване - чл. 152 ал.4 НК	1	0	0	1	0	0	1	0	0		0	0		0	0

ГЛ.VПРЕСТЪПЛ.ПРОТИВ СОБСТВЕНОСТТА	20	21	40	17	17	32	8	7	15	11	1	22	9	9	21
в т.ч. кражба - чл. 196а НК		1	1		1	0		0	0		0	1		1	1
грабеж - чл. 199 НК	18	14	29	16	14	25	7	0	11	11	1	19	9	7	19
присвояване - чл. 203, 206 ал.4 НК	1	2	4	1	1	1	1	1	1		1	1		0	0
изнудване/рекет/чл.213аал.3 и 4, чл.214ал.2	1	0	0	1	0	0		0	0		0	0		0	0
ГЛ. VI ПРЕСТЪПЛ. ПРОТИВ СТОПАНСТВОТО	40	32	35	35	30	28	10	5	8	25	1	25	19	22	23
контрабанда на нарк. в-ва – чл. 242 ал. 2 и 3 НК	1	3	7	1	3	7		0	2	1	0	5		3	5
прест.п/в паричната и кредит.с-ма чл.243-250НК	33	23	26	29	21	20	9	5	6	24	0	18	14	14	16
ГЛ. VII П-Я П-В ФИН.ДАНЪЧ. И ОСИГ. С-МИ	9	10	17	9	4	14	3	7	3	2	3	7	1	0	0
в т.ч. чл. 253 ал.4 НК	1	1	2	1	0	2		1	1		0	0		0	0
укрив./непл.данъчниз адължения-чл.255-257 НК	8	7	12	8	3	11	3	5	2	2	2	6	1	0	0
ГЛ. VIII ПРЕСТ.П-В ДЕЙНОСТТА НА Д.О.О.О	21	27	20	15	22	14	15	14	11	3	3	4	0	4	1
в т.ч.:пр.по служба с цел облага-чл.282-283аНК	3	3	4	2	0	2		1	1	2	0	1		0	0
пасивен подкуп на мест.дл.лице-чл.301-303 НК	1	4	2	1	3	0	1	1	1		1	0		0	0
акт. подкуп на мест.дл.лице-чл.304,ал1 и 2 НК		1	6		1	4		1	5		0	1		0	0
акт. подкуп на мест.дл.л.отг.служ.по л.-чл.304аНК	15	14	4	12	12	4	12	11	2	1	0	0	1	0	0
ГЛ.IX ДОКУМ.		0	0		0	0		0	0		0	0		0	0

ПРЕСТЪПЛЕНИЯ чл.308-319е															
ГЛ. IXA КОМП. ПРЕСТЪПЛЕНИЯ чл.319а-319е		0	0		0	0		0	0		0	0		0	0
ГЛ. XПРЕСТЪПЛ. П/В ОБЩ. СПОКОЙСТВИЕ		0	0		0	0		0	0		0	0		0	0
ГЛ. XI ОБЩООПАСНИ ПРЕСТЪПЛЕНИЯ	66	53	46	58	46	41	22	24	18	33	4	21	31	18	14
в т.ч. палеж - чл. 330 ал.2 и 3 НК		2	2		2	1		1	1		0	1		1	0
смърт и телесна повреда в трансп.-чл. 342 НК		0	2		0	0		0	1		0	1		0	0
прич. смърт в транспорта – чл. 343 ал.1"в"	11	14	17	9	10	16	9	11	10		1	3		0	0
смърт в трансп.в пияно с-е- чл.343ал.3"б" и ал.4	12	15	6	10	13	6	8	11	4		2	0		0	0
чл. 354а,б и чл.354вал.2-4 НК	42	22	17	38	21	16	5	1	1	33	0	15	31	17	14
	17	16	18	14	13										
Общ брой	6	1	7	5	0	148	70	66	72	76	13	84	60	53	61

1.9. Дела наблюдавани от Европейската комисия за 2016г.

Сред делата, попадащи в списъка на ВСС, е НОХД 189/2015 (известно като делото „Гранити“, предишен номер 823/2015- отменено и върнато за ново разглеждане). Образувано е на 10.03.2015г. Делото е приключило с присъда, мотивите към която все още не са изготвени. По отношение на един от подсъдимите по делото е постановена оправдателна присъда, а останалите 4 – осъдени на лишаване от свобода с различен срок на наказанието. Предприети са организационни мерки от ръководството на съда с цел преодоляване прекомерната продължителност на периода, в който се изготвят мотивите към присъдата.

2. ВЪЗЗИВНО НАКАЗАТЕЛНО ПРАВОСЪДИЕ

2.1. Постъпление на въззивни наказателни дела.

Брой разгледани дела.

Към 01.01.2017г. несвършени са били 53 въззивни наказателни дела, 33 дела са образувани в края на 2016 г. и едно ВАНД 1081/2014 г. образувано на 21.11.2014 г. (делото е спряно от съдия Пл.Синков на 8.12.2014 г. на основание чл.70 от Конституцията на РБ вр. чл.334, т.5 вр. чл.25, т.3 НПК, възобновено от съдия Я.Гайдурлиев на 02.02.2017 г. и решено на 23.05.2017 г.). Несвършените ВЧНД са 21, като 18 от тях са образувани по-малко от два месеца преди края на годината. Това са останалите 3 ВЧНД:

		Образувано	Свършено
812/2016	ЗАХАРИН П. ЗАХАРИЕВ	04.8.2016	11.1.2017
1039/2016	ПЕТЯ Г. ГЕОРГИЕВА	13.10.2016	05.1.2017
1043/2016	СТЕФАН Х. СТОЙКОВ	14.10.2016	24.2.2017

През отчетната 2017 година в Окръжен съд Бургас са постъпили за разглеждане **482 въззивни наказателни дела**, от които **243 въззивни наказателни дела** от общ характер (през 2016 година са постъпили за разглеждане 483 въззивни наказателни дела, от които 229 въззивни наказателни дела от общ характер, през 2015 г. са били 423 от които 210 въззивни наказателни дела от общ характер). Близко 22% - 104 дела от този вид са постъпили през последното тримесечие на отчетната година.

Дейността на съда по разглежданият показател е пряко обусловена от дейността на районните съдилища. Отчетените цифри свидетелстват за относително запазена тенденция на постъпление на делата, по които съдът се произнася като втора – контролна инстанция. Не се забелязва и промяна по отношение процента на делата с фактическа и правна сложност.

Най-много дела са образувани по жалби и протести против първоинстанционните актове на РС-Бургас (139), РС-Несебър (23), РС-Карнобат (17), РС Поморие (20), РС-Царево (16), РС-Малко Търново (3). По жалби са образувани 185 дела, а по протести на прокуратурата- 58 дела.

През 2017 г са разгледани общо 296 въззивни дела (през 2016 г. - **268 въззивни дела**, а през 2015 г. - 261) и 260 ВЧНД (**258 ВЧНД** през 2016 г. и 228 през 2015г.).

2.2. Свършени дела - анализ по видове

Относителните резултати от дейността на съдиите по ВНОХД, ВНЧХД, ВНАХД и ВНЧД, се илюстрират в следната таблица :

Вид дело	ВНОХ, ВНЧХД,ВНАХД	ВНЧД
Брой дела за разгл.към31.12.2017г.	296	260
Относителен дял на свърш.дела към делата за разгл.	82,4%	95,0%
Несв. Дела към 31.12.2017г.	52	13
Съотношение на несв.към свърш.дела	1:4,69	1:19
Брой обж. и протестирани дела	13	1
Отменени	2	
Потвърдени	8	върнато е с резултат не допуска касационно обжалване

За сравнение- 2016г.

Вид дело	ВНОХ, ВНЧХД,ВНАХД	ВНЧД
Брой дела за разгл.към 31.12.2016г.	268	258
Относителен дял на свърш.дела към делата за разгл.	80,2%	91,9%
Несв. Дела към 31.12.2016г.	53	21
Съотношение на несв.къмсвърш.дела	1:4,05	1:11,29
Брой обж. и протестирани дела	9	1
Резултати от касационна проверка		
Отменени	0	0
Потвърдени	4	1

За сравнение- 2015 г.

Вид дело	ВНОХ, ВНЧХД,ВНАХД	ВНЧД
Брой дела за разгл.към31.12.2015	261	228
Относителен дял на свърш.дела към делата за разгл.	85%	98%
Несв. Дела към 31.12.2015г.	39	4
Съотношение на несв.къмсвърш.дела	1:5.7	1:56.0
Брой обж. и протестирани дела	21	1
Резултати от касационна проверка		
Отменени	1	0
Потвърдени	8	0

Свършените през 2017 г. ВНОХД, ВНЧХД и ВНАХД са **244**, които представляват 82,4% от всички разгледани дела.

През отчетната година процентът на приключилите спрямо разгледаните дела 82,4% е по висок от 2016 г. (80,2%), но по-нисък от 2015 г. (85%).

От общо свършените второинстанционни наказателни дела, в тримесечен срок са приключени 175 дела, или 75%. През 2016 г. е 79%, а през 2015 г. 82%.

Останалите висящи в края на отчетния период са **52 дела**. Постъпилите за последните три месеца дела са 49, които по обективни причини не могат да приключат до 31.12.2017г.

Приключили в тримесечния срок ВЧНД са 95% - 235 дела, при всичко свършени 247 дела. През 2016 г. в тримесечен срок са приключени **98% или 233 дела**, при всичко свършени дела **237 ВЧНД**. През 2015 г. приключили в тримесечния срок ВЧНД са 97%.

Според отразените данни, постъплението на ВНОХД, ВНАХД и ВНЧХД към края на отчетния период е било по-интензивно, поради което са отчетени като висящи 52 дела - в процентно съотношение те представляват разликата до параметрите на показателя за приключили дела.

Отчетените цифри свидетелстват за сравнително висок процент разгледани дела –ВНОХД, ВНАХД и ВНЧХД в рамките до 3 месеца, като изключенията се отнасят до дела, отлагани поради неявяване на страните, както

и такива, по които въззивната инстанция провежда съдебно следствие - събиране на нови доказателства по инициатива на страните или служебно от съда, с оглед правилното решаване на делото.

Срочността на въззивното наказателно производство закономерно е обусловена както от дейността на първоинстанционните съдилища, така и от работата на органите на досъдебното производство. Професионалният подход на разследване в досъдебната фаза на процеса, обезпечаващ попълване на делото с доказателствен материал, в изискуемата по силата на чл.107 ал.3 от НПК насоченост, и прецизната и активна доказателствена дейност на първостепенните съдилища, анализирана съобразно правилата на чл. 305 ал.3 от НПК в мотивите към постановените съдебни актове, безспорно са гаранции за разглеждане и решаване на делата от въззивния съд в кратки срокове. Добре свършената работа от ръководно-решаващите в съответната фаза на процеса органи, редуцира случаите, при които въззивният съд се ангажира с извършването на допълнителна доказателствена дейност /разпит на нови свидетели, повторни разпити на свидетели, назначаване на повторни и/или допълнителни експертизи/ и способства разглеждането на делото в едно съдебно заседание. По този начин се обезпечава реализиране на указания в чл. 22 от НПК разумен срок за разглеждане и решаване на делата.

Макар и при оптимизирана система на дейността по обработка и насрочване на делата, времето от първата дата на насрочване до постановяване на акта от съда е обвързано с множество фактори. Един от тях е натовареността на съдиите и организацията на работата, създадена във въззивните състави и в частност, обявени по график 2 заседателни дни за всеки въззивен състав в рамките на един месец. Не следва да се пренебрегват и причините, обуславящи отлагане на делата, които в преобладаващите случаи не се дължат на лоша организация на съдията, а са сведени до законови предпоставки. Както беше посочено по-горе, постъплението на ВНОХД, ВНАХД и ВНЧХД към края на отчетния период е било по-интензивно, поради което са отчетени като висящи 52 дела и в процентно съотношение те представляват разликата до параметрите на показателя за приключили дела. В този смисъл, по напълно обективни причини част от делата не са приключили през годината.

При обобщаване на причините за отлагане на делата, водещо място и през този отчетен период заемат случаите на отлагане поради неявяване на защитник, с посочени уважителни причини за това. Незначителен брой са случаите на отлагане поради нередовна процедура по призоваване, следвани от делата, отложени за събиране на допълнителни доказателства – по инициатива на съда или страните и делата, по които подсъдимите са направили искане за ангажиране на защитник по упълномощаване или за определяне на служебен защитник.

Сред основанията, довели до отлагане на делата, с отчетен висок процент, е и констатираното неявяване на подсъдими, с обвинение за тежко престъпление, присъствието на които в съдебно заседание пред въззивната

инстанция, съгласно регламента, даден в чл.329, ал.2 от НПК, е задължително. В тези случаи, съдът е длъжен да изследва въпроса за наличие на предпоставките за задочно производство, често налагащо събиране на допълнителни данни, като паралелно с това се извършват нови действия по установяване и призоваване на подсъдимия, предполагащо определяне на нова дата за разглеждане на делото.

Анализирайки срочността на въззивните дела и тук ще се позовем на относително по - високата лична натовареност на съдиите през отчетния период, коментирана вече в един от разделите на доклада, както и на стойностите, указващи увеличен общ брой на постъпилите наказателни дела / I и II инстанция/, при запазване на относителния дял на делата с фактическа и правна сложност.

Същевременно, не може да не се отчетат и случаите на предадени съдебни актове, надхвърлящи разумните срокове, които макар и изолирани, следва да бъдат преодоленни в бъдещата дейност на съда.

- **Брой решени дела по същество - анализ по видове и структура;**
- **Брой отменени /брой изменени, брой потвърдени решения на районните съдилища.**

През изминалата година по същество са решени 223 ВНОХД, ВНЧХД и ВНАХД и 241 ВНЧД.

По 142 (64%) решени по същество въззивни дела, присъдите на първоинстанционните съдилища са потвърдени. При сравнителния анализ на резултатите при ВНОХ, ВНЧХД и ВНАХД за трите наблюдавани години, се констатира, че потвърдените съдебни актове - 142 броя са почти колкото предходната година (147 за 2016 г. и 123 за 2015 г.), т.е. статистиката по показател „потвърдени дела“ не отчита съществена промяна в сравнение с предходна година. Постъпилите дела са с 14 по-вече в сравнение с 2016г. (243 през 2017 при 229 през 2016 г. и 210 през 2015 г.).

В процентно отношение, потвърдените присъди спрямо решени въззивни наказателни дела са: за РС – Бургас 59% при 78% за 2016 и 62% за 2015 г.), РС - М. Търново 67% при 70% за 2016 г. и 50% за 2015 г.), РС - Поморие 58% при 64% за 2016 и 53% за 2015 г.), РС – Айтос 54% при 64% за 2016 и 73% за 2015 г.), РС - Карнобат 53% при 64% за 2016 и 25% за 2015 г.), РС- Несебър 57% при 52% за 2016 г. и 50% за 2015 г.), РС - Средец 80% при 50% за 2016 г. и 75% за 2015 г.) и РС - Царево 50% при 46% за 2016 г. и 33% за 2015 г.).

Окръжен съд- Бургас е **изменил 49** присъди на районните съдилища, което е 20% от разгледаните и свършени дела. В 13 случая (при 9 за 2016 г. и 13 за 2015 г.) наказанието е намалено, по 3 дела наказанието е увеличено (при 2 за

2016 г. и 2 за 2015 г.). Броят на изменените присъди, извън частта им относно наказанието (с други промени в наказателната част и промени в гражданската част) е 31 (при 13 за 2016 г. и 26 за 2015 г.). Сред изменените присъди основно място и с постоянен процент за последните три години заемат тези, с промени в наказателната част – 24 (10% от всички свършени) при 9 бр. (4%) за 2016 г. и 24 бр. (11%) за 2015 г. По 7 от делата, Окръжен съд - Бургас е изменил присъдата в гражданско-осъдителната ѝ част, при 4 за 2016 г. и 2 през 2015 г.

По 19 (16 за 2016 г. и 27 за 2015 г.) дела присъдите са били отменени изцяло и делата върнати за ново разглеждане. Анализът на причините за отмяна на присъдите установява, че отмяната и връщане на делата за ново разглеждане са поради допуснати отстраними съществени нарушения на процесуалните правила, които са от категорията на „абсолютните“ по смисъла на ТР№2/2002г., ОСНК, ВКС, както и поради липса на мотиви и несъответствие на съдържанието на съдебния акт с изискването на чл.305, ал.3 от НПК. Следва да се посочи, че въззивният съд е постоянен в практиката си да проявява активност за отстраняване на доказателствените пропуски на първата инстанция, включително да дава отговор по всички релевантни за решаване на казуса въпроси, незасегнати в пълнота в мотивите към обжалваните присъди. Показател за законосъобразния подход на съда в дейността му на контролна инстанция, е отчитането на нулев процент на върнати дела на самостоятелно основание за събиране на нови доказателства.

Влошеният в сравнение с предходните години показател на изменените и отменени актове има пряка връзка с кадровото обезпечаване в районните съдилища, несъответстващо на натовареността.

Отчитайки дейността на районите съдилища, като актуален въпрос, който не е намерил позитивно разрешение през годините, следва да се постави и този, свързан с необходимостта от разтоварване на съдебната система, като за целта се декриминализират някои състави в НК и се прехвърли отговорността за наказване на тези деяния на административните органи. Реализирането на идеята за въвеждане на разграничение между нарушения, простъпки и престъпления, както и регламентиране на диференцирани процедури за разглеждането им, чрез изменения в НК и НПК, би довело до ускоряване процеса на решаване на делата за правонарушения с по-ниска степен на обществена опасност и би осигурило по-добри възможности за задълбочено и ефективно разглеждане на делата за сериозни престъпления.

Прекратени са били общо 27 въззивни наказателни дела, в т.ч.21 ВНОХД, ВНЧХД, и ВНАХД, като по 8 от делата подсъдимите и тъжители са се спогодили по чл.24, ал.3 от НПК. Шест ВЧНД са били прекратени по други причини - нередовности и оттегляне на жалбите и протестите по тях.

За сравнение: през 2016 г. са били прекратени общо 21 въззивни наказателни дела, в т.ч.15 ВНОХД, ВНЧХД, и ВНАХД, като по 5 от делата подсъдимите и тъжители са се спогодили по чл.24, ал.3 от НПК. Шест

ВЧНД са били прекратени по други причини - нередовности и оттегляне на жалбите и протестите по тях.

През 2015 г. Прекратени са били общо 14 въззивни наказателни дела, в т.ч.12 ВНОХД, ВНЧХД, и ВНАХД, като по 2 от делата подсъдимите и тъжители са се спогодили по чл.24, ал.3 от НПК. 2 ВЧНД са били прекратени по други причини- нередовности и оттегляне на жалбите и протестите по тях.

2.3.Брой обжалвани и протестирани въззивни производства, резултати от касационна проверка.

От общо решенията през отчетния период ВНОХД, ВНЧХД и ВНАХД - 244 дела, обжалвани са били съдебните актове по **13, от които 8 потвърдени и 2 отменени.** От решенията през 2016 г. - 215 дела, обжалвани са били съдебните актове по **9,** (през 2015 г. по 21).

Показателите свидетелстват за ефективен и качествен контрол, осъществяван от окръжния съд по делата на първостепенните съдилища.

2.4.Натовареност на съдиите от Наказателно отделение през 2017 г.

Съдиите от наказателно отделение, разглеждащи първоинстанционни и въззивни наказателни дела са били реално натоварени, както следва:

- **Спрямо постъпилите дела – 10,61 дела/месец**
- **Спрямо разгледаните дела – 11,59 дела/месец**
- **Спрямо свършените дела –10,73 дела/месец**

Действителната натовареност на наказателно отделение показва средно за двете инстанции по **123,08 дела** за разглеждане и по **114,00** решени.

2.5. Извършени проверки от Инспектората към ВСС. Проверки от Апелативен съд-Бургас.

През отчетната година в Окръжен съд-Бургас не са извършвани проверки от Инспектората към ВСС относно работата по наказателни дела.

Проверка на дейността на съда, в т.ч. и правораздавателната дейност на наказателно отделение за 2017 год., бе извършена от Апелативен съд-Бургас, в периода 6-9 ноември 2017 год. В акта от проверката, като констатации бяха посочени някои слабости в работата на съдиите, в каквато насока бяха дадени и съответните препоръки за отстраняването им, а именно:

-всички разпореждания на докладчика по делото да се пишат на бланка за по-голяма яснота и четливост;

- необходимост да се следи и изисква от вещите лица, изготвили експертни заключения по делата представянето на справка декларация, съгласно Наредбата, както и да не се допуска изплащане на възнаграждение от бюджета на съда на вещи лица и преводачи при отсъствие на представена и надлежно попълнена справка декларация;

- задължително посочване в определенията по чл.327 от НПК на задължението на подсъдимия да се яви в съдебно заседание пред въззивния съд, съобразно правилата на чл. 329 ал.2 от НПК, която информация да бъде отразена и в изпратената до подсъдимия призовка за явяване по делото;

-предприемане на организационни мерки във връзка с преодоляване на случаите на забава при изготвяне на съдебните актове по делата;

- идентифициране на конкретни проблеми в Окръжен съд-Бургас и набелязване на организационни и обучителни мерки за повишаване ефективността на работата на съда по ЕИСПП.

Анализирайки констатациите от проверката, на проведено общо събрание на съдиите от отделението, бяха набелязани конкретни мерки за преодоляване на посочените слабости.

С оглед направената в доклада констатация за забавено изготвяне актовете по някои дела, и дадените в тази насока препоръки, ръководството на съда предприе допълнителни организационни мерки за преодоляване на този проблем. На основата на изготвен индивидуален план за работа по конкретните дела, изготвянето на актовете по тях се осъществява от съдиите своевременно.

Съдът е постоянен в практиката си за ежемесечно обобщаване на резултатите по върнатите от инстанционен контрол - от ВКС и БАС, дела. Обсъждат се причините за отменените и изменени съдебни актове. Обезпечен е достъпът на всички съдии до актовете, постановени от горните инстанции чрез създаване на самостоятелна папка в public, информацията в която се обновява с връщането на всяко ново дело от инстанционен контрол.

В отделението се провеждат събрания във връзка с обсъждане и изготвяне на становища по приемането на ТР от Общото събрание на Наказателната колегия на ВКС, свързани с противоречивата практика на съдилищата, както и за обсъждане на възникнали текущи проблеми, включително относно организацията на работата на съдиите. Инициират се съвместни обсъждания с районните съдилища, по въпроси, засягащи първоинстанционната дейност. Регистрираните общи проблеми по правоприлагането се решават съвместно с Апелативния съд.

В обучителния план на съда за провеждане на регионални обучения за поредна година са включени теми, представляващи интерес за съдиите от наказателното отделение: „Стопански престъпления“, „Данъчни престъпления“, „Разследване и доказване на корупционни престъпления“, практика на ЕСПЧ.

Активно бе участието на съдиите при обсъждане и обобщаване практиката на съдилищата от Апелативния район по проблемите във връзка с решаване на делата за корупционни престъпления.

2.6. ИЗВОДИ

Обобщените данни от статистическия анализ са основание за извод, че съдиите от наказателно отделение в Окръжен съд-Бургас са положили необходимите усилия за осъществяване на правораздавателната работа. Запазени са традиционно добрите показатели за бързо и качествено правораздаване, въпреки увеличени брой дела. Всички тези отлични резултати са постигнати благодарение на усилията на всички магистрати и съдебни служители, които се отнасят с отговорност към служебните си задължения. Основните задачи през следващия отчетен период са свързани със запазване на достигнатото ниво на правораздаване и подобряване на показателите, по които сме отчели необходимост от достигане на по-високи стандарти, съобразено с всички нови законови изисквания. Следва да продължим практиката си по съвместно решаване с Апелативния съд и районните съдилища на възникналите проблеми по правоприлагане, отчитани като общи за съдилищата и в региона. Ефективната правораздавателна дейност изисква да се поддържа висока мотивация у съдиите и съдебните служители, съчетано с добро разпределение на личностните ресурси и повишаване нивото на квалификация.

ВТОРА ЧАСТ

ОБОБЩЕН АНАЛИЗ

на дейността на РАЙОННИТЕ СЪДИЛИЩА

в съдебния район на Окръжен съд- Бургас

за 2017 г.

На територията на Бургаски съдебен окръг работят **осем районни съдилища** в градовете Бургас, Поморие, Несебър, Айтос, Карнобат, Царево, Средец и Малко Търново.

Юрисдикцията на районните съдилища се разпростира на административната територия на 13 общини- Бургас, Камено, Айтос, Руен, Поморие, Несебър, Карнобат, Сунгурларе, Приморско, Созопол, Царево, Средец, Малко Търново.

През годината, правосъдие са осъществявали 60 районни съдии по щат.

За съжаление, няма какво ново да се добави и за настоящата година :

Кадровият проблем в районните съдилища продължава да се разрешава чрез командироване. Вече убедено можем да заявим, че това иначе временно разрешение на въпроса, се превърна в основен способ за преодоляване на натовареността.

Едва ли е нужно отново да посочим, че командироването на съдия от състава на който и да е съд, особено от състава на малък съд, за дълъг период от време, се оказва проблем. Бавните и тромави процедури по назначаване, преместване на съдии или всякакво друго запълване на свободни щатове не дават възможност председателите на районните съдилища да планират и предвидят щатната обезпеченост, нито в краткосрочен, нито в дългосрочен план.

При сравнение с разпределението на делата по съдилища се разкрива отново неравномерна натовареност на отделните щатове за районни съдии. На база на средната натовареност в окръга, съдилищата от Бургаски съдебен окръг са работили при различна натовареност.

Делата за разглеждане по чл.279-281 НК през отчетната 2017 г. са 157 броя, а през 2016 г. са били 634 дела, през 2015г - 207 броя. Прави впечатление силно намалелият брой дела по тези текстове на НК ,което е обяснимо и с промяната в международната обстановка и намалелия брой миганти , преминаващи през България.

В районните съдилища през 2017 г. са постъпили общо 28 439 дела, разгледани са били 31 066 дела и са свършени 28 496 дела, 91% от които в тримесечен срок. Останали висящи в края на отчетния период са едва 2570 дела общо във всички съдилища. Цифрите дори сами по себе си сочат, че въпреки

големия брой дела, районните съдии отново са съумели да приключат максимален брой дела.

За сравнение : 27936 за 2016 г. и 27938 постъпили дела за 2015 г., свършени – 27866 за 2016 г. и 25393 за 2015 г.; В 3-месечен срок през 2016 са приключили 90% и през 2015 г. са приключени 92 %.

Средно в окръга за 2017 г. един районен съдия е разгледал **641 дела** (587 за 2016 г. и 554 за 2015 г.) и е решил **588 дела** (537 през 2016 г. и 504 за 2015 г.), т.е. с 54 дела повече в сравнение с 2016 г. и 87 дела повече от 2015 г. Решил е с 51 дела повече в сравнение с 2016 г. и с 84 дела повече в сравнение с 2015 г.

Средните общи показатели за натовареност на районните съдии са следните:

-Натовареност по щат спрямо дела за разглеждане и спрямо свършени дела :

43,15 / 39,58

-Действителна натовареност спрямо дела за разглеждане и спрямо свършени дела : 53,47 / 49,05

Най-голямо е **постъплението** през годината в следните районни съдилища: РС- Средец-56 дела на месец/съдия, РС- Несебър-56 дела на месец/съдия, РС Карнобат – 52 дела на месец/съдия, РС-Бургас- 51 дела на месец/съдия, РС-Царево-39 дела на месец/съдия, РС- Айтос-48 дела на месец/съдия, РС Поморие – 39 дела на месец/съдия , РС- Малко Търново-13 дела на месец/съдия. Подобно е съотношението и по отношение на разгледаните и свършени дела .

В тримесечен срок, картината на свършените **по съдилища дела е, както следва**: РС-Бургас - 89%, РС-Несебър- 93%, РС-Поморие- 87%, РС-Карнобат-90%, РС-Айтос- 94%, РС-Царево-93%, РС-Средец- 95%, РС-М.Търново- 97%. **Тези числа определено означават достигнат стандарт за бързо правосъдие, при това за една част от тях- в условията на висока натовареност, но справките показват също, че тежестта на делата е различна в РС-Бургас и РС-Несебър спрямо останалите районни съдилища.**

По наказателните дела съдилищата постоянно в тригодишния период са показвали високо темпо на работа – 92% свършени в тримесечния срок дела, при 93% за 2016 г. и 92% за 2015 г.

А по съдилища, показателят на свършените в тримесечен срок дела е, както следва: 91%- БРС, 94%- НРС, 93%-АРС, 82%-ПРС, 88%-КРС, 93%-ЦРС, 93%-СрРС, 96%- МТРС.

По гражданските дела в тримесечен срок са свършени 90% , при 88% за 2016 г. и 92% за 2015 г.

Гражданските дела, приключени в тримесечен срок по съдилища са, както следва: РС-Бургас- 88%, РС-Несебър- 91%, РС-Поморие- 90%, РС-Карнобат - 91%, РС-Айтос - 94%, РС-Царево - 94%, РС-Средец - 97%, РС-М.Търново - 98%

Председателите на районните съдилища отново са посочили в своите доклади всички достижения и недостатъци в дейността на съответния районен съд. След непрекъснато извършвани справки през годината, ежесечно отчитане, проверки от по-горна инстанция и от ИВСС в някои от районните съдилища, може за поредна година да се обобщи, че районните съдилища от района на Окръжен съд- Бургас нямат проблем с бързината на правосъдието. Това означава, че стандартът за бързо правосъдие определено е достигнат, утвърден и константен в районните съдилища от района на БОС.

Поддържаният голям брой на постъпления на заповедни дела, увеличеният брой облигационни искове и искове по СК и структурата на постъплението на останалите граждански дела, отчитана в районните съдилища, е различна поради значителните разлики в демографско и икономическото положение на районите.

В силните общински центрове постъпват дела с все по-усложнени правни конструкции, развива се и усложнен граждански процес – насрещни искове, съединяване, възражения, встъпване. Увеличават се делата при множество на ищците или ответниците, особено по дела за собственост, като това се свързва с атакуване на множество прехвърляния

1. Дейност на районните съдилища по наказателни дела.

През отчетния период са **постъпили 12305 наказателни дела.**

През 2016 година са постъпили 14307дела.

През 2015 г. - постъпили 11373 дела;

През 2017 г. **са разгледани 13436 наказателни дела** в осемте районни съдилища.

За сравнение:

2016 г. разгледани 15288

2015 г. разгледани 12149 дела

Свършени са 12512 наказателни дела, от които 11452 или 92% в тримесечния срок

За сравнение :

2016 г. Свършени са 14196 наказателни дела, от които 13159 или 93% в тримесечния срок

2015 г. Свършени са 11194 наказателни дела,от които 10265 или 92% в тримесечния срок

Постановени са 381 присъди по обвинителни актове.

За сравнение : 2016 г. – 395 присъди и през 2015 г. – 395присъди.

Одобрени са **1356 споразумения** (2037 през 2016 г. и 1614 през 2015 г.).

Останали несвършени в края на 2017 г. са 924 (1092 през 2016 г. и 955 през 2015 г.)

Сравнението на броя на свършените дела и броя на делата постъпили през годината показва, че съдилищата се справят с постъплението, въпреки натовареността.

Новообразуваните НОХД през 2017 г. са **1767** бр. дела (2550 през 2016 г. и през 2015 г. – 2102 бр.). Всичко за разглеждане са били 2009.

Свършени са били 1826 дела, от които 1579 в тримесечния срок, или **86%**.

В началото на периода са останали несвършени 227 дела, а в края на периода са останали несвършени 183 дела.

За сравнение : През 2016 г. в началото на периода са останали несвършени 188 дела, а в края на периода са останали несвършени 227 дела.

През 2015 г. в началото на периода, са останали несвършени 194 дела, а в края на периода са останали несвършени 188

Един от най -сигурните показатели за подобряване на дейността на съда е намаляването на несвършените дела и в този смисъл работата е била успешна.

В съответствие с определената подсъдност, съдилищата са разглеждали възложените им от закона дела, като най-голям относителен дял принадлежи на

- общоопасни престъпления (49,98%)
- престъпления против собствеността (22,10%)
- делата за престъпления против дейността на държавните органи и общ организации (12,05%)

Тук обаче следва да се отбележи, че не във всички случаи делата за общоопасни престъпления са водещи. В РС – Царево, РС - Малко Търново/отчасти и РС –Средец/ и най-много са делата, образувани за престъпления против Държавата - по чл.279 и чл.280 НК. Обяснението за поголемия брой такива дела в посочените съдилища е в международната обстановка и географското местоположение на съдебния район.Именно увеличението на този вид наказателни дела доведе до увеличаване на съдийските щатове на районните съдилища в Царево и Средец. Тези дела ангажират реално времето на съдиите, но не се отличават с фактическа и правна сложност.Следва да се отбележи ,че в годишните доклади на РС-М.Търново и Царево се сочи сериозно намаляване на тази група дела. Следва да се отбележи, че и в трите съда председателите са организирали разглеждането на подобни дела безупречно бързо, което е наложително с оглед невъзможността да бъдат открити свидетели и подсъдими след разпределянето им по бежнските центрове из България. И в трите региона съществува пълен синхрон в действията на полиция, прокуратура и съд, което прави възможно разглеждането на този вид дела в най-кратки срокове.

В РС – Бургас, РС - Айтос, РС – Карнобат, РС – Несебър и РС - Поморие, РС – Средец делата за общоопасни престъпления заемат най-голям дял.

На съд са били предадени 2504 (3262 през 2016 г. и 2890 през 2015 г.) лица.

Осъдени са 2216 лица (2903 през 2016 г. и 2590 през 2015 г.), от които 31 непълнолетни (24 през 2016 г. и 27 през 2015 г.), а **69 лица са оправдани**- 2,76% от общо съдените (58 през 2016 г. – 1,78% и 75 през 2015 г.- 2,60%)

В светлината на анализа е регистрирано намаление на НОХД в сравнение с миналата година. През отчетната година постъплението е 1767 дела (2550 през 2016 г. и 2102 дела през 2015 г.).

Постъплението на **наказателните дела от частен характер** е по-малко в сравнение с 2016 г. и 2015 г. През отчетният период са постъпили 114 броя дела, а през 2016 г. са били 130 броя дела, при 127 броя през 2015 г.

Постъплението на делата **по чл.78а НК през последните три години** – през 2017 г.- 417 бр., а през 2016 г. са 450 бр. , за 2015 г.- 423 бр.

Постъплението на **НАХД** също е намаляло през 2017 г.- 3228 бр. дела. През 2016 г. са били 3351 бр. дела, при 3104 бр. през 2015г.

Структура на наказаната престъпност

2017 г.

- Престъпления против д-стга на държ. орг. общ. орг. - 257 лица
- Престъпления против собствеността - 383 лица
- Общопасни престъпления - 920 лица
- Престъпления против личността - 34 лица
- Против стопанството – 52 лица
- Документни престъпления - 35 лица

2016 г.

- Престъпления против д-стга на държ. орг. общ. орг. - 764 лица
- Престъпления против собствеността - 487 лица
- Общопасни престъпления - 1020 лица
- Престъпления против личността - 63 лица
- Против стопанството – 76 лица
- Документни престъпления - 39 лица

2015 г.

- Престъпления против д-стта на държ. орг. общ. орг – 269 лица
- Престъпления против собствеността -540 лица
- Общопасни престъпления -961 лица
- Престъпления против личността-74 лица
- Против стопанството -117лица
- Документни престъпления- 44 лица

В тригодишния наблюдаван период за престъпление за кражба са осъдени през 2017 г. 290 лица, през 2016 г. са 385 лица, при 402 лица през 2015 г. Данните сочат, че разкриваемостта на т.нар. дребна престъпност може да се квалифицира като ефективна.

При определяне на наказанието съдиите са прилагали всички видове предвидени наказания.

През 2017 г. са лишени от свобода до 3 години 1504 лица (2155 през 2016 г. и 1342 през 2015 г.), от които в 1095 случая- с приложение на чл.66 НК (1662 за 2016 г. и 998 за 2015 г.). Това представлява 72,79% (77, 12% за 2016 г. и 74,37 през 2015 г.) от всички осъдени на лишаване от свобода до 3 години.

11 лица са лишени от свобода над 3 години (7 през 2016 г. и 16 през 2015 г.).

По отношение на 534 лица (490 през 2016 г. и 525 през 2015 г.) е наложено наказание „глоба”. В значително по-малко случаи в сравнение с предходни години е наложена „пробация“ – в 165 случая (255 през 2016 г. и 655 през 2015 г.)

Прави впечатление изключително ниския дял на обжалваните дела спрямо общия брой - 1699/13436. Това се дължи основно на големия брой приключили със споразумения дела (1364).

От подлежащите на обжалване 381 дела (395 през 2016 и 2015 г.), решени по същество с присъда, обжалвани са 210 (222 през 2016 г. и 204 през 2015 г.), или 55%, което също е показател за ефективност, доколкото влизането в сила на първоинстанционната присъда, без да се развие обжалване е сигурен показател за постигане на целите на правосъдието.

Продължава тенденцията от последните години присъдите да са обжалвани от подсъдимите и техните адвокати в по-голям брой случаи, отколкото да са протестирани от прокурора. От постъпилите в Окръжния съд през 2017 г. 243 въззивни наказателни дела и останалите несвършени 53 броя от 2016 г. (общо 296 бр.), съотношението между жалба от подсъдим (185 бр.) и протест (58 бр.) на прокурора е 3,19:1.

Присъдата е потвърдена в 142 случая, в 13 случая наказанието е намалено, по 19 дела е постановено връщане на делото на първата инстанция, по 13 дела въззивният съд е произнесъл нова присъда. Налице е основание за

извод за добро качество на работата на районните съдии, в преобладаващия брой случаи съдебните им актове са потвърдени.

Районните съдии са разгледали и **3927 АНД**. През **2016 г. 3951**, а през 2015 г. 3484. В докладите се сочи, че показателят за отменени актове от институционален контрол е висок поради все още неуеднаквената практика на административните съдилища. В тази връзка следва и през следващата година да продължат съвместните съвещания на районните и административните съдии.

2. Дейност на районните съдилища по граждански дела

През 2017 г. в районните съдилища са постъпили общо **16100** граждански дела. От тях 9690 са на Районен съд-Бургас.

За сравнение: през 1016 г. съдилища са постъпили общо 13604, от тях 8470 са на Районен съд-Бургас, а през 2015 г. са постъпили общо 14119 граждански дела. От тях 8855 са на Районен съд-Бургас

Районните съдии са **свършили 15984 дела, от които 9626 са на РС Бургас, през 2016 г. са били 13670 дела**, от които 8540 са на РС-Бургас, през 2015 г. са свършени 14199 от които 8920 са на РС-Бургас.

Най-голямо е постъплението на дела по **чл.410 и 417 от ГПК- 10578** във всички районни съдилища. Въпреки, че постъплението по този вид дела е ежедневие, съдиите успяват да се произнесат в законния тридневен срок, но после следва усложнено администриране, което представлява чисто техническа дейност и за което не е необходимо ангажирането на висококвалифициран съдийски труд, но и през настоящата година никой не обърна внимание на този проблем. Висок е делът и на установителните иски по чл.422 ГПК .

Постоянно висок ръст в постъплението бележат делата по СК- 1656 постъпили и 1965 всичко за разглеждане.

През отчетната година е висок и делът на **облигационните иски**, вкл. делата от и срещу търговци. По постъпилите иски са образувани 742 дела, разгледани са 1133 и са свършени 739.

Постъпили вещни иски общо за районните съдилища: през 2017 г. 272 бр., през 2016 г. - 254 бр. и през 2015 г. 193 бр. Тези дела все повече се характеризират с усложнена фактическа и правна страна. Висящността на тези спорове продължава да е утежнена от продължителния процес по актуална идентификация на имотите, съобразно влезлите в сила кадастрални карти, данъчни оценки, вписвания, вещи лица и др.

Иски по КТ през 2017 г. са 316, при 235 през 2016 г. и 336 през 2015г.. Националните данни за ръста на безработица, незаплащане на дължимите трудови възнаграждения и икономическата обстановка в страната, са отново обяснението за почти еднакъв брой дела по КТ през последните години.

Ето така изглежда съотношението на образуваните по заповедното производство частни граждански дела спрямо всички останали граждански дела:

Районен съд	Заповедното производство	Граждански дела
Айтос	746	1199
Бургас	6191	9691
Карнобат	1180	1613
М. Търново	92	156
Несебър	815	1221
Поморие	573	868
Средец	545	717
Царево	456	636

Делбите са почти постоянен брой през годините/в доклада на БРС се сочи увеличаване на броя на делбите с 39%/ , като тези дела например никога не могат да приключат в тримесечния срок, поради двуфазността си. Обективна е забавата и, ако бъде обжалвано решението на съда от първата фаза. Този вид дела са възложени на районните съдилища, като част от изключителната им подсъдност и въпреки полагането на всички организационни мерки за преодоляване на констатираното състояние, това е невъзможно. Новият ГПК не предложи ново и различно решение.

Следва да се подчертае, че дела от стари години в съдебния район почти няма. Единиците, посочени в ежемесечните справки, са били спрени до решаването на преюдициален спор, поради което и неприключили своевременно.

3. Сравнение на натовареността в районните съдилища по години Действителна натовареност- общо

(Дела за разглеждане / всичко свършени дела)

2015 г. – 2017 г.

Година	БРС	АРС	НРС	КРС	ПРС	ЦРС	СрРС	МтРС	Средна за региона
2015 г.	47,74	41,23	57,63	30,86	32,21	68,42	45,45	39,75	46,18
	43,16	37,56	52,90	28,19	28,40	64,42	41,70	37,25	41,97
2016 г.	52,19	37,24	56,17	32,00	41,05	60,72	62,95	20,75	48,93
	47,60	34,39	50,88	29,18	35,92	57,59	58,42	19,90	44,73
2017 г.	56,32	51,76	61,50	55,46	44,33	42,16	60,11	14,25	53,47
	51,63	47,73	57,04	50,22	38,42	38,86	57,79	13,30	49,05

Сравнение

Натовареност по щат -общо

(Дела за разглеждане / всичко свършени дела)

2014 г. – 2016 г.

Година	БРС	АРС	НРС	КРС	ПРС	ЦРС	СрРС	МтРС	Обща
2015 г.	43,14	36,94	48,03	29,32	28,19	45,61	37,88	19,88	40,14
	39,00	33,65	44,08	26,78	24,85	42,94	34,75	18,63	36,48
2016 г.	44,02	35,69	56,17	29,33	43,33	49,33	33,22	17,29	42,34
	40,14	32,96	50,88	26,75	37,92	46,79	30,83	16,58	38,70
2017 г.	44,37	39,90	61,50	37,90	44,33	38,65	31,72	11,88	43,15
	40,67	36,79	57,04	34,32	38,42	35,63	30,50	11,08	39,58

Средната натовареност за региона с/о разгледани дела-действителна, е 53,47, а спрямо свършени – 49.05

Средната натовареност на региона с/о разгледани дела- по щат е 43.15, а спрямо свършени- 39.58.

Данните сочат, че три от съдилищата- Бургас, Несебър и Средец са с действителна натовареност по всички показатели над средните за региона.

По щат за 2017 г. най-голяма е натовареността на Районен съд-Несебър, следван от РС-Бургас и РС- Поморие. След тях са РС-Айтос, РС -Царево и РС-Карнобат. Най-ниска натовареност по щат имат РС-М.Търново и РС-Средец.

Действителната натовареност сочи друга картина: най-натоварени са били през годината РС-Средец, РС- Несебър, РС-Бургас, РС-Карнобат, РС-Айтос , РС- Царево и РС- Поморие и най-ниско натоварен е РС-Малко Търново.

Показателите за натовареност на районните съдилища от региона на Окръжен съд- Бургас, като средна величина, го определят като такъв, спадащ към натоварените над средното за страната по показателите за предходната година.

Въпросът за реорганизация на районните съдилища и нова съдебна карта остана нерешен и през 2017г.

Във всички районни съдилища през 2017г бяха извършени проверки от БОС. Не може да не се отчете, че магистратите от районните съдилища работят отлично по показателя „срочност”, въпреки голямото натоварване. Апелираме към разтоварване на съдиите от районните съдилища от несвойствени задължения, към осигуряване на време за сериозна работа по същинското първоинстанционно правосъдие, към създаване на адекватни на натовареността им щатове и адекватно оценяване на труда им. Наред с резултатите от пряката си работа, всички председатели на съдилища отчитат в докладите си, активната дейност, която извършват районните съдии за подобряване на публичния образ на съда, участват в редица инициативи, насочени все към повишаване на доверието в съда, отвореност и публичност.

Някои по-важни и конкретни данни от докладите на Районните съдилища в района на Окръжен съд- Бургас:

РАЙОНЕН СЪД- БУРГАС

Щатът на Районен съд- гр.Бургас към м.януари 2017г. по щатно разписание, утвърдено от ВСС включва: 33 щ.бр. съдии, 4 щ.бр. държавни съдебни изпълнители, 5 съдии по вписванията и 73 съдебни служители /обща и специализирана администрация/.

При тези щатни бройки, към м.януари 2017г. съставът на Районен съд Бургас е попълнен, както следва: 31 магистрати, 4 държавни съдебни изпълнители, 5 съдии по вписванията и 72 съдебни служители.

В края на годината щатната численост е 33 щ.бр. съдии, 4 щ.бр. държавни съдебни изпълнители, 5 съдии по вписванията и 73 съдебни служители /обща и специализирана администрация/.

При тези щатни бройки, към м.декември 2017г. съставът на Районен съд Бургас е попълнен, както следва: 30 магистрати, 4 държавни съдебни изпълнители, 5 съдии по вписванията и 73 съдебни служители.

С решение на съдийската колегия на ВСС по протокол № 20/16.05.2017г. заместник административния ръководител на РС- Бургас Светлин Иванов встъпи в длъжност „съдия“ в Окръжен съд Бургас, считано от 03.07.2017г., на основание чл.160 и чл.193 ал.3 вр с §210 от ПЗР на ЗД на ЗСВ/ДВ бр. 62/09.08.2016г / от ЗСВ.

С решение на съдийската колегия на ВСС по протокол № 35 от 19.09.2017г с което е повишен съдия Георги Иванов в заместник административен ръководител, заместник председател на РС Бургас, считано от 20.09.2017г.

С решение на съдийската колегия на ВСС по протокол № 3/24.01.2017г. съдия Асен Радев е изпълнявал длъжността „и.ф. административен ръководител-председател“ на Районен съд Средец, считано от 25.01.2017г. до 04.05.2017г.

Граждански дела

През 2017 година са **разгледани** общо 10 630 граждански дела.
/сравнение: 9 480 през 2016г, 9 930 през 2015г./

ДЕЛА ПО СК

Броят на разгледаните дела от тази група през 2017 г. е 1 311 /при 1 320 за 2016г./.

От всички постъпили дела 1 096 са новообразуваните дела, 5 дела са върнати от инстанционен контрол за продължаване на съдопроизводствените действия и 210 са заварените несвършени от предходната година.

Свършени са 1 100 дела - 84 % от всички разгледани /1 110 за 2016г./.

От всички свършени дела приключени в тримесечен срок са 798 или 72,5 %.

От свършените дела по СК 40 са приключили със спогодба на страните.

ОБЛИГАЦИОННИ ИСКОВЕ

Следва да се има предвид, че от 2016г. в тази група вече не се отчитат свързаните със заповедното производство облигационни установителни икове по чл.422 вр. чл.415 ал.1 от ГПК, които са отнесени в новата група „Установителни икове“ – 0600-1.

Разгледаните дела от тази група са 744 /при 913 за 2016г./.

Заварените несвършени от предходната година са 241 дела и 6 върнати за продължаване на съдопроизводствените действия. Новообразувани през 2017г. са 497 /при 593 за 2016г./.

Свършените дела са 484, като този брой представлява 65 % от разгледаните облигационни дела и 97,4 % от постъпилите.

Прекратените производства са общо 140, от които със спогодба на страните са приключили само 10 дела /16 за 2016г./, а останалите 130 са прекратени по други причини, най-често поради са оттегляне или отказ от иск, неизправени нередовности на искова молба, уважено възражение за неподсъдност и пр.

Със съдебен акт по същество са приключили 344 или 71 % от всички свършени дела /73,8 % за 2016г./.

От всички свършени дела, приключени в тримесечен срок са 22,5 % /109 дела/ - 23,7% за 2016г.

В края на периода са останали 260 несвършени дела, от които 52 % са образувани през последното тримесечие на отчетния период –136.

ВЕЩНИ ИСКОВЕ

Относително постоянна е бройката на разгледаните вещни дела – 141, при 140 за 2016г., 132 през 2015г., 140 през 2014г.

Новопостъпилите през годината вещни дела са 86.

Свършени са 77 дела, които са 55 % от разгледаните дела.

33,8 % от свършените дела са приключили в 3-месечен срок /26 дела/ - при 30 % за 2016г.

Останали са несвършени 64 дела, от които 28 (54 %) са постъпили през последното тримесечие на отчетния период.

Със съдебен акт по същество са приключили 40 дела. Прекратени са 37 дела, от които нито едно по спогодба.

Вещните дела са значително усложнени от фактическа и правна страна. С това и с измененията на правилата за призоваването може да се обясни сравнително ниския процент на свършените дела.

ДЕЛБИ и иски по ЗН

Постъпилите през този отчетен период дела от групата са значително повече в сравнение с предходните години - 84, от които 79 делби /при 57 за 2016г., 56 през 2015г/. Увеличението на постъпилите през годината делби е 39% в сравнение с предходната. Разгледаните дела са 172, от които заварени от предходната година са 87 и 1 върнато за продължаване на съдопроизводствените действия.

Броят на свършените дела е 60, което представлява 35 % от разгледаните и 76 % спрямо постъпилите.

13 дела са приключени в тримесечен срок, което представлява 21,7 % от всички свършени дела за делба.

От всички приключени дела решенията по същество са 22, 38 са прекратени, като само 3 са приключили със спогодба /при 12 за 2016г., 6 за 2015г., 16 за 2014г./.

Останалите несвършени в края на периода дела от групата са 112, от които 33 са образувани през последното тримесечие /30 %/.

УСТАНОВИТЕЛНИ ИСКОВЕ

Постъпилите през този отчетен период дела от групата са 354 /222 за 2016г./, от които 321 са искове по чл.422 от ГПК /204 за 2016г./. Увеличението на постъпленията в групата е със 60%. Разгледаните дела са общо 485 /при 325 за 2016г./, от които заварени от предходната година са 120 и 6 върнати за продължаване на съдопроизводствените действия.

Броят на свършените дела е 312, което представлява 65% от разгледаните и 88 % спрямо постъпилите.

91 дела са приключени в тримесечен срок /53 дела за 2016г./, което представлява 29 % от всички свършени дела по установителни искове.

От всички приключени дела решенията по същество са 191.

121дела са прекратени, от които само 6 са приключили със спогодба.

Останалите несвършени в края на периода дела от групата са 168, от които 111 са образувани през последното тримесечие /66 %/.

ИСКОВЕ ПО КТ

През отчетния период се отчита намаление на постъпленията на такива дела – 163 /при 194 за 2016г., 295 за 2015г./. По-голямата част от новообразуваните трудови спорове са за неизплатени в срок трудови възнаграждения и дължими обезщетения.

През годината са разгледани 258 дела, от които 93 са заварени от миналата година.

Свършени са 167 дела – 65 % от разгледаните и 102,5 % от постъпилите. Свършените в 3-месечния срок дела са 67 – 40 % от всички свършени дела /при 32% за 2016г./.

Със съдебен акт по същество са приключили 90 дела, прекратени са 77, от които само 7 по спогодба на страните.

Останали са несвършени 91 дела, като 30 % /27 дела/ са образувани през последното тримесечие на отчетния период.

Големият брой на несвършените дела се обяснява с усложнената процесуална защита на страните, множеството оспорвания и събиране на доказателства в тази връзка, както и честите случаи на искания за предоставяне на възможност на уреждане на спора със споразумение.

ДРУГИ ГРАЖДАНСКИ ДЕЛА

Отчитаните граждански дела в тази група са със следните показатели: разгледани 10 дела /52 за 2016г./, от които новообразувани 9 /35 за 2016г./.

Свършените дела са 7 дела, от които 3 в 3-месечен срок.

3 дела са приключили с акт по същество, а 4 са прекратени. В края на периода са останали несвършени 3 дела.

След влизането в сила на Правилника за администрацията /чл.76, ал.1, т.5, б."а"/ през 2014г. постъпващите в районен съд жалби срещу административни актове по ЗСПЗЗ се образуват в АДМИНИСТРАТИВНИ ДЕЛА /0800-1/.

През 2017 г. са разгледани 19 административни дела, при 22 за 2016г., 33 през 2015г., като 16 са новопостъпили. 12 са свършени – 8 с акт по същество и 4 прекратени по други причини. Останали несвършени в края на периода са 7 дела, от които 2, образувани през последното тримесечие.

ЧАСТНИ ГРАЖДАНСКИ ДЕЛА

В групата са изведени делата по молби за обезпечаване на бъдещ иск; по частни жалби срещу актове на съда в производството по чл.389 и сл. ГПК; и за обезпечаване на доказателства.

Разгледани са 95 такива дела /при 83 за 2016г./, от които новообразувани 92.

98,9 % от разгледаните дела са свършени /94 дела/, от които в 3-месечен срок – 95,7 % /90 дела/.

67 дела са приключили с акт по същество, а 27 са прекратени. В края на периода е останало несвършено 1 дело – по искане за обезпечение на доказателства.

ЧАСТНИ ПРОИЗВОДСТВА

През годината са разгледани значително повече дела от тази група, в сравнение с миналата година – 986, при 698 за 2016г. Увеличението е с 42%. Новообразуваните са 959, 25 заварени в началото на отчетния период и 2 върнати за продължаване на съдопроизводствени действия..

Въпреки увеличението 97,5 % от разгледаните дела са свършени /962 дела/, от които в 3-месечен срок – 96,5 % /928 дела/.

Само 24 дела са останали несвършени в края на периода.

ЧАСТНИ ПРОИЗВОДСТВА - РЕГЛАМЕНТИ

Разгледани са 129 такива дела /при 111 за 2016г./, от които: 28 по Регламент № 1393/ 2007г., 4 по Регламент № 1206/ 2001г., 3 по Регламент № 861/ 2007г., 1 по Регламент № 650/ 2012г. и най-голям е броят на съдебните поръчки – 93 /при 73 за 2016г./.

90 % са свършените дела – 116, от които 96 % в тримесечен срок /111 дела/. Останали несвършени в края на периода са 13 дела, като само през последното тримесечие постъпленията на този вид дела са 26.

ЗАПОВЕДНО ПРОИЗВОДСТВО

Увеличение се отбелязва и при делата от тази група – постъпили са 6 176, при 5 284 дела за 2016 г. и 5 452 дела за 2014 г. – увеличение съответно със 17 % и с 13,3 %.

Разгледани са общо 6 285 дела, като 94 са били заварените в началото на периода и 15 са върнати за продължаване на съдопроизводствените действия.

Свършените през 2017г. дела са 6 235 - 101 % от постъпилите и 99,2% от разгледаните. 6 230 свършени дела /99,9%/ са приключени в 3-месечен срок.

Останали са несвършени само 50 дела, като следва да се има предвид, че 320 дела са постъпили през последния месец от отчетния период, а 27 е броят на делата, постъпили в последните 2 работни дни от отчетния период /28.-29.12.2017г./.

Сравнително висок остава делът на заповедните производства, които през 2017г. са 64 % от всички постъпили през годината граждански дела (6 176/ 9 650). За миналата година това съотношение е било 62,4% за 2016г., 63%, при 60,4% за 2014г., 67,8 % за 2013г., 68 % за 2012г. и 69,7 % за 2011г.

НАКАЗАТЕЛНИ ДЕЛА

През 2017 година в Районен съд-гр.Бургас са **постъпили общо 6330 нови наказателни дела** (7359 дела за 2016г.). Заедно с останалите от предходна година **593 дела** (580 дела за разглеждане през 2016г.), общо са разгледани **6941 наказателни дела**. От посочените 6941 дела за разглеждане, **879 дела са НОХД** (952 през 2016г.), **77 НЧХД** (**99** през 2016г.), **201 са делата по чл. 78а НК** (233 през 2016г.), **ЧНД –3330** (4149 през 2016г.), **ЧНД - разпити – 269 дела** (428 през 2016г.) и **АНД – 2185 дела** (2089 през 2016г.).

През 2017 г. се наблюдава намаление в общия брой на постъпилите през годината наказателни дела, взети като абсолютна стойност, с отчитане на намаление от **1029** дела в сравнение с тези, постъпили през 2016 г. Най-значим принос в посоченото намаление имат намаленият брой постъпленията на ЧНД – с 837 дела, НЧД разпити пред съдия - с 159 дела, НОХД - с 99 дела, след което следват АНД по чл.78а от НК с 42 дела и НЧХД с 10 броя дела, нараства единствено броя на АНД с 118 броя дела.

През 2017 година е налице намаление в броя на новопостъпилите **наказателни дела от общ характер** в сравнение с предходната година. През 2013 г. са постъпили общо 970 дела, през 2014 г – 863, през 2015 г. - 799, през 2016г.-837, а през отчетната 2017г. броят им възлиза на **738** дела, които заедно с останалите от предходната година **133** дела от същия вид, правят подлежащите на разглеждане през отчетния период дела общо **879** (952 през 2016г., 918 през 2015г., 995 през 2014 г., 1101 дела през 2013 г.,). Заражда се тенденция към

намаление в броя на НОХД, с което намалява както абсолютната им стойност, така и относителната им тежест спрямо общия брой наказателни дела. През 2017г. са били разгледани общо **879 НОХД**, от които през отчетния период са свършени **776** дела. По **217** дела производството е приключило със съдебен акт по същество, **559 НОХД** са били прекратени, от които **254** производства са прекратени със споразумение по чл.382 от НПК, а **268** дела - със споразумение по чл.384 от НПК. Броят на върнатите за доразследване дела се запазва почти непроменен в сравнение с предходната година – **13** дела за 2017г. (12 през 2016, 39 през 2015г., 32 през 2014 г., 49 през 2013 г.), леко се увеличил броят на прекратените по други причини производства – 24 дела, (18 през 2016, 21 през 2015г., 16 през 2014 г., 8 през 2013 г.)

През 2017г. намаляват новопостъпилите през годината дела по чл. 78а от НК. Новообразуваните дела по чл.78а НК са **174**, (216 през 2016г., 150 през 2015г., 145 през 2014г., 140 през 2013 г.). С останалите в началото на периода 27 несвършени дела от предходната година, през 2017г. общо са разгледани **201 дела по чл. 78а от НК**, от които в до края на периода са свършени **182 дела** (206 през 2016г., 157 през 2015г, 139 през 2014г.).

През отчетната година новообразуваните административнонаказателни дела (без тези по чл. 78а от НК) са **1835** (1717 през 2016, 1961 през 2015г.), и бележат покачване от нивата на постъпилите през 2016 г. 1717 такива дела (1961 през 2015г., 1661 през 2014г., 2343 през 2013 г., 2055 през 2012 г.). Заедно с останалите от предходна година 341 дела, и общо 37 дела, върнати за ново разглеждане под нов номер, или чието разглеждане е продължило под същия номер, през 2017 година са били разгледани общо **2185** административнонаказателни дела, от които са свършени общо **1906** дела, а от тях със съдебен акт по същество – **1736** дела, прекратени – **170** дела.

В контекста на по-големия брой постъпили и разгледани административнонаказателни дела, през 2017 година с близо 5% се подобрява съотношението на свършените през годината дела – **1906 (87,23% от всички дела за разглеждане)**, при 1748 свършени дела, или 83.67% от общия брой такива дела през 2016г.).

Значително намалява броят на останалите несвършени в края на отчетния период дела от този вид – **279** (62 дела по-малко в сравнение с 2016г.), при висящи 341 дела за 2016, висящи 367 в края на 2015г., 183 в края на 2014 г., 456 в края на 2013 г. Наличието на несвършени в края на отчетния период дела традиционно се дължи на кампанийното изпращане на преписките в съда, възприетата от санкциониращите администрации практика на една и съща дата да издават множество наказателни постановления за еднотипни нарушения срещу един и същи субект, преписките по които се изпращат едновременно и еднократно в съда, формирайки значително дневно постъпление от такива дела. Тези обстоятелства продължават да са в основата на неравномерния ритъм на постъпване и разпределение на административнонаказателните дела, а оттам –

до неравномерната във времето натовареност на съдиите. Продължава тенденцията към повишаване сложността на водените административнонаказателни производства, включително обема на преписките по тях, и броят санкционирани с едно наказателно постановление административни нарушения, водещи по необходимост до усложнена доказателствена дейност на съда при разглеждането им.

През отчетната 2017 година са постъпили **48 наказателни дела от частен характер** (58 през 2016, 61 през 2015г., 64 през 2014 г., 71 през 2013 г.). С останалите в началото на периода несвършени от предходната година 28 дела, и едно продължаващо под същия номер, общо през годината са разгледани **77 НЧХД**, свършени са общо **57** дела, от които със съдебен акт по същество – **35** дела, а са прекратени общо **22** дела.

Броят на образуваните през 2017 г. **частни наказателни дела** е **3266**, и заедно с останалите от предходната година **64** дела, през отчетния период са били разгледани общо **3330** дела от този вид. В сравнение с 2016 г., когато са разгледани общо 4149 дела от този вид, и 2015 г., когато са били разгледани общо 2882 дела от този вид, се констатира намаляване на постъплението от тези дела през отчетния период с **819** дела. Основен принос за това намаляване имат по-малкия брой постъпилите през 2016 г. искания от прокурор за разрешаване достъп до трафични данни по реда на ЗЕС в досъдебното производство.

През 2017 година намалява сериозно броят на проведените **разпити пред съдия** в стадия на досъдебното производство – общо **269** дела, при стойност от 428 дела за 2016г., при стойност от 420 дела от този вид през 2015.

През отчетната 2017 година са постъпили **48 наказателни дела от частен характер** (58 през 2016, 61 през 2015г., 64 през 2014 г., 71 през 2013 г.). С останалите в началото на периода несвършени от предходната година 28 дела, и едно продължаващо под същия номер, общо през годината са разгледани **77 НЧХД**, свършени са общо **57** дела, от които със съдебен акт по същество – **35** дела, а са прекратени общо **22** дела.

Броят на образуваните през 2017 г. **частни наказателни дела** е **3266**, и заедно с останалите от предходната година **64** дела, през отчетния период са били разгледани общо **3330** дела от този вид. В сравнение с 2016 г., когато са разгледани общо 4149 дела от този вид, и 2015 г., когато са били разгледани общо 2882 дела от този вид, се констатира намаляване на постъплението от тези дела през отчетния период с **819** дела. Основен принос за това намаляване имат по-малкия брой постъпилите през 2016 г. искания от прокурор за разрешаване достъп до трафични данни по реда на ЗЕС в досъдебното производство.

През 2017 година намалява сериозно броят на проведените **разпити пред съдия** в стадия на досъдебното производство – общо **269** дела, при стойност от 428 дела за 2016г., при стойност от 420 дела от този вид през 2015.

НАТОВАРЕНОСТ НА СЪДИИТЕ ОТ БРС

Година	Човекомесеци	Средномесечно натовареност на съдия/ постъпили дела	Средномесечно натовареност на съдия / разгледани дела	Средна натовареност на съдия / свършени дела
2015	347	43,46	47,74	43,16
2016	334	47,42	52,19	47,60
2017	312	51,40	56,32	51,63

В периода от 5 до 9 юни 2017 г. в Районен съд – Бургас бе извършена комплексна планова проверка по наказателни дела от Инспектората към Висшия съдебен съвет, възложена със Заповед №ПП-01-26/30.05.2017 на Главния инспектор на Инспектората към Висшия съдебен съвет. През месец август 2017 г. бе получен Акт за резултатите от извършена комплексна планова проверка на Районен съд – Бургас с изх. № ПП-01-26/27.07.2017 г. В Акта с резултатите от проверката са направени следните препоръки:

1. При постановяване на решения по дела, разглеждани по реда на глава 28 НПК с прилагане на чл. 78а от НК за освобождаване от наказателна отговорност с налагане на административно наказание, и във всички случаи, когато се налага наказание глоба, при определяне на размера ѝ следва да се съобразяват с обстоятелствата по чл.47 НК.

2. По всички видове дела съдията-докладчик да се произнася с разпореждане.

Магистратите, разглеждащи наказателни дела са запознати с препоръките от акта. Проведено е събрание на магистратите, на което са обсъдени направените констатации, както и е обсъден начина на изпълнение на препоръките. Издадена е и заповед на Административния ръководител – Председател на Районен съд – Бургас относно спазване на препоръките от акта.

РАЙОНЕН СЪД- НЕСЕБЪР

В Районен съд гр.Несебър е разкрит щат, както следва: една позиция за административен ръководител-председател, пет позиции за длъжност съдия в районен съд, един държавен съдебен изпълнител, трима съдии по вписванията и осемнадесет служители.

През 2017 година няма промени в състава на магистратите. През целия отчетен период всички щатни бройки са заети. Съдиите в РС - Несебър разглеждат всички видове дела и няма обособени отделения.

Сградата, в която се помещава съда, е крайно амортизирана и недостатъчна за изпълнение на функционалните и трудовите задължения на работещите в нея, съобразно ЗБУТ. Този проблем стои от години и се налага спешното му разрешаване.

Сградата на РС Несебър е единствената съдебна сграда в страната, в която дори не е обособен председателски кабинет. До началото на 2017г., съдия при РС Несебър, осъществяваше дейността си като съвместяваше помещение заедно с Главния счетоводител. В помещенията от по средно 25 кв.м. са принудени да работят по минимум четири човека. Призовкарите на съда, обслужват граждани, правостоящи или на столове в коридора. Веществени доказателства сме заставени да държим непосредствено до единствения вход на съда, без необходимите условия, поне откъм сигурност. Архива на съда е разположен по протежение на цялата сграда, като в шест метални шкафа на първия етаж / с „надстройки от кашони/, 18 метални шкафа на втория етаж / с надстройка от хартиени класьори и кашони/, 3 дървени етажерки с папки до тавана, а стаята на служителя е недостатъчна дори за свободни движения и е свръх-препълнена само от архива на „Бюро съдимост“. За временно решение, свързано със съхранение на архив се използва и тоалетно помещение.

Сградата не може да бъде пригодена за достъп на инвалиди, липсва стая за адвокати, липсва стая за задържани лица, липсва помещение за работа с малолетни и непълнолетни, няма възможност да се обособи пространство за преглед на насрочените дела. Липсва възможност за обособяване на стаи за съхранение на веществени доказателства, помещение за архив, самостоятелно помещение за класифицирана информация, помещение за връчване на призовки и съобщения, каса, счетоводен архив.

Освободени са към момента четири кабинета от РП Несебър, които предстои да бъдат реновирани да се обособят за съдийски кабинети.

През 2015г. е извършено техническо заснемане на съществуващата сграда и становище № 52 от 18.01.2016г. на главния архитект на Община Несебър, с което уведомяват съда, че е невъзможно строителство и придобиване на нова сграда за нуждите на Районен съд Несебър със съдействието на Община Несебър, но се изразява принципно съгласие за възможността да се извърши надстрояване или пристрояване на настоящата такава от страна на ползващия орган.

Изпратено е предложение с изх. № 3818 от 11.12.2017 г. до ВСС за включване на сградата на РС Несебър в инвестиционния план на съвета за 2018г.

Постъпилите дела през 2017г са 4020 бр., при 3760бр. за 2016г./увеличение с 260 бр./ за 2015г. са били 3157 бр./само за сравнение през 2014г. са 1998 бр., при 2261 бр. за 2013г./т.е. през 2017г. е налице най-висок брой на постъпили дела не само през последните три години, а за последните седем, а увеличението е със 7 %, спрямо 2016, с 21.46 % спрямо 2015г. и с 50.30% спрямо 2014г.

От постъпилите през 2017г. общо 4020 дела, 1206 са граждански и 2814 - наказателни. Нааблюдавасе завишение на наказателните дела ,което е продуктивно от особеностите на района,особено през летния период.запазена е тенденцията за увеличаване на заповедните производства.

Общо дела за разглеждане за отчетния период са 4428 при 4044 за 2016г., при 3458 за 2015г., при 2286 за 2014г.

Свършените дела през отчетната са 4107 при 3663 за 2016г., при 3174 за 2015г., при 1985 за 2014г. Свършените през годината дела са с 87 повече от постъпилите, което говори за намаляване на делата,останали за разглеждане от минали години.

Приключени в срок до три месеца са **93%** при 94 % за 2016 и 91 % за 2015 г.Процентът на приключили дела в този срок е висок и показва тенденция за стабилност за последните три години.Като причини за налание на несвършени дела в по-дълъг срок: за граждански дела – главно двуфазния характер на делбите, невнасяне на депозити за експертизи по тези дела и липса на вещи лица , както и по-дългата административна процедура по ЗУТ и ЗСПЗЗ.По отношение на наказателните дела се сочи като причина традиционното завишаване на постъпленията от разследванище органи към прокуратурата и оттам към съда в края на годината,а също и големия брой чужди граждани – пострадали и обвиняеми, които се призовават вкл. и чрез съдебни поръчки / за граждани на дължави извън ЕС/.

Натовареността по щат и действителната натовареност е: **61,50** дела за разглеждане и **57,04** за свършени дела.

От приключените през 2017г. общо 216 дела със съдебен акт по същество са решени 33 дела .За 2016г.от общо 257 дела със съдебен акт по същество са решени 52 дела, при 61 за 2015г..

Прекратени са 183 дела при 205 за 2016г., при 263 за 2015г., , от които:

- със споразумение –165, при 172 за 2016г., при 240 за 2015г.
- върнати за доразследване 17 дела при 31 за 2016г., при 22 за 2015г.
- прекратени по други причини –1, при 2 за 2016г., при 1 за 2015г.

Налице е трайна тенденция към намаляване на приключилите с присъда НОХД за сметка на запазване високия брой, приключили със споразумение по чл.381 и чл.384 НПК. Горната констатация се разглежда с положителен знак, тъй като целта на законодателя да се намали натовареността на съдебната система в случаите, когато фактическата обстановка и правните последици от нея са безспорни между представителите на обвинението и защитата, може да

се счита постигната. Броя на върнатите за доразследване дела като цяло в рамките на разглеждания тригодишен период се запазва относително постоянен, макар, че през този отчетен период се наблюдава леко занижение. Относителния дял на прекратените дела от общо приключените трайно намалява през посочения петгодишен период, което сочи, че тенденцията е за разглеждане на сезиращите съда искания по същество.

От разгледаните наказателни дела най-голям брой са делата за общоопасни престъпления, следвани от тези за престъпления против собствеността. Това се дължи на броя престъпления, свързани с държане на наркотични вещества, следвани от престъпления по транспорта и съобщенията. Основен дял сред престъпления против собствеността заемат кражбите.

Натовареността на съдиите в съда е сравнително еднаква. През изминалата година не се констатираат значителни разлики. Към момента щатът е напълно зает. Ако следва към този момент да се вземат предвид статистическите данни, генерирани от СИНС, натовареността на РС Несебър от м. април 2016г. – до м. декември 2016г. е 177.13 %, т.е. следва да се направи извод за свръхнатовареност на съдиите от РС Несебър.

През 2017г. бе извършена комплексна планова проверка по наказателни дела по Заповед № ПП-01-23/11.07.2017г. на гл. инспектор на ИВСС, извършена от ръководен от инспектор Юрий Кръстев екип, в периода от 29.05.2017г. до 02.06.2017г.

Изводите на ИВСС са, че организацията и осъществяването на правораздавателната дейност в РС - Несебър е на много добро ниво. Управлението на съда е насочено към подобряване на дейността на съда чрез повишаване качеството на работа на всеки съдия. Взимат се незабавни мерки за насочване на организацията и дейността в необходимата и правилна насока. Съдиите полагат усилия при проучването, разглеждането, решаването и написването на съдебните актове в законните срокове. Съдебните актове на съдиите от РС - Несебър са в по-голямата си част законосъобразни и добре мотивирани. Делата се образуват, разпределят, насрочват, отлагат и приключват съгласно изискванията на закона. Установена е много добра практика по получаването, съхраняването и предаването на вещевни доказателства. Спазват се законовите срокове при администриране на постъпилите жалби, протести и възражения. По направените препоръки са предприети мерки за отстраняване пропуските и за изпълнение на препоръките е бил уведомен главния инспектор на ИВСС.

РАЙОНЕН СЪД- ПОМОРИЕ

През 2017г. в РС-Поморие работиха трима съдии, един съдебен изпълнител и един съдия по вписванията. През целия отчетен период всички щатни бройки са заети. През периода не е имало командирован съдия в ПРС ,нито от съдиите в съда е имало командирован в друг орган на съдебната власт.В съда няма обособени отделения. Постъплението през 2017г показва трайна тенденция за увеличаване на броя на делата и главно граждански дела. Съдебните служители при Поморийски районен съд са 12.Съотношението по щат на съдебни служители към магистрати е 3 ,а съотношението между служители и съдии,съдия по вписванията и съдебен изпълнител е 2.

Председател на съда е съдия Нася Япаджиева. Няма заместник.

През отчетния период – 2017г. общо делата за разглеждане са 1596, при 1560 за 2016г., при 1353 за 2015г. и при 1293 за 2014г., от които:

- постъпили дела през 2017г. са 1401, при 1392 за 2016г., при 1222 за 2015г., при 1135 за 2014г.
- останали несвършени в началото на отчетния период 195, при 160 за 2016г., при 131 за 2015г., при 158 за 2014г.
- останали несвършени дела в края на отчетния период 213 дела, при 195 дела за 2016г. и 160 дела за 2015г.
- През изминалата година е налице запазване броя на постъпилите дела, както през 2017г. са постъпили с 9 дела повече от 2016г. и са разгледани 36 дела повече.

Броя на постъпилите наказателни дела през 2017г. е с 151 дела по-малко от този през предходната година. С 16 по - малко са постъпилите наказателни общ характер дела.

От разгледаните наказателни дела най-голям дял имат делата по общоопасни престъпления,следвани от тези по престъпления против собствеността ,с най-голям дял в последните са кражбите.

През изминалата година се забелязва повишаване броя на НДЧХ, като по правило тези дела заемат малък дял от общото постъпление в наказателните дела и през изминалата година се наблюдава характерното за предходните години плавно увеличаване броя им.

За отчетния период е налице значително намаляване на АНД в сравнение с 2016г., но броя на постъпилите е по - голям от постъпилите през 2015г. През 2016г. броя на постъпилите АНД е 300дела / от които 24 по 78А НК/ и 276дела – други административнонаказателни дела (по ЗГ, ЗДДС, ЗДвП, ЗТСУ, ЗЗППТ и др.) при 101 за 2015г., или с 175 дела повече.

Броя на делата по УБДХ, през последните три години се запазва сравнително постоянен.

Броя на ЧНД е сравнително стабилен в сравнение с 2016г. В рамките на ЧНД основен дял традиционно заемат тези по оказване на съдебно съдействие на органите на досъдебното производство (разпити пред съдия, одобрения и разрешения за извършване на претърсване и изземване, разпореждания за изискване на данни за трафика от съответни предприятия, които предоставят обществени електронни съобщителни мрежи и услуги). Най- значителен дял заемат ЧНД свързани с искане за издаване на разрешения по на чл. 159а, ал.1 от НПК, във вр. с чл.251 от ЗЕС.

През отчетния период в гражданска колегия на съда са разглеждани 970 дела, при 820 дела за 2016г., 827 дела за 2015г., при 840 дела за 2014г.

Постъпили през 2017г. са 868 дела, при 716 дела за 2016г., при са 746 за 2015г., при 736 за 2014г.,

- 102 са останали несвършени в началото на отчетния период, при 104 за 2016г., при 81 за 2015г., при 104 за 2014г. ,

- 79 дела са получени по подсъдност, при 62 за 2016г., 62 дела за 2015г., 32 за 2014г.

- няма дела върнати за ново разглеждане, при 2 за 2016г., 2 за 2015г., при 4 за 2014г.

Останали несвършени дела в края на отчетния период са 122дела, при 102дела за 2016г., при 104 дела за 2015г.

От разгледаните граждански дела се забелязва увеличение на делата по ЗУЕС – 23 броя , при 9 за 2016г , 12 за 2015 г и 7 3 за 2014г.Това е свързано със застрояването на района с големи комплекси ,а тези дела се отличават с фактическа и правна сложност, понякога и с участие на чужди граждани.

Налице е значително увеличаване броя на частните граждански дела с предмет издаване на заповед за изпълнение по чл. 410 и чл. 417 ГПК, като тези дела остават най-многобройна подкатегория. През 2017г. са постъпили с 180 ЧГД повече дела от постъпилите през 2016г.

Намалял е броя на постъпилите гражданските дела, но това намаление не е съществено. Характерно е, че теза дела се отличават със значителна фактическа и правна сложност.

Съотношението между постъпилите към делата за разглеждане и останали несвършени в началото на отчетния период към делата за разглеждане граждански и частни граждански дела е 89% към 11%, при 87% към 13% за 2016г., при 90% към 10% за 2015г. и при 88% към 12% за 2014г. Тези цифри сочат резултати от повишаване на усилията на съдиите и служителите за своевременното им разглеждане.

През 2017г. се наблюдава по- голям брой на делата получени по подсъдност от други съдилища в сравнение с 2016г и 2015г., като най-много получени по подсъдност дела има по заповедните производства, което е свързано с разпоредбите в ГПК, предвиждащи задължително да се извърши проверка на местната подсъдност.

Натовареността по щат спрямо всички дела за разглеждане за 2017г. е 44.33, при 41.05 за 2016г., при 28.19 за 2015г. Натовареността е най- висока за последните 4 години и тя е свързана с намаляването на щата с една бройка. В сравнение с предходната година ,през 2017г е налице увеличение на натовареността, което е и една от причините за допуснати забавяния в произнасянето на съдебни актове.Спрямо броя свършени дела през периода действителната натовареност е била 38,42 дела месечно ,при 35,92 дела за 2016г и 28,40 дела през 2015г.Съпоставянето на тези данни води до извода за натовареност на съда около и над средната за страната по сега действащите критерии на ВСС.

РАЙОНЕН СЪД –КАРНОБАТ

Районен съд - Карнобат е обезпечен с добра материална база. Сградата и съдебните зали отговорят на съвременните и европейски изисквания. Сградата е строена за съдебна палата и разполага с достатъчен брой кабинети и зали.

Към входа на сградата е изградена рампа, а в сградата действа асансьор, които осигуряват достъпа на трудно подвижни лица и лица в неравностойно положение до деловодството и залите в съда.

В Районен съд гр.Карнобат, по щат работят петима съдии (Административен ръководител-Председател и четирима съдии), един държавен съдебен изпълнител и двама съдии по вписванията. Със заповед на Председателя на Окръжен съд Бургас, командировката на съдия Ал.Коева в Районен съд - Царево е продължена и през 2017 г. до отпадане на необходимостта. На 12.09.2017 г. с решение на ВСС, съдия Зл.Костадинов е освободен от заеманата длъжност, поради навършване на 65 годишна възраст.

Щатните бройки за съдебни служители са 16. През отчетния период 13 служители в Районен съд - Карнобат са атестирани, като четирима от тях са повишени в ранг.Повишени в ранг са и съдиите Димитър Маринов, Ал.Коева и Златко Костадинов.Заветата щатна численост на служители в съда е 15 броя, неазета остава бройката за длъжността „призовкар“.

Административен ръководител-председател на съда е съдия Татяна Станчева-Иванова. В съда няма обособени отделения. Няма заместник председател.

Съобразно приетите от Висшия съдебен съвет критерии, съотношението на броя на служителите към броя на съдиите не е променено спрямо предходната година и е както следва:

- специализирана администрация/магистрати - 2,2;
- служители общо/магистрати, вкл.ДСИ - 2,7.

Средната действителна натовареност на съдиите в КРС спрямо разгледаните дела за 2017 г. е 55,41 дела, спрямо решенията е 50,22 дела. Това означава, че средно съдиите са разгледали по 2,52 дела на ден и са свършили

2,28 дела на ден, при 22 работни дни в месеца. Показателите за натовареността бележат съществено увеличение, тъй като в съда през 2017 г. реално са работили четирима съдии. Командирането на съдия Коева в Районен съд - Царево е продължено със Заповед № 1026/07.12.2016 г. на Адм. ръководител-Председател на Окръжен съд – Бургас и същата през цялата 2017 г. е командирована в ЦРС. Считано от 12.09.2017 г., в Районен съд-Карнобат е освободена една съдийска длъжност, поради пенсиониране на съдия Златко Костадинов. След освобождаването на съдия Костадинов, в съда реално работят трима съдии: Татяна Станчева-Иванова – Адм. ръководител - Председател, съдия Димитър Маринов и съдия Мариела Иванова. Към настоящия момент по щат съдийските бройки са пет, но реално работят трима съдии, при висока натовареност. За да се постигне донякъде нормална натовареност на съдиите е належащо в съда да работи поне още един съдия.

Общо делата за разглеждане за отчетния период са 2274 при 1760 за 2016 г. и 1759 за 2015 г.

От разгледаните дела 2274 броя дела, постъпилите през 2017 г. са 2119, през 2016 г. са 1608 при 1616 бр. за 2015 г.

Останали несвършени в началото на отчетния период са 215 дела при 152 бр. дела за 2016 г. и 143 бр. за 2015 г.

За 2017 г. са постъпили общо наказателни дела 506 дела, което е с 29 броя по-малко делата постъпили в съда през предходната 2016 г. година и съставлява 5,4 % намаление.

От приключилите през 2017 г. общо 488 наказателни дела, НОХДелата са 130 броя, при 154 бр. НОХДела за 2016г., при 153 бр. за 2015 г., при 180 бр. за 2014 г. Прекратените през 2017 г. НОХДела са 110, със споразумение по чл.382 и чл.384 НПК са приключили 106 дела. Две НОХДела № 258/2016 г. и № 91/2017 г. са върнати на прокуратурата за отстраняване на допуснати съществени процесуални нарушения в хода на досъдебното производство, довели до ограничаване правото на защита на обвиняемия. Едно НОХДело е върнато на прокуратурата, поради неодобряване на внесено споразумение.

Най-много са делата образувани по общоопасни престъпления и престъпления против собствеността.

През 2017 г. в съда са разгледани общо 1721 бр. граждански дела, от които новопостъпили през отчетния период са 1613 бр. граждански дела, при постъпили 1174 броя за 2016г., 1147 броя постъпили през 2015 г., 1123 броя постъпили през 2014 г. граждански дела. От постъпилите през отчетния период 1613 бр.граждански дела, 150 бр. са частни граждански дела и 1180 бр. частни граждански дела, образувани по заявления по чл.410 и чл.417 ГПК.

За сравнение:

През 2016 г. са постъпили 1073 бр. дела от които 111 бр. частни граждански дела и 759 бр. частни граждански дела, образувани по заявление по чл.410 и чл.417 от ГПК

В сравнение с предходната 2016 г. е налице значително увеличение на постъпилите граждански дела за 2017 г. като увеличението е с 50,33% или това са 540 бр. дела.

Броят на постъпилите през 2017 г. заявления по чл.410 и чл.417 от ГПК е 1180 бр. дела, което е в повече с 421 бр. спрямо 2016 г. При съпоставката на данни за постъпили граждански дела, с тези от предходните години има сериозно увеличение на постъплението на граждански дела в това число и на делата образувани по заявления по чл.410 и чл.417 от ГПК. В процентно съотношение увеличението е с 55,5 % спрямо 2016 г. Спрямо 2015г. увеличението е с 366 бр. дела или 45% и спрямо 2014 г. година, увеличението през 2017 г. е с 415 броя, което съставлява увеличение от 54%.

От общо 2274 бр. дела за разглеждане свършените 2059 бр. дела което съставлява 90,55 % от общия брой дела за разглеждане.

За сравнение през 2016г. от общо 1760 бр. дела за разглеждане, свършените 1605 бр. дела съставляват 91.19 %. През 2015 г. общо свършените към общо разгледаните дела е бил 91,62%.

От данните се установява, че в годините съотношението между свършени спрямо разгледани дела се запазва като една сравнително постоянна величина.

Срочността по отношение, както на наказателните, така и на гражданските дела в КРС е изключително добра. От гражданските дела в срок до 3 месеца са свършени 1436 броя дела, което съставлява 91,41% свършените и 83,44% от разгледаните граждански дела. От свършените 488 наказателни дела в тримесечния срок са приключили 427 бр.дела, което съставлява 87,5% от свършените и 80,11% от разгледаните дела.

От свършените НОХД най-много са образувани за общоопасни престъпления- 68,следвани от престъпленията против собствеността -34.

Вниманието следва да се насочи към качеството на съдебните актове/ с оглед данните за отменени актове-около 46%/, който извод следва от инстанционния контрол и от постоянния мониторинг по този въпрос, осъществяван от БОС.

РАЙОНЕН СЪД- СРЕДЕЦ

В периода 01.01.2017 г. – 31.12.2017 г. утвърдената щатна численост на магистратите в Районен съд – Средец включва 3 съдийски длъжности. Въпреки наличието им, фактически в съда не са работили едновременно 3-ма съдии. Едната щатна съдийска длъжност е вакантна от 18 януари 2017 г. поради смърт на съдия Стоян Георгиев. Втората щатна съдийска длъжност също е вакантна, като е заемана само от командирован съдия. След отпуск за отглеждане на

малко дете до навършването на 2-годишна възраст, считано от 05.05.2017 г. на работа се е завърнала съдия Красимира Донева – административен ръководител-председател. През периода 05.05.2017 г. – 05.10.2017 г. в Районен съд – Средец е работила единствено съдия Донева, която освен с разглеждане и решаване на делата, предвид длъжността си, е била ангажирана и с административна дейност.

През отчетния период последователно са командировани съдии. Със Заповед № 1120/21.12.2016 г. и Заповед № 225/30.03.2017 г. на Административния ръководител на Окръжен съд – Бургас в Районен съд – Средец е командирован съдия Пламен Дойков от Районен съд – Малко Търново за периода от 01.01.2017 г. до 04.05.2017 г., включително. С Решение на ВСС по протокол № 3/24.01.2017 г. съдия Асен Радев е определен за изпълняващ функциите “административен ръководител – председател” до завръщане на титуляра Красимира Донева от майчинство. Със Заповед № АД-05-57/03.08.2017 г. на Административния ръководител на Апелативен съд – Бургас в Районен съд – Средец е командирован съдия Георги Георгиев от Районен съд – Ямбол за периода от 14.08.2017 г. до 01.09.2017 г., включително – поради ползване на платен годишен отпуск от единствения в съда съдия Красимира Донева. Със Заповед № 729/29.08.2017 г. и Заповед № 107/24.11.2017 г. на и. ф. Административния ръководител на Окръжен съд – гр. Бургас в Районен съд – Средец е командирован мл. съдия Тодор Митев от Окръжен съд – Бургас за периода от 06.10.2017 г. до 31.12.2017 г.

В периода 01.01.2017 година – 26.06.2017 година щатната численост на съдебните служители в Районен съд – гр. Средец е била 8½ щ. бр., в т.ч. ½ системен администратор. С Решение на СК на ВСС по протокол № 27/27.06.2017 г. е увеличена щатната численост на Районен съд – Средец с ½ /половин/ щ. бр. за длъжност „системен администратор“, като след проведен конкурс длъжността е заета, считано от 02.10.2017 г. Към края на отчетния период щата в Районен съд – Средец е зает.

От месец юни 2001 г. Районен съд – Средец е настанен в сграда – публична общинска собственост, предоставена за ползване от Община Средец. Договорните отношения са актуализирани на 02.01.2013 г. с учредяване право на безвъзмездно ползване за следващите десет години върху целия втори, целия трети и подпокривното пространство, представляващи части от масивна триетажна сграда /бивш хотел/, за нуждите на Районен съд и Районна прокуратура – Средец. Първият етаж от сградата е частна собственост. От втория и трети етажи съдът заема общо девет помещения, както и част от подпокривното пространство – за архив.

Въпросът с критичното състояние на покрива на сградата /полуразрушен и опасен/ е вече разрешен, след дълга кореспонденция с Комисия по управление на собствеността на ОСВ, след отпускане за целта на сумата 32 504 лева и след дълги преговори със съсобственика в сградата-частно лице. В края на 2017 г. е извършен цялостен ремонт на покрива на сградата чрез премахване

на стария и изграждане на нов покрив, с общи средства на Районен съд – Средец, Районна прокуратура – Средец и физическото лице, чиято собственост е първият етаж.

В Районен съд – Средец няма обособени отделения и специализирани състави. Съдиите разглеждат всички групи дела, което налага задълбочено познаване на по-голям брой и вид нормативни актове, способност за бързо преминаване от един към друг вид правна материя и по-добра организация на ежедневната работа. Структурирани са екипи съдия-деловодител-съдебен секретар, което улеснява работата по движението на делата.

РС-Средец е един от натоварените районни съдилища в региона.

Средно месечно дела за разглеждане от един съдия по щат са били 31,72 дела, при 49,83 дела през 2016 г. и 37,88 дела през 2015 г., съответно 21,58 граждански дела и 10,14 наказателни дела. Средно месечно свършени дела – 30,5 дела, от които 20,64 граждански дела и 9,86 наказателни дела.

Общият брой на делата за разглеждане през 2017 г. в РС – Средец е бил 1142, от които 777 граждански дела и 365 наказателни дела. В сравнение с предходните две години се отчита незначително намаляване на броя на делата спрямо 2016 г. – с 54 дела по-малко /за 2016 г. – 1196 дела/ и значително увеличение спрямо 2015 г. – с 233 дела /за 2015 г. – 909 дела/.

От делата за разглеждане през 2017 г. новообразувани са 1056 /92,55 %/, от които 717 граждански и 339 наказателни дела. Съответно през 2016 г. този брой е бил 1121, а през 2015 г. – 853. При анализиране на този параметър се наблюдава незначително намаляване на броя на новообразуваните дела – с 65 дела по-малко спрямо 2016 г. и значително увеличаване с 203 дела повече спрямо 2015 г. От граждански дела значителен ръст показват делата по чл.410 ГПК и чл.417 ГПК, докато исковите производства бележат намаление в сравнение с 2016 година и почти без промяна в сравнение с 2015 година. Заповедните производства приключват изключително бързо и на 100%/едно дело е останало висящо в края на 2017г/.

Най-голям брой наказателни дела са образувани по общоопасни престъпления и престъпления против дейността на държавни органи, обществени организации и лица, изпълняващи публични длъжности /незаконно преминаване/превеждане през границата, подпомагане на чужденец да пребивава в страната в нарушение на закона/.

По отношение на административни наказателни дела е налице съществен спад – от 153 през 2016г на 65 през 2017г.

Броят на свършените дела през отчетната година е 1098, от тях 743 граждански и 355 наказателни и съставлява 96,15 % от разглежданите през годината дела. Почти е запазен броят на свършените дела в сравнение с предходния отчетен период за 2016 г. – 1110 дела, като този показател е в зависимост от намаления брой на новопостъпилите дела през 2017 г. в сравнение с 2016 г. В сравнение с 2015 г. броят свършени дела е с 264 повече

/свършени през 2015 година 834 дела/, отново в зависимост от новопостъпилите дела. Процентното съотношение свършени дела/дела за разглеждане, се е увеличило в сравнение с предходните отчетни периоди – 2016 г. – 92,81 %; 2015 г. – 91,75 %.

От всички 1098 свършени дела през 2017 г., 1048 дела или 95,53 % са приключили в 3-месечен срок, при 97,75 % през 2016 г., 98,32 % през 2015 г. Това е така, въпреки създадената ситуация в рамките на петмесечен период единственият в РС – Средец съдия да е натоварен от ръководните функции в съчетание с основната дейност като съдия-докладчик по всички дела в съда, с оглед на общата действителна натовареност на съда, тежестта и характера на делата, нуждата от тяхното своевременно и качествено разглеждане и решаване. Не е допуснато неоснователно забавяне на делата нито на етапа на разглеждане, нито на етапа на решаването им.

През 2017 г. общо разгледани в Районен съд – Средец са 777 граждански дела, като 60 бр. от тях са останали висящи от 2016 г., а новообразуваните са 717 броя. Свършените дела са общо 743 бр., от които със съдебен акт по същество – 666 дела. Прекратените производства са общо 77, от които 4 са приключили със спогодба по чл. 234 от ГПК, а 73 са прекратени по други причини. Останали висящи към 31.12.2017 г. са 34 граждански дела. Обжалвани са 31 акта, постановени от съдиите от РС – Средец по граждански дела.

Производства по чл. 410 и чл. 417 от ГПК са били 545 новообразувани. Свършените са 544 бр., от които всички в срок до три месеца, а със съдебен акт по същество са приключили 512 дела. Прекратените дела са 32. Останало висящо към 31.12.2017 г. е едно дело. Обжалвани са 5 съдебни акт

През 2017 г. общият брой на наказателните дела за разглеждане в Районен съд – Средец е 365 бр., от които 26 бр. остатък от 2016 г. и 339 бр. – новопостъпили.

За 2017 г. общо приключените наказателни дела са 355 бр. или 97,26% от разглежданите наказателни дела. От тях приключени в 3-месечен срок са 330 бр. или 92,96% от свършените наказателни дела.

Основната причина за забавянето при разглеждането и решаването на наказателните дела се корени в липсата на уседналост/краткотрайната смяна на командированите съдии в РС – Средец през 2017 г. Други причини са укриването на подсъдими, водещо до обявяването им за издирване и принудително довеждане, а също и по молби на защитниците, с оглед ангажираността им по други дела в други съдилища.

До забавяне на наказателните общ характер дела доведе влизането в сила на последните поправки на Наказателно-процесуалния кодекс, уреждащи разпоредителното заседание в процеса.

Най-голям дял от разглежданите в Районен съд – Средец наказателни от общ характер дела имат делата за общоопасни престъпления /управление на МПС в пияно състояние или след употреба на наркотични вещества,

управление на МПС в срока на лишаване от право на управление на МПС, незаконно държане на оръжие, подправка и използване на контролни знаци/ и за престъпления против дейността на държавни органи, обществени организации и лица изпълняващи публични функции /незаконно преминаване/превеждане през границата, противозаконно подпомагане на чужденец да пребивава в страната в нарушение на закона, лъжесвидетелстване, лично укривателство/. В сравнение с предходните отчетни периоди е намалял броят на делата против собствеността.

По чл. 78а от НК общо са разгледани 31 дела, от които 1 от 2016 г. и 30 новообразувани. Всички са свършени в 3-месечен срок, като 30 са приключили с решение по същество и едно е прекратено. Няма обжалвани съдебни актове. През 2016 година НЧХД за разглеждане са били 4 на брой /0,33% от всички дела за разглеждане ; 0,75% от наказателните дела за разглеждане/, при 7 през 2015 г. и 11 през 2014 година.

Наказателните частни дела за произнасяния в съдебното производство са 87, от които 85 новопостъпили и 2 от предходния отчетен период. Приключили са 85, от които 81 с акт по същество и 4 прекратени. Две дела са останали за разглеждане през следващия отчетен период.

Наказателните частни дела за произнасяния в досъдебното производство са 80, като всички са новообразувани. Всички са приключени, от които 76 са дела с акт по същество. 4 дела са прекратени. Обжалвани са 9 съдебни акта.

Видно от резултатите през 2017 г., са положени усилия за срочното образуване, разглеждане и решаване на делата. Важно е да се отбележи, че през отчетната година на 100% делата са били образувани и решени в законните срокове.

Броят на свършените дела до 3 месеца от постъпването им е 1048 /95,53% от свършените дела, съответно :

- граждански дела – 718 дела /96,64 % от свършените граждански дела/;
- наказателните дела – 330 дела /92,96% от свършени наказателни дела/.

Действителна натовареност е била:

Средно месечно **дела за разглеждане** – 60,11 дела, съответно 40,89 граждански дела и 19,21 наказателни дела.

Средно месечно свършени дела – 57,79 дела – 39,11 граждански дела и 18,64 наказателни дела.

РАЙОНЕН СЪД- АЙТОС

Щатът на Районен съд-гр.Айтос по последното щатно разписание, утвърдено от Висшия съдебен съвет включва: 4 (четири) щ.бр. съдии, 1 (един) държавен съдебен изпълнител, 1 (един) съдия по вписванията и 13 (тринадесет) съдебни служители - обща и специализирана администрация.

В началото на отчетния период щатът на съда е попълнен и е функционирал в непроменен спрямо предходния период на отчитане, съдийски състав от четирима магистрати – районни съдии: Мария Джанкова, Николай Гемеджиев, Таня Спасова и Мария Дучева, държавен съдебен изпълнител Даниела Петрова и съдия по вписванията Свилен Янев.

За периода от 01.01.2017 до 12.11.2017г и от 14.12.2017г до 31.12.2017г съдия Н.Гемеджиев е командирован в РС-Бургас съгласно Заповед №1079/27.11.2017г на Председателя на ОС-Бургас.

Администрацията в Районен съд – гр. Айтос е структурирана по служби, съгласно Правилника за съдебната администрация и се състои от 12 души: административен секретар, съдебни служители от общата и специализирана администрация, един чистач - хигиенист. Съобразно приетите от ВСС критерии, съотношението на броя на служителите към броя на съдиите е непроменено:

- специализирана администрация/магистрати- 2,25
  - служители обща администрация/ магистрати - 3,00
- При добро управление и оптимизиране на функциите, каквото е предложил административният ръководител през отчетния период, това съотношение е оптимално.

С решение на Министерския съвет № 444/27.10.1992 г. сградата, бивша собственост на Общински съвет на БСП – гр. Айтос е предоставена безвъзмездно за стопанисване и управление на Министерството на правосъдието и в нея са се настанили Айтоски районен съд и Айтоска районна прокуратура. С Акт № 2653 от 20.09.2002 г. за публична държавна собственост на Областния управител на Бургаска област, в края на същата година сградата е била включена в баланса на съда като ДМА. През 2013г. Областна управа-Бургас предостави още няколко помещения на МП за нуждите на съда и прокуратурата. През 2015г. РП-Айтос се премести в тези помещения, което доведе до разширяване на съда в още три помещения. От наличните 13 помещения, 2 са заседателни зали, 6 са кабинети на районните съдии, вкл.ДСИ и Съдия по вписванията , останалите помещения са административни.

През 2015 е извършен пълен ремонт на всички работни помещения, като са осигурени самостоятелни кабинети на всеки съдия, обзаведена е самостоятелна стая за архив, създадено е ново деловодство, изградено е гише за

бюро съдимост. Обособено е място в деловодството за запознаване на страните и адвокатите с делата. Обособено е място за прокурорски и адвокатски тоги, в какъвто смисъл беше молбата на страните в процеса.

Всички съдийски кабинети са обзаведени с нови мебели и е подменена морално остарялата техника.

През 2017 година са образувани общо 1784 дела, от които 585 наказателни и 1199 граждански дела. В сравнение с 2016г -618 бр. наказателни и 931 бр. граждански дела. Все още се наблюдава тенденция към увеличаване броя на постъпилите граждански дела. Броят на постъпилите наказателни дела е по-малък в сравнение с 2016г, но трайно се запазва тенденцията от последните 5 години. Налице е увеличаване броя на исковите производства. Увеличено е и постъплението на Заявления за издаване на заповед по чл.410 и чл.417 ГПК, т.нар. "заповедни производства" .

От общият брой 1199 **граждански** дела през 2017 година, по видове те са, както следва:

- по Семейния кодекс – 141 бр.;
- облигационни – 42 бр.;
- вещни иски – 29 бр.;
- делби и иски по ЗН – 20 бр.;
- иски по КТ – 4 бр.;
- административни производства – 21 бр.;
- обезпечения – 12 бр.;
- частни производства – 151 бр.;
- по чл.410 и чл.417 от ГПК (заповедно производство) – 746 бр.;
- установителни иски – 28 бр.;
- частни производства регламенти – 2 бр.;
- други граждански дела – 3 бр.

От гражданските дела в тримесечния срок са свършени: по общия ред – 72%, ЧГД- 98%, заповедно производство- 100%, производства по чл. 310 ГПК - 92%, административни дела по ЗСПЗЗ и ЗВГЗГФ – 77%, други граждански дела – 33%, или общият процент на свършените в тримесечен срок е 94%.

Наблюдава се трайна тенденция към спазване на сročността на произнасяне на съдиите в АРС по делата до 3 месеца и подобряване на тези показатели, т.к. за предходния отчетен период (01.01.2016- 31.12.2016) този процент е бил 91 %, а за настоящия отчетен период е 94 % като се отчита и факта, че РС- Айтос не е работил с пълния си капацитет от 4-ма съдии по щат, поради продължителната командировка на съдия Гемеджиев.

Запазва се тенденцията за съществен брой образувани и решени дела по иски по Семейния кодекс. В сравнение с предходни отчетни периоди се

забелязва трайна тенденция на делата по СК, като за 2017г техният брой е 137 бр., а за 2016 - 136 бр. Тази тенденция си заслужава да бъде проследена през годините, като за сравнение изтъкнем, че през 2014г броя на образуваните дела по СК е бил 89, през 2013г -88бр, а през 2012г- 686р. През последните 5 години броя на делата по СК се е увеличил 2 пъти, като причина за това можем да търсим в наличието на ясна и трайна практика на съдилищата , вкл. и ВКС по относително новия СК.

През отчетния период се наблюдава и друга интересна тенденция- на увеличаване процента на исковите производства, спрямо т.нар.»заповедни производства», като своеобразен пик бележи и постъплението на делбени производства.

В същото време се наблюдава трайно високо постъпление на Заявленията за издаване на заповед за изпълнение по чл.410,417 ГПК.

От общия брой 585 наказателни дела, 134 бр. са НОХД, 10 бр. – НЧХД, 56 бр. по предложение на прокурора по чл.78а от Наказателния кодекс, 218 бр. – частни наказателни дела, 13 бр. ЧНД-разпити и 154 бр. - АНД.

Постъпилите 134 броя наказателни от общ характер дела са по състави от НК , както следва:

- против личността – 5 бр.
- против правата на гражданите – 3 бр.
- против брака, семейството и младежта – 6 бр.
- против собствеността – 31 бр.
- против стопанството – 3 бр.
- против държавата и обществените организации – 1 бр.
- документни престъпления – 10 бр.
- общоопасни престъпления – 74 бр.
- против реда и общественото спокойствие – 1 бр.

При проследяване постъплението на НОХ делата по статистическия отчет се стига до извода, че най-често извършвани в съдебния район продължават да са общоопасните престъпления, особено по транспорта, посегателствата против собствеността по глава V-та от Наказателния кодекс, преди всичко кражбите, следвани от престъпните посегателства против брака, младежта и семейството и тези против личността.

Свършените в 3-месечен срок са , както следва: 83% НОХД, 30% НЧХД, 92% АНД, 96% по чл.78а НК, 100% ЧНД – 99%, 100% ЧНД-разпити.

През отчетния период се е запазила тенденцията за намаляване на делата от общ характер, по които се е стигало до постановяване на присъди в процентно съотношение, спрямо общо свършените дела. Причината за това е обяснима: в по-голямата част от случаите, представителите на Държавното обвинение са постигали споразумение с подсъдимите и защитниците им, което от своя страна е облекчавало значително работата както на прокуратурата, така и на съда. Отделно от това е допринасяло за по-своевременното възмездяване на

пострадалите относно нанесените им имуществени вреди, което е предпоставка за одобрение на споразумение

Свършените през годината дела представляват 92% от всички разгледани дела, като от тях в 3 месечния срок са приключили 94%.

През отчетната година, РС-Айтос е разгледал едно дело срещу непълнолетни; осъдил е 185 лица, оправдал е 3 лица.

Осем дела са били прекратени и върнати на прокуратурата за доразследване. Следва да бъде отчетет фактът, че броя на върнатите за доразследване дела драстично се е увеличил в сравнение с 2016г, когато съсъв на РС- Айтос е върнал само едно дело на РП-Айтос за доразследване.

Средната натовареност на съдия месечно по щат спрямо разгледани и свършени дела е съотв.39,90 бр. и 36,79 бр. , а действителната е 51,76 дела спрямо разгледани и 47,73 спрямо свършени дела, което всъщност показва адекватност на съдийския щат, когато е зает изцяло. Като положителен резултат в работата на съда следва да се отчете, че няма дела от общ характер, образувани преди отчетния период и останали несвършени до края му. Това е достижение на усилията и дисциплинираността на магистратите.

РАЙОНЕН СЪД- ЦАРЕВО

Утвърденото щатно разписание на Районен съд -Царево към 01.01. 2017г. включва четири съдийски длъжности, като едната от тях е открита с Решение по т.60.2. по Протокол № 27 от заседание на Пленума на ВСС на 07.07.2016г., считано от датата на вземане на решението и беше определена съгласно посоченото решение да бъде заемана само от командирован съдия при оперативна необходимост с оглед динамиката на новообразуваните дела.

През отчетния период в съда работиха съдия Мария Москова-председател на съда и съдиите Минчо Танев и Диляна Йорданова. На 01.09.2017г. съдия Йорданова встъпи в длъжност „съдия“ в Окръжен съд – Разград, поради което от 01.09.2017г. до 31.12.2017г. в съда останаха да работят титулярите съдия Москова и съдия Танев.

През цялата отчетна година със заповед на председателя на БОС в РС-Царево бе командирована съдия Коева от РС-Карнобат до отпадане на необходимостта.

С Решение на Съдийската колегия на Висшия съдебен съвет по протокол № 49/05.12.2017 г., обн. в ДВ бр. 1/02.01.2018 г., в РС-Царево са обявени две магистратски длъжности за заемане чрез конкурс за преместване, като към настоящия момент конкурсната процедура е в начален етап.

Председател на съда е съдия Мария Московска. Няма заместник председател. Съдиите не са разделени в отделения, но на практика са, което е взето като решение от съдиите на общо събрание, поради необходимостта от справяне с голямото постъпление от дела по чл.279-281 НК и образуваните частни наказателни дела във връзка с тях.

Утвърдената общата численост на администрацията на съда през отчетната 2017г. е 14 щатни бройки, от които са заети 12 бройки, а на две бройки са назначени служители на срочен трудов договор до провеждане на конкурс, съгласно решение на Решение по т. 25.5 по Протокол № 11 от заседанието на Съдийската колегия на ВСС.

Независимо, че още през 2006г. със свое решение Общинският съвет-Царево е учредило в полза на Висшият съдебен съвет безвъзмездно право на строеж върху общински УПИ III, кв.10, с площ от 395кв.м. по ПУП на гр.Царево, за изграждане на четириетажна сграда на съд и прокуратура с РЗП от 1975кв.м., и към настоящия момент все още не е пристъпено към строителството на така необходимата нова съдебна сграда за районния съд.

Проблемът със сградния фонд на РС-Царево се постави за решаване отново през 2016г., като председателят на съда отправи писмено мотивирано искане пред ВСС за продължаване на процедурата по строителството на новата съдебна сграда. През 2017г. отново бе отправено мотивирано искане от председателят на съда за продължаване на процедурата по строителството на новата съдебна сграда, но за съжаление строителството на сградата отново не е включено в капиталовите разходи за 2018г.

От 1995г. и към момента РС-Царево се помещава в триетажна сграда, застроена на 120кв.м. и предоставена за нуждите на съда с АПДС № 7621/24.03.2016г. На първия етаж от сградата са обособени две помещения за канцеларии, в които се помещават деловодството по граждански и наказателни дела, съдебно-изпълнителна служба, „Бюро съдимост”, а в отделно помещение е настанена „Службата по вписванията”. Разположението на тези служби на първия етаж от административната сграда на съда е извършено с цел да се улесни административно обслужване на и гражданите, като им се осигури бърз, свободен и безпрепятствен достъп до предоставяните от съда услуги. И двете помещения обаче са с изключително малки размери, което затруднява от една страна служителите при изпълнението на служебните им задължения, а от друга страна и достъпа на гражданите, които трябва да изчакват реда на открито пред сградата и да влизат по един.

През 2017г. в РС-Царево са постъпили **новообразувани 1726 броя дела** при 2268 броя дела за 2016г. и 1522 броя дела за 2015г., т.е. намаление в сравнение с 2016г. с 542 броя дела.

Средномесечното постъпление на новообразувани дела за отчетната година е 143.83 дела, при 189 дела за 2016г. и 126.83 дела за 2015г., което също означава намаление в сравнение с предходната година. Намаление е

констатирано и в делата за разглеждане -1855 броя , в сравнение с 2368 бр. през 2016г.Наказателните дела са 1156, а гражданските – 699 броя.

Разпределението на гражданските дела за разглеждане през 2017г. е следното: 50 броя дела, образувани по искиове по СК, ЗЗДН и ЗГР; 51 броя дела по облигационни искиове, 43 вещни производства, 18 броя делби, 22 броя установителни искиове, 5 дела по искиове по КТ, 2 броя дела от административен характер, 3 броя дела за обезпечения, 46 броя частни граждански дела, 3 броя частни производства –регламенти и 456 броя дела по чл.410 и чл.417 от ГПК.

От образуваните граждански производства най-голям е броят на молбите чл.410 и 417 ГПК – 456 броя, следвани от делата по облигационните искиове – 51 броя, искиове по СК,ЗЗДН и ЗГР – 50 броя и вещните производства - 45 броя.

Общият брой на разглежданите наказателни дела през отчетния период в Районен съд – Царево е **1156 броя дела**, при 2368 броя дела за 2016г.и 1089 броя дела за 2015г. Следва да се отчете, че през отчетната година постъплението на наказателни дела е намаляло двукратно в сравнение с постъплението на наказателни дела през 2016г., но все пак е по-високо от постъплението през 2015г., с което се запазва тенденцията на високо постъпление на наказателните дела в сравнение с постъпилите граждански дела и това се явява специфична особеност в дейността на съда.

По отношение видовете престъпления, най-голям е броят на делата за извършени престъпления против държавата по чл.279-281 от НК – 129 дела / ,но намалели в сравнение с 545 броя за 2016г. и 71 броя за 2015г. /, следвани от делата , образувани за общоопасни престъпления – 117 броя / при 102 броя за 2016г. и 99 броя за 2015г., престъпления против собствеността – 35 броя /при 30 броя за 2016г. и 19 броя за 2015г./ и престъпления против интелектуалната собственост – 7 броя / при 7 броя за 2016г. и 11 броя за 2015г./ Данните сочат на намаляване на делата от общ характер за незаконното преминаване на границата, превеждане на хора през границата и противозаконното превозване на чужденци през страната в сравнение с 2016г., което се обуславя преди всичко от намаляването на миграционния поток и завършеното на територията на съдебния район преградно съоръжение по границата ни с Република Турция. Като се изключат делата по чл.279-281 от НК, които са намалели през отчетната година, броят на наказателни дела от общ характер по останалите други видове престъпления се запазва сравнително устойчив. Следва да се отбележи, че допълнително разкритите през лятото на 2016г. четвърта съдийска щатна бройка и две бройки съдебни служители спомогна за нормализирането на работата на съда.

Частните наказателни дела през отчетната година са били 272 броя при 317 броя за 2016г. и 219 броя за 2015г. Високото постъпление на този вид дела е свързано с промените в НПК по отношение на разрешенията по ЗЕС. През отчетната година броят на частните наказателни дела по всички искания към съда в досъдебното производство е 229 броя, при 504 броя дела за 2016г., като се забелязва двукратно намаление на този вид дела в сравнение с предходната

година. Намаляването на частни наказателни дела от досъдебното производство е естествена функция от намаляването на броя на наказателните дела, образувани за незаконното преминаване на границата, превеждане на хора през границата и противозаконното превозване на чужденци през страната, предвид факта, че разглеждането на едно НОХД от т.нар. “каналджийски“ дела е предшествано от разглеждането на поне 10 ЧНД / разпити на чужденци, одобряване на протоколи за извършено претърсване и изземване и др./, свързани с него.

Разгледаните през 2017 година административно-наказателните дела са 324 броя, при 262 броя дела за 2016г. и 205 броя за 2015г. или е налице тенденция на значително увеличение на техния брой в сравнение с предходните години. От тях най-голям е броят на делата на НАП – 66 броя, следвани от делата по ЗДВП – 51 броя, дела на общини – 31 дела, ДИТ – 31 броя, Закона за защита на потребителите на – 12 броя, дела на МВР -11 броя, делата на Митницата - 8 броя, УБДХ – 5 броя, което сочи на повишена инициативност на съответните контролни органи.

През отчетния период са свършени **общо 1710 броя дела, при 2246 броя дела** за 2016г. и 1546 броя дела за 2015г., от които свършени **628 броя граждански дела** / при 480 за 2016г. и 502 броя за 2015г./ и **1082 броя наказателни дела** /при 1766 за 2016г. и 1044 броя за 2015г./

От тях в срок до 3 месеца са свършени **общо 1591 броя дела**, при 2166 броя дела за 2016г. и 1487 броя дела за 2015г., или 93.04% от всички свършени, при 96 % за 2016г. и 96% за 2015г., от които 590 граждански дела (94 % от свършените граждански дела) и 1001 наказателни дела (93 % от свършените наказателни дела). Данните сочат, че са налице добри показатели за сръчност на разглеждане на делата. Като причини за забава на тези макар и малко като процент разгледани над тримесечния срок просрочени общо граждански и наказателни дела, могат да се посочат несвоевременното връчване и връщане на книгата по гражданските дела, касаещи призоваването на страните от съдилищата в София, некоректно посочени от ищците адреси на ответници по граждански дела, което осезаемо натоварва процедурата по връчването на книга и призовки, удължавайки времето от образуването до приключването на производството, фактологическа сложност на някои от гражданските дела по общия ред, както и делбите, неизготвяне в срок на заключения от вещи лица поради прекомерната им натовареност, участието на чужди граждани в процеса и връчването на предназначенията за тях книга на адреси в държави, които не са членки на ЕС, уведомяването на пострадали - чужденци за правото им да участват в наказателния процес (тези трудности ще бъдат все повече преодолявани в бъдеще с прилагане правото на ЕС), укриването и невявяването на подсъдими в с.з., водещо до обявяването им за издирване и принудително довеждане, молби за отлагане и невявяване на адвокати по наказателни дела, както и необходимостта за част от наказателни дела, по които не е бил даден ход на съдебното следствие, да се приложат

новите норми на НПК с насрочване и провеждане на разпоредително заседание.

През отчетната 2017г. няма нито едно просрочено предаване на съдебни актове, което сочи на положено усърдие от страна на съдиите при изготвянето на съдебните актове.

Действителната натовареност спрямо делата за разглеждане е **42.16** при 60.72 за 2016 г. и 68.42 за 2015 г. и 42.50 за 2014 г.

Действителната натовареност спрямо свършените дела е **38.86** при 57.59 за 2016 г.и 64.42 за 2015 г. и 38.21 за 2014 г. При отчитане на натовареността на съдиите следва да се отбележи, че действителната натовареност на съдиите през отчетната година е в приемливи граници, за което способства допълнително разкритата четвърта съдийска бройка. Върху действителната натовареност на съдиите се отрази негативно фактът, че през последните четири месеца на отчетния период щатът не бе попълнен и практически в съда през този период правораздаваха трима съдии.

РАЙОНЕН СЪД- МАЛКО ТЪРНОВО

Утвърденото щатно разписание за 2017 година на Районен съд Малко Търново включва: Административен ръководител- председател, 1 съдия, 1 съдебен изпълнител, 1 съдия по вписванията и 5 съдебни служители.

През изминалата година съотношението по щат на съдебните служители/магистратите е 2,5, а съотношението съдебни служители/съдии, съдии по вписванията и държавни съдебни изпълнители е 1,25.

По отношение на броя на магистратските длъжности, предвид изложените по-долу данни за натовареността на съдиите и Районен съд – Малко Търново през 2017 г., намирам, че не се налага промяна на броя им.

През отчетната 2017 година в РС-М.Търново са постъпили общо 156 граждански дела (при 123 за 2016 и 170 за 2015 г.), от които новообразувани 144 дела и 11 дела, получени по подсъдност и 1 дело върнато от инстанционен контрол за продължаване на съдопроизводството. Разпределението на постъпилите гражданските дела през 2017 г. е следното: 8 дела образувани по искове по СК, ЗЗДН, ЗЛР, ЗГР, ЗЗДет, ЗБЖИРБ; облигационни искове – 6 дело , вещни искове – 3 дела, дела за делба – 2, 7 дела, образувани по установителен иск; 37 частни граждански дела, и 92 дела по чл.410 и чл.417 от ГПК и 1 друго гражданско дело.

През 2017 г. общият брой на **постъпилите наказателни** дела възлиза на 112 дела, през 2016 година общият брой на **постъпилите наказателни** е 262, при 287 през 2015 г.

Общият брой наказателни дела за разглеждане през отчетния период в Районен съд – Малко Търново е 122 дела. През 2016 г. са били 284, а през 2015 г. са 302 дела

По отношение на постъпилите дела по видовете престъпления, с най-голям дял от 50,00 % са наказателните общ характер дела, образувани по обвинения за извършени престъпления против държавните органи и обществени организации -26 дела, при 83 дела за 2016 г. и 121 дела за 2015 г.

От тях, по чл. 279 ал.1 НК – 20 дела, при 67 дела за 2016 г.и 109 през 2015 г.; по чл.280 НК – 3 дела, при 11 дела през 2016 г. и 9 дела за 2015 г.

От изложените данни е видно значително намаляване на образуваните през годината дела по чл. 279 и чл. 280 от НК. Тенденцията на намаляване на постъплението по тази група дела, продължила и през 2017 г. е обусловена от факта, че се изгради защитно възпрепятстващо преградно съоръжение по държавната граница на Република България с Република Турция .Въпреки това, този вид дела през 2017 г. остана с най - голям относителен дял от постъпилите наказателни общ характер дела.

Висок е делът от 17,30% и на делата образувани за общоопасни престъпление – 9 дела , при 22 образувани дела (16.66%) през 2016 г. и 23 дела (14,28 %)образувани през 2015 г.

Подобни са показателите и за образуваните дела за престъпления против собствеността –9 дела, представляващи 17,31%, от всички постъпили наказателни общ характер дела, при 12 дела за 2016 г., което представлява 9,02 % , и за 2015 г.– образувани 4 дела, представляващи 2,48 %.

През 2017 г. са образувани 3 НОХД за извършено престъпление против личността, включително и за извършени телесни повреди, 1 дело е било образувано и през 2016 г. като през 2015 г. няма образувани такива дела- тук можем да говорим за устойчивост на тенденцията по този показател.

Образуваните дела против стопанството са 4 бр. против семейството и младежта – 1 дело.

Устойчивост в тенденцията се наблюдава и при постъпленията на делата от наказателно частен характер -1 дело, толкова, колкото е било постъплението е през предходните 2016 г. и 2015 г.

Постъпилите дела по чл. 78а НК през 2017 г. са били 9, през 2016 г. са били 11, при 22 дела за 2015 г.

През 2017 г. постъпилите ЧНД са били 22 бр. , при 57 дела през 2016 г. и 36 дела през 2015г.

През отчетната година са образувани 28 дела от административно наказателен характер, при 51 дела за отчетната 2016 г .и 67 дела образувани през 2015 г.

От изложените данни за постъпилите наказателни дела можем да отчетем чувствително намаление на постъплението спрямо предходните 2016 г.и 2015 г, което довежда до извода, че както при гражданските дела, така и при

наказателните дела, постъплението е една динамична величина, варираща през годините, без ясно обособена тенденция.

Гражданските и наказателните дела са решени 97% в тримесечния срок.

Натовареност по щат спрямо всички разглеждани дела за 2017 г. е 11,88 (при 17,29 за 2016 г. и 19, 88 за 2015 г.) Натовареност по щат спрямо свършените дела през 2017 г. е 11,08 при 16,58 за 2016 г. и 18,63 за 2015 г.

Действителната натовареност за 2017 г. спрямо делата за разглеждане е 14,25 при 20,75 за 2016 г. и 39,75 за 2015 г. Действителната натовареност за 2017 г. спрямо свършените дела е 13,30 при 19,90. За 2016 г. и 37, 25 за 2015 г.).

Като цяло може да се обобщи ,че е налице намаляване на наказателните дела за престъпления по чл.279-280 НК , както и че делата по чл.410 -417 ГПК са основна част от постъпилите граждански дела.

Както показателите, анализирани поотделно и в съвкупност, така и цифрите сами по себе си сочат за ниска натовареност на РС-М.Търново,както и намаляване на броя на гражданските и наказателни дела. Те не очертават никакви проблеми в дейността на този съд.

РС-Малко Търново няма проблем и със сградния фонд, нито с техническата си обезпеченост.

Предвид това, че е най-ниско натоварения и безпроблемен съд в региона, но същевременно кадрово и материално достатъчно добре обезпечен, за разлика от останалите съдилища, съдията от този съд Пламен Дойков бе командирован в РС- Средец по необходимост.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

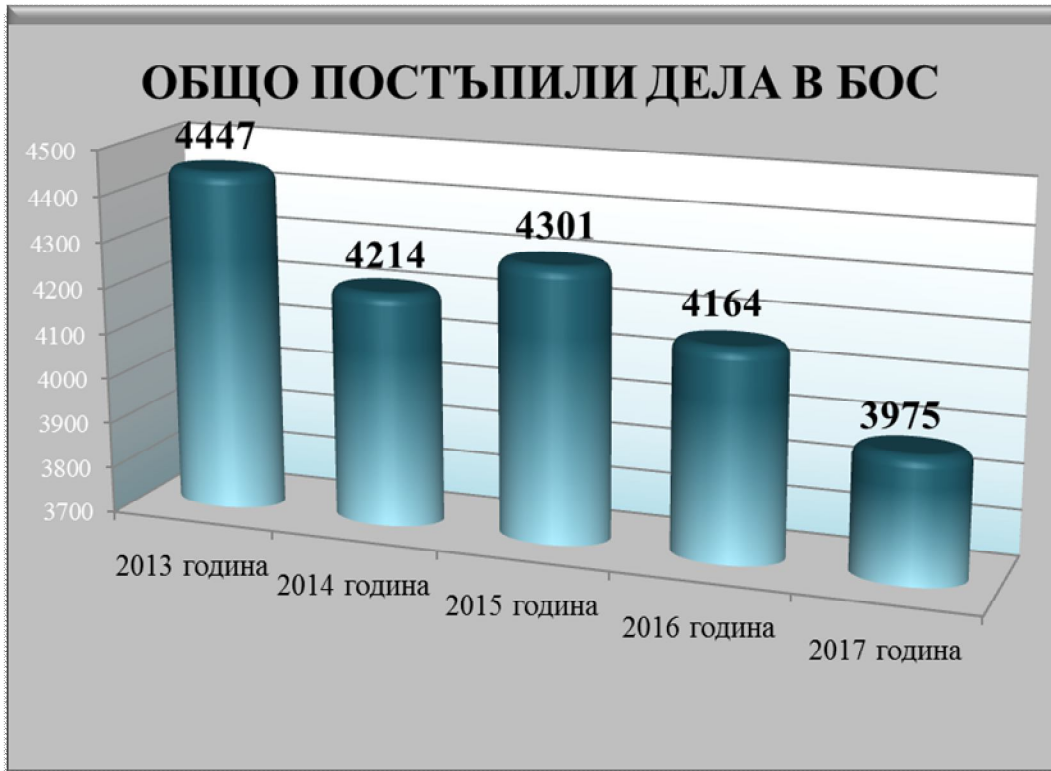
Предвид изложените по-горе резултати, правораздавателната дейност на съдиите от Окръжен съд- Бургас и осемте районни съдилища в региона може с пълно основание да бъде определена като много добра.

Магистратите и съдебните служители от Окръжен съд- Бургас и осемте районни съдилища непрекъснато се стремят към повишаване на квалификацията си, полагат усилия да изпълняват съвестно и компетентно задълженията си за постигане на още по-добри резултати и, за да отговори съдебната институция на изискванията на обществото.

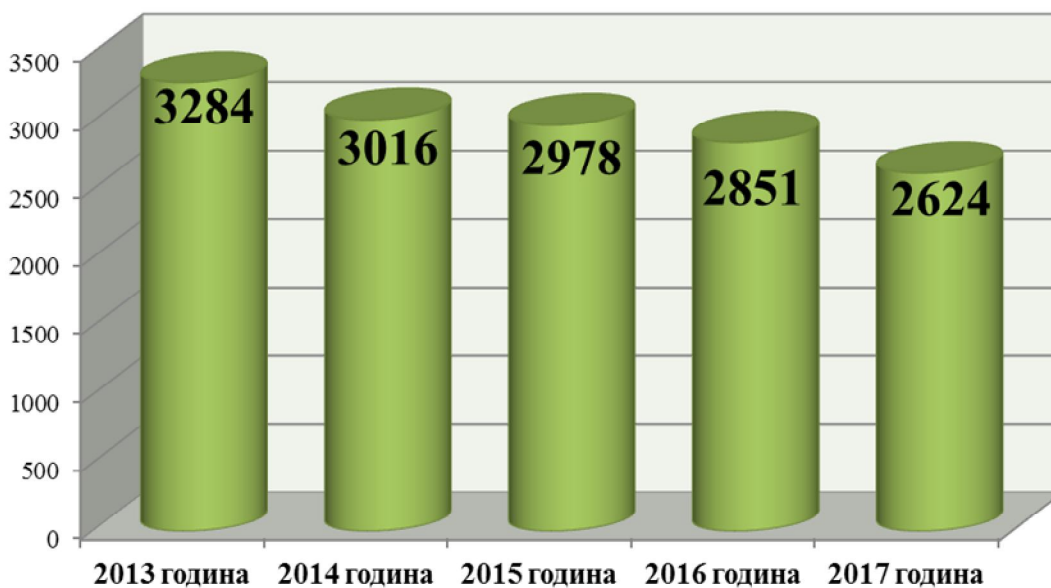
Независимо от тези обстоятелства, доверие се гради трудно, поради което си поставяме по-високи цели, включващи по-ефективен достъп до правосъдие, отчетност и прозрачност на работните процеси и правораздаване, основаващо се на върховенството на закона.

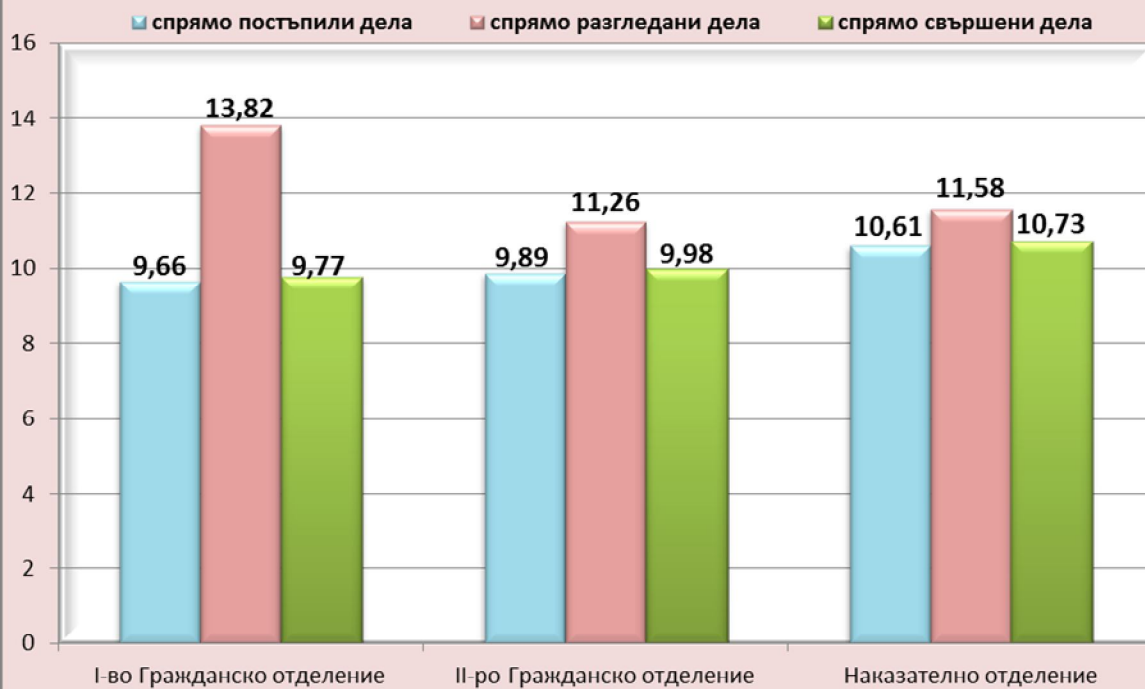
**Административен ръководител- председател
на Окръжен съд- Бургас :
Росица Темелкова**

ОБЩО ПОСТЪПИЛИ ГРАЖДАНСКИ ДЕЛА В ОКРЪЖЕН СЪД - БУРГАС

ДЕЙСТВИТЕЛНА НАТОВАРЕНОСТ НА СЪДИИТЕ В БУРГАСКИ ОКРЪЖЕН СЪД ПРЕЗ 2017 ГОДИНА

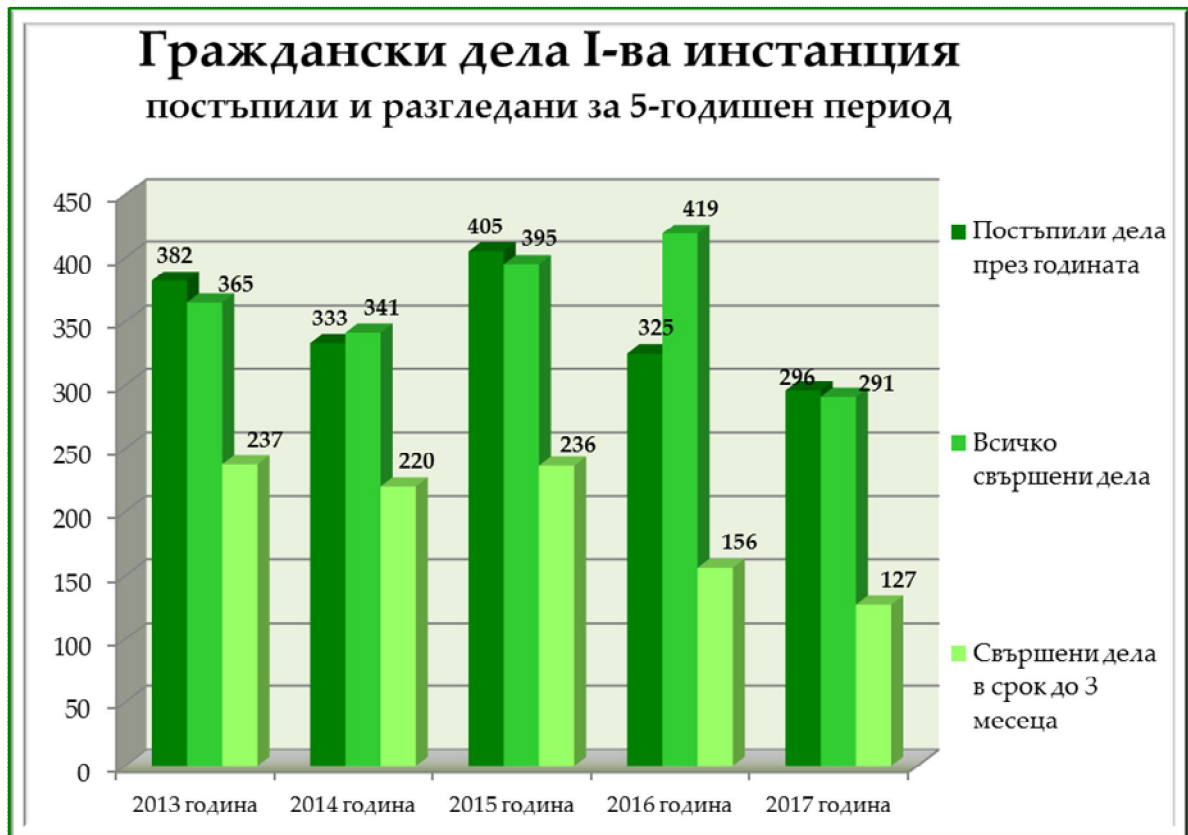
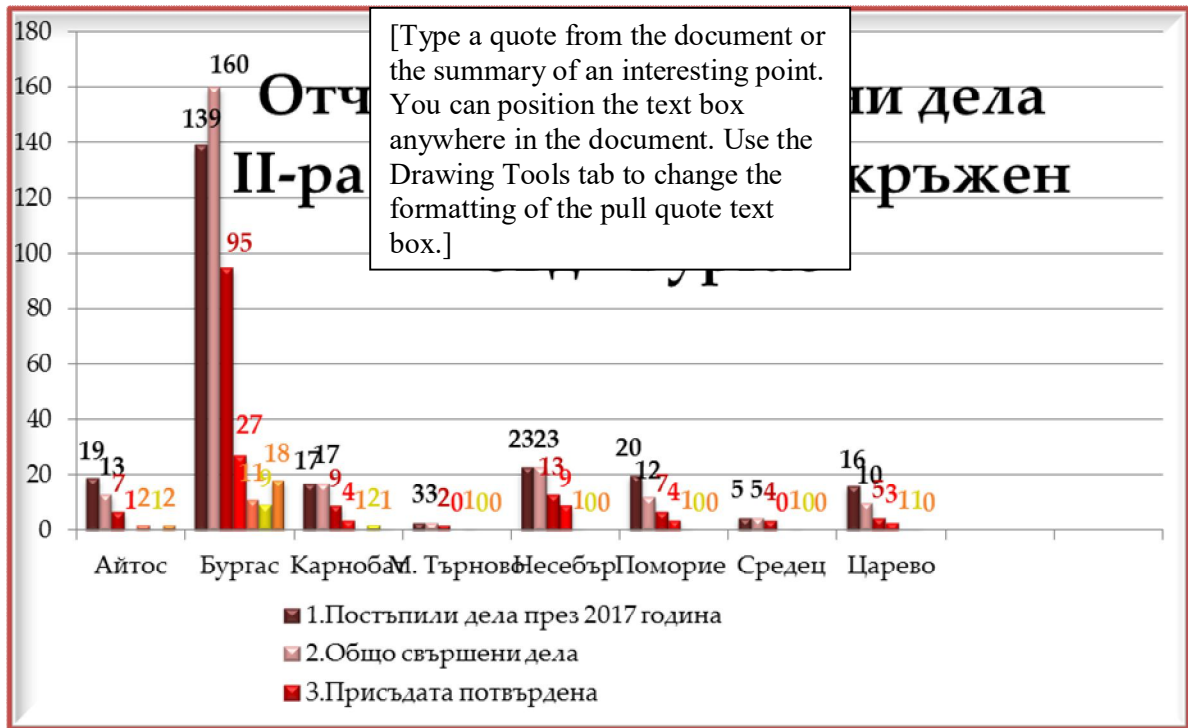
ПОСТЪПИЛИ НАКАЗАТЕЛНИ ДЕЛА

през 2017 година в БОС **всичко** 1351

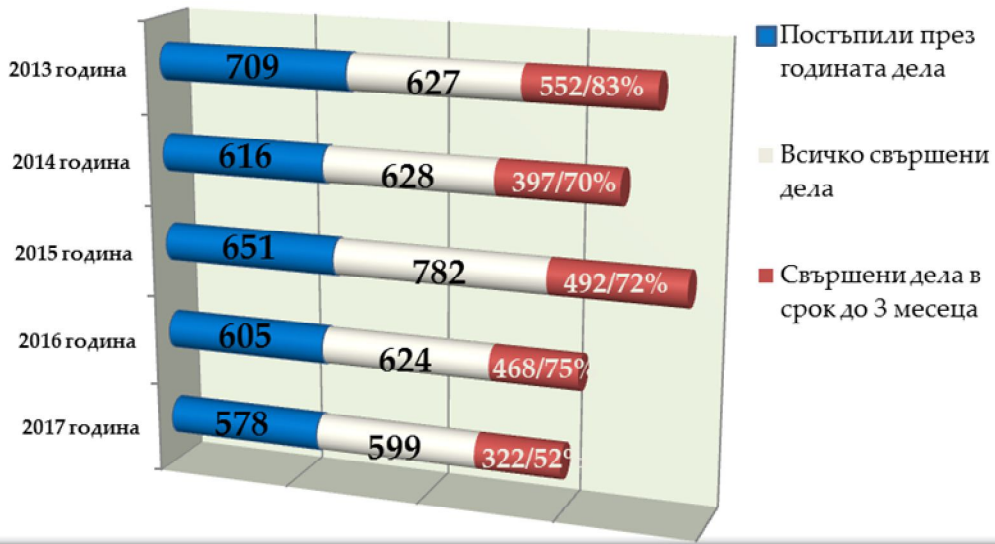

Наложени наказания	2017 г.	2016 г.	2015 г.	2014 г.
Лишени от свобода до 3 години	105	123	97	109
От тях условно	77	66	63	74
Лишаване от свобода от 3-10 години	21	19	36	21
Лишаване от свобода от 10-30 години	9	5	10	4
Доживотен затвор	0	0	1	0
Доживотен затвор без право на замяна	0	0	0	0
Други	7	12	3	4

Търговски дела за 2017 година

Въззивни граждански дела постъпили и решени през периода 2013-2017 година

